

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Навчально-науковий інститут бізнес-освіти
імені Анатолія ПОРУЧНИКА**

Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ОБЛІК І АУДИТ В УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 071 Облік і оподаткування

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

**ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ
ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА**

Здобувача: Кириленко Валентина Анатоліївна

Науковий керівник: к.е.н., доцент Бірюк Олена Григорівна

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д.е.н., доцент Цятковська Олена Віталіївна

Київ 2026

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 133 сторінки, основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 104 сторінках друкованого тексту. Робота містить 12 таблиць, 2 рисунки, список використаних джерел з 50 найменувань, додатки.

«ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА»

Об'єктом дослідження є процес формування, відтворення та використання основних засобів підприємства в системі його господарської діяльності.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку й аналізу основних засобів підприємства

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є узагальнення теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку й аналізу основних засобів підприємства з метою підвищення ефективності їх використання.

Для досягнення поставленої мети у роботі визначено такі *завдання*:

- 1) дослідити економічну сутність основних засобів як об'єкта обліку та управління, а також узагальнити підходи до їх визначення, класифікації та оцінки;
- 2) дослідити економічну сутність процесу використання основних засобів як циклу трансформації капіталу з урахуванням механізмів зносу, амортизації та відтворення, а також особливостей їх облікового відображення в національній і міжнародній практиці;
- 3) обґрунтувати підходи до формування облікової політики щодо основних засобів та оцінити її вплив на організацію облікового процесу і управління активами підприємства;

- 4) дослідити організацію документального оформлення операцій з основними засобами на підприємстві та визначити напрями її удосконалення;
- 5) проаналізувати систему синтетичного та аналітичного обліку основних засобів і обґрунтувати шляхи підвищення її інформативності та аналітичності;
- 6) оцінити порядок відображення основних засобів у фінансовій звітності підприємства та визначити можливості підвищення її аналітичного потенціалу;
- 7) провести аналіз складу та технічного стану основних засобів підприємства та визначити ключові тенденції їх розвитку;
- 8) дослідити ефективність використання основних засобів на основі системи аналітичних показників та оцінити рівень їх відтворення;
- 9) обґрунтувати напрями оптимізації використання основних засобів підприємства з урахуванням сучасних умов господарювання

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів.
Теоретична значущість дослідження полягає в узагальненні та розвитку підходів до трактування сутності основних засобів як об'єкта обліку та управління.

Методична значущість полягає в обґрунтуванні підходів до удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами, зокрема в частині документального оформлення, організації аналітичного обліку та розширення інформаційного змісту звітності.

Практична значущість одержаних результатів полягає у розробці конкретних рекомендацій щодо підвищення ефективності використання основних засобів підприємства, які можуть бути використані у діяльності ТОВ «ЛПФТЕК ГРУП» та інших підприємств аналогічного профілю.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2025.

Рік захисту роботи – 2026.

Ключові слова: основні засоби, процес використання, облік, облікова політика, аналіз ефективності.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Основні засоби: економічна сутність, визначення, визнання, класифікація та оцінка	6
1.2. Економічна сутність процесу використання основних засобів	15
1.3. Формування облікової політики в частині використання основних засобів	23
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ	34
2.1. Документальне оформлення використання основних засобів та пропозиції щодо його вдосконалення	34
2.2. Синтетичний і аналітичний облік використання основних засобів та його вдосконалення	43
2.3. Відображення інформації про основні засоби у звітності підприємства та стратегічні шляхи її вдосконалення	70
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» ТА ШЛЯХИ ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ	80
3.1. Аналіз складу та стану основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП»	80
3.2. Аналіз використання основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП»	87
3.3. Шляхи оптимізації використання основних засобів на ТОВ	90
ВИСНОВКИ	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	100
ДОДАТКИ	105

ВСТУП

В умовах сучасного розвитку економіки, що характеризується високим рівнем конкуренції, нестабільністю зовнішнього середовища та активною цифровізацією бізнес-процесів, особливого значення набуває ефективне управління ресурсами підприємства. Одним із ключових елементів такого управління виступають основні засоби, які формують матеріально-технічну базу господарської діяльності та визначають потенціал підприємства щодо створення економічних вигід. Разом з тим, практика свідчить, що діюча система обліку основних засобів часто має формальний характер і не забезпечує належного рівня аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень. Недостатній рівень деталізації облікових даних, обмеженість фінансової звітності та відсутність інтеграції з управлінськими інструментами знижують ефективність використання основного капіталу. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває дослідження питань удосконалення обліково-аналітичного забезпечення та підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є узагальнення теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку й аналізу основних засобів підприємства з метою підвищення ефективності їх використання.

Для досягнення поставленої мети у роботі визначено такі *завдання*:

- 1) дослідити економічну сутність основних засобів як об'єкта обліку та управління, а також узагальнити підходи до їх визначення, класифікації та оцінки;
- 2) дослідити економічну сутність процесу використання основних засобів як циклу трансформації капіталу з урахуванням механізмів зносу, амортизації та відтворення, а також особливостей їх облікового відображення в національній і міжнародній практиці;

3) обґрунтувати підходи до формування облікової політики щодо основних засобів та оцінити її вплив на організацію облікового процесу і управління активами підприємства;

4) дослідити організацію документального оформлення операцій з основними засобами на підприємстві та визначити напрями її удосконалення;

5) проаналізувати систему синтетичного та аналітичного обліку основних засобів і обґрунтувати шляхи підвищення її інформативності та аналітичності;

6) оцінити порядок відображення основних засобів у фінансовій звітності підприємства та визначити можливості підвищення її аналітичного потенціалу;

7) провести аналіз складу та технічного стану основних засобів підприємства та визначити ключові тенденції їх розвитку;

8) дослідити ефективність використання основних засобів на основі системи аналітичних показників та оцінити рівень їх відтворення;

9) обґрунтувати напрями оптимізації використання основних засобів підприємства з урахуванням сучасних умов господарювання

Об'єктом дослідження є процес формування, відтворення та використання основних засобів підприємства в системі його господарської діяльності.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку й аналізу основних засобів підприємства

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, зокрема методи аналізу і синтезу — для узагальнення теоретичних підходів; порівняння — для оцінки динаміки показників; економічного аналізу — для дослідження ефективності використання основних засобів; узагальнення — для формулювання висновків; а також табличний і графічний методи — для наочного представлення результатів дослідження.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Теоретична значущість дослідження полягає в узагальненні та розвитку підходів до трактування сутності основних засобів як об'єкта обліку та управління.

Методична значущість полягає в обґрунтуванні підходів до удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами, зокрема в частині документального оформлення, організації аналітичного обліку та розширення інформаційного змісту звітності.

Практична значущість одержаних результатів полягає у розробці конкретних рекомендацій щодо підвищення ефективності використання основних засобів підприємства, які можуть бути використані у діяльності ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» та інших підприємств аналогічного профілю.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти з бухгалтерського обліку, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, фінансова звітність підприємства, дані бухгалтерського обліку, а також внутрішні документи ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП».

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження було представлено на X Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених: «Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку».

Структура, зміст та обсяги кваліфікаційної магістерської роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить __ сторінок друкованого тексту, містить 13 таблиць, 2 рисунки та 5 додатків. Список використаних джерел налічує 50 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Основні засоби: економічна сутність, визначення, визнання, класифікація та оцінка

У сучасних умовах господарювання основні засоби відіграють ключову роль у системі ресурсного забезпечення суб'єкта господарювання, оскільки вони складають основу його матеріально-технічного базису та гарантують безперервність виробничих циклів. Слід зауважити, що саме через функціонування необоротних активів реалізується не лише виробничий, а й загальний інфраструктурний потенціал підприємства, що створює необхідні передумови для генерування економічних вигід у майбутньому.

Разом з тим, теоретичний аналіз наукової літератури показує, що єдиного підходу до визначення економічного змісту цієї категорії наразі не сформовано. З нашої точки зору, така дискусійність зумовлена багатогранністю основних засобів, які доцільно розглядати у трьох площинах: як важливий економічний ресурс (капітал), як безпосередній засіб праці, що зберігає натуральну форму, та як складний об'єкт системи бухгалтерського обліку. Крім того, складність термінологічного апарату посилюється певними розбіжностями між національними стандартами [1] та МСФЗ [2], де акцент у визначенні зміщується з функціонального призначення на здатність активу приносити майбутню економічну користь.

Логічним наслідком такої багатогранності є те, що основні засоби слід трактувати як фундаментальний капіталізований ресурс, ефективність управління яким безпосередньо корелює з фінансовою стійкістю та конкурентоспроможністю підприємства на ринку. Результати критичного огляду напрацювань провідних

вітчизняних вчених дозволяють констатувати, що у сучасній економічній думці сформувалося кілька концептуальних векторів щодо трактування змісту основних засобів.

Першим і найбільш розповсюдженим є нормативно-регуляторний підхід. Прихильники цієї концепції, серед яких доцільно виокремити Г.О. Москалюк [3] та інших дослідників, будують свої наукові висновки, спираючись на офіційні дефініції, закріплені в методологічному базисі НП(С)БО 7 «Основні засоби» [1]. Відповідно до цього стандарту, категорія розглядається як сукупність матеріальних ресурсів, які підприємство утримує для тривалої експлуатації (понад один рік) у процесі виготовлення продукції, надання послуг, передачі в оренду або для забезпечення управлінських та соціально-культурних потреб.

На наше переконання, безумовною перевагою зазначеного підходу є його прикладний характер та високий рівень нормативної визначеності, що робить його універсальним інструментом для практичної діяльності облікових служб. Застосування таких чітких критеріїв дозволяє однозначно ідентифікувати об'єкт як актив та забезпечити його достовірне відображення у фінансовій звітності. Водночас, аналіз дозволяє виявити певну обмеженість цього підходу, яка полягає у його дескриптивності (описовості). Фокусуючи увагу переважно на формальних ознаках та технічних параметрах відповідності критеріям визнання, автори нормативного спрямування менш повно розкривають стратегічну роль основних засобів. Зокрема, поза межами глибокого аналізу часто залишається економічна функція необоротних активів як ключового чинника формування доданої вартості та інструменту капіталізації суб'єкта господарювання у довгостроковій перспективі. Таким чином, нормативне визначення є необхідним, але не вичерпним для розуміння складної економічної природи засобів праці.

Продовжуючи розгляд теоретичного базису, варто згадати напрацювання А.О. Касич та С.М. Леуської [4], які в межах порівняльного аналізу національної та міжнародної практики акцентують увагу на високому ступені конвергенції дефініцій,

закріплених у НП(С)БО 7 [1] та МСБО 16 [2]. Разом з тим, автори справедливо зауважують, що міжнародна методологія характеризується вищою мірою концентрації на здатності об'єкта генерувати майбутні економічні вигоди, тоді як вітчизняний стандарт додатково виокремлює адміністративні та соціально-культурні функції.

Вважаємо, що така диференціація не є суто формальною, оскільки вона демонструє різний рівень глибини розкриття економічного змісту активу. Якщо положення НП(С)БО 7 більшою мірою орієнтовані на дескриптивне (описове) визначення безпосередніх сфер експлуатації об'єкта, то МСБО 16 фокусується передусім на його економічній результативності. Крім того, у міжнародній системі обліку відсутній жорсткий поділ на виробничі та невиробничі активи, оскільки ключовим критерієм визнання залишається саме потенціал отримання майбутньої користі.

Слід погодитися з висновками дослідників щодо того, що міжнародний підхід характеризується вищою концептуальною зрілістю та кращою адаптацією до сучасної логіки управління капіталом. Такий погляд дозволяє трактувати основні засоби не просто як технічні засоби праці, а як стратегічний капіталізований ресурс, ефективність якого прямо корелює з фінансовою стійкістю суб'єкта господарювання.

Паралельно із нормативним вектором, у науковій літературі широко представлений функціонально-технічний підхід. Прихильники цієї концепції, зокрема П.В. Круш, В.І. Подвігіна та О.В. Клименко [5], розглядають основні засоби крізь призму їхньої функціональної ролі як засобів праці. Автори справедливо акцентують увагу на тому, що дані активи становлять технічний фундамент діяльності суб'єкта господарювання, безпосередньо беруть участь у виробничих циклах та є визначальним чинником формування загальної виробничої потужності підприємства.

На наш погляд, такий підхід є надзвичайно цінним для прикладного аналізу, оскільки він дозволяє ідентифікувати реальну роль матеріально-технічної бази у забезпеченні операційної стійкості підприємства. Розгляд активу як фізичного об'єкта,

що зберігає свою натурально-речову форму протягом тривалого часу, дозволяє точніше оцінювати його технічний стан та рівень фізичного зносу. Водночас, критичний аналіз дозволяє виявити певну обмеженість технічної концепції. Авторське бачення проблеми полягає в тому, що за умови надмірної концентрації на матеріальній формі активу, поза межами глибокого вивчення залишаються стратегічно важливі питання вартісної оцінки, амортизаційної політики та механізмів відтворення капіталу. Зведення активу лише до його фізичних характеристик нівелює його роль як фінансового ресурсу, що прямо впливає на формування прибутку та капіталізацію товариства. Таким чином, функціонально-технічне бачення має доповнюватися вартісним аналізом для побудови цілісної системи управління активами в умовах сучасного ринку.

Розвиваючи теоретичні засади функціонального аналізу, Ю.І. Мискін [6] та ряд інших дослідників пропонують розглядати сутність основних засобів через пріоритетну категорію зносу. У межах цього підходу ключовий акцент робиться на процесах технічного «старіння» активів, що супроводжується поступовою втратою їхніх експлуатаційних параметрів внаслідок виробничого використання, фізичних навантажень та деструктивного впливу оточуючого середовища.

Як вбачається з аналізу, наукова цінність даної концепції полягає у висвітленні динамічного характеру експлуатації необоротних активів, що дозволяє менеджменту вчасно ідентифікувати межу економічної доцільності подальшого утримання об'єкта. Це особливо важливо для розробки графіків предиктивного технічного обслуговування та запобігання аварійним простоям обладнання. Проте, вважаємо за необхідне підкреслити, що ототожнення економічної природи засобів праці лише із проблемою їхнього фізичного чи морального спрацювання суттєво звужує межі дослідження. Такий підхід не повною мірою враховує роль основних засобів як активного учасника кругообігу капіталу, де вони проходять закономірні стадії від продуктивного використання до грошового відшкодування вартості через амортизаційний фонд. Крім того, поза аналітичним полем при такому трактуванні

залишається складний механізм трансформації вартості активів у поточні витрати діяльності та собівартість продукції. Таким чином, аналіз зносу має бути інтегрований у загальну стратегію управління капіталом підприємства.

Більш концептуально завершеним та теоретично обґрунтованим, на наше переконання, є вартісно-циклічний підхід, розвиток якого пов'язаний із науковими напрацюваннями Ф.Ф. Бутинця, А.Г. [7], Загороднього та Г.Л. Вознюка [8]. У межах цієї концепції основні засоби трактуються не просто як сукупність матеріальних об'єктів, а як специфічна форма функціонування капіталу підприємства, що перебуває у постійному русі. Ключовими характеристиками активу при такому підході визнаються його здатність зберігати вихідну натурально-речову форму протягом тривалого періоду та механізм поступової трансформації вартості на виготовлений продукт через нарахування амортизації.

Варто зауважити, що саме цей вектор дослідження найбільш репрезентативно розкриває багатогранну економічну природу основних засобів. Його фундаментальна перевага полягає у синергетичному поєднанні матеріального, функціонального та вартісного аспектів, що дозволяє органічно інтегрувати техніко-експлуатаційні параметри активу із бухгалтерськими процедурами його відображення в обліковій системі. Такий комплексний погляд перетворює основний засіб із пасивного елемента балансу на активний інструмент стратегічного управління капіталізацією суб'єкта господарювання.

Водночас, вважаємо за доцільне констатувати, що в умовах динамічної трансформації облікового середовища навіть цей ґрунтовний підхід потребує певної модернізації. Зокрема, актуальним питанням залишається приведення вартісно-циклічної моделі у відповідність до сучасних вимог оцінки активів за справедливою вартістю та посилення ролі професійного судження бухгалтера при визначенні строків корисного використання та ліквідаційної вартості. Нами встановлено, що саме інтеграція циклічного бачення із принципами міжнародних стандартів (МСФЗ)

дозволить створити адекватну базу для ефективного моніторингу відтворення основного капіталу в умовах цифрової економіки.

Сучасний науковий дискурс спрямований на подальшу еволюцію класичних методологій, приділяючи особливу увагу трансформації функціональної ролі необоротних активів у цифровій екосистемі. Слід підкреслити, що в умовах переходу до концепцій Індустрії 4.0 основні засоби розглядаються не просто як матеріальні об'єкти, а як стратегічний капіталізований ресурс, ефективність управління яким прямо корелює із фінансовою стійкістю підприємства.

У фахових працях останнього періоду (зокрема, в межах стратегічного обліку) обґрунтовується об'єктивна необхідність інтеграції оцінки за справедливою вартістю із глибокою управлінською аналітикою та впровадженням ризик-орієнтованого інструментарію. Нами підтримується теза, що такий синтез дозволяє трансформувати стандартні облікові процедури в комплексну систему підтримки управлінських рішень. У межах цієї моделі традиційні вартісні показники Балансу органічно поєднуються з оперативними метриками реального часу, такими як загальна ефективність обладнання (ОЕЕ) та інтерактивні KPI-дашборди. Такий інтегрований підхід створює умови для переходу від пасивного фіксування залишкової вартості до проактивного управління відтворенням основного капіталу.

Особливого наукового інтересу заслуговують дискусійні аспекти, що безпосередньо детермінують сучасне тлумачення економічної природи необоротних активів. Однією з найбільш контраверсійних проблем залишається чітке розмежування категорій «знос» та «амортизація». Варто погодитися з позицією О.В. Щирської [9], яка акцентує увагу на тому, що знос є відображенням об'єктивного процесу зменшення реальної вартості активу, тоді як амортизація виступає суто економічним інструментом систематичного розподілу цієї вартості між звітними періодами. Така точка зору видається нам методологічно вивіреною, оскільки вона дозволяє розмежувати фізико-економічне старіння об'єкта від бухгалтерської процедури списання вартості.

Водночас, слід виділити критичну позицію С.Ф. Легенчука та С.В. Можарівського [10], які стверджують, що термін «знос» є надмірно «матеріалізованим». Запропонована авторами концепція «функціосу» (або функціонального зносу) є важливою спробою концептуального переосмислення застарілих дефініцій. Проте, незважаючи на теоретичну цінність, у практиці вони поки що не знайшли широкого розповсюдження. З нашого погляду, актуальним вектором пошуків є поглиблення розмежування цих понять саме в умовах цифровізації, що потребує інтеграції технічних показників із алгоритмами вартісного відшкодування (Коваль, 2021) [11]. Амортизація в епоху цифровізації має розглядатись як динамічний інструмент управління капіталом, що відповідає концепціям Індустрії 4.0.

Не менш дискусійним елементом облікової політики є методологія ідентифікації ліквідаційної вартості. Аргументи В.В. Галасюка [12] та Т.І. Єфіменка [13] щодо високого рівня невизначеності при її обчисленні є цілком обґрунтованими. Хоча прямий та непрямий методи оцінки за Я.В. Орловим [14] створюють методичний каркас, вони не нівелюють суб'єктивізм. Через це у вітчизняній практиці домінує тенденція до встановлення ліквідаційної вартості на нульовому рівні. Ми вважаємо, що така стратегія може призводити до економічної необґрунтованості формування амортизаційної бази.

Фундаментальним чинником формування достовірної інформації є також вибір між концепціями історичної та справедливої вартості. Дискурс між «істориками» та «футуралістами» (Е. Хендріксен, М. Ван Бреда) [15] підкреслює значущість поточної оцінки. Слід розділити зауваження Н.Й. Радіонової [16], що в умовах інфляції історична вартість не забезпечує достовірності. Сучасні міжнародні напрацювання (Smith, 2021; Brown, 2023) [17; 18] підтверджують, що справедлива вартість трансформує облік у стратегічний інструмент.

Щодо критеріїв ідентифікації, то важливою є дискусія про вартісний поріг. Позиція Н.В. Кудлаєвої [19] щодо розбіжностей між фінансовим та податковим

підходами (поріг 20 000 грн) є слушною. Наслідком цього є штучне виокремлення МНМА, що ускладнює систему.

Окрім наукових теорій, важливим є нормативно-правовий регламент, заснований на НП(С)БО 7. Стандарт встановлює умови визнання об'єкта активом та чітку галузеву класифікацію (земельні ділянки, будівлі, машини тощо). Хоча це гарантує впорядкованість, такий підхід характеризується жорсткістю. Нами встановлено, що для цілей стратегічного аналізу підприємство потребує більш гнучких інструментів. Це обумовлює появу розширених ознак: активна та пасивна частини (О.В. Смашнюк) [20], поділ за ступенем задіяння (К. Міщенко) [21] чи правовим режимом володіння (Л. Безкоровайна) [22]. Узагальнюючи, класифікація еволюціонувала у багатофункціональний інструмент управління. В умовах цифровізації це стає фундаментом для КРІ-дашбордів (Tkachenko, 2022) [23].

Перспективним напрямом є також компонентний підхід. Якщо НП(С)БО 7 лише допускає його, то МСБО 16 фактично вимагає. Позиції С.В. Візіренка [24] та Г.О. Москалюк [3] підтверджують, що дезагрегування активів підвищує прецизійність показників.

Базисом первісного визнання залишається первісна вартість. Проте, як зазначають Г.О. Москалюк [3] та В.О. Цуканова [25], національні стандарти мають обмеження щодо капіталізації витрат на демонтаж та рекультивацію. Вважаємо цю критику виправданою, оскільки неповне врахування витрат знижує реалістичність оцінки. Будь-яке ігнорування супутніх витрат деформує фінансові результати у майбутньому (Shevchenko, 2021) [26]. Аналогічно, у сфері переоцінки відсутність жорстких критеріїв підвищує роль професійного судження (О. Озерова, С. Децюра, Bondarenko, 2023) [28].

Завершуючи огляд, зазначимо, що підхід МСБО 16 є більш концептуально вивіреном. Він базується на принципах суттєвості, передбачає обов'язковий компонентний облік та безперервне нарахування амортизації навіть під час простою.

Усе це свідчить про трансформацію основних засобів у стратегічний капіталізований ресурс.

Підбиваючи підсумки, ми дійшли висновку, що основні засоби є фундаментальним матеріальним ресурсом, який потребує адекватної класифікації для достовірного відображення у звітності. Сучасна думка зміщує акцент на їхнє розуміння як контрольованих ресурсів, що генерують вигоди, що вимагає від таких підприємств, як ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», впровадження гнучких інструментів управління та гармонізації з міжнародними стандартами.

Узагальнюючи проведений аналіз, слід зазначити, що основні засоби виступають не лише як матеріально-речовий базис діяльності підприємства, але й як складний капіталізований ресурс, ефективність якого визначає рівень фінансової стійкості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

Водночас розкриття економічної сутності основних засобів як об'єкта обліку є лише початковим етапом дослідження. Не менш важливим є аналіз процесу їх функціонування у господарській діяльності, оскільки саме в межах використання відбувається трансформація їх вартості, формування витрат та генерування економічних вигід.

У зв'язку з цим доцільним є перехід до розгляду економічної сутності процесу використання основних засобів, що дозволить поглибити розуміння механізмів їх впливу на результати діяльності підприємства.

1.2. Економічна сутність процесу використання основних засобів

Розкриття економічної сутності основних засобів як об'єкта обліку та управління, здійснене у попередньому підрозділі, дозволяє сформулювати уявлення про їх місце у системі ресурсного забезпечення підприємства. Водночас для повного розуміння ролі основних засобів у діяльності підприємства необхідно дослідити процес їх функціонування у господарській діяльності, оскільки саме в межах використання відбувається їх зношування, відшкодування вартості та формування економічних вигід. У цьому контексті економічна сутність процесу використання основних засобів є складним та багатоаспектним явищем, що охоплює не лише технічну експлуатацію засобів праці, а й безперервний цикл відтворення капіталу підприємства.

У науковій літературі та нормативно-правових актах цей процес розглядається через призму фізичного споживання ресурсу, поступового відшкодування його вартості та стратегічного управління реальною цінністю активів у мінливих ринкових умовах.

У сучасних умовах господарювання процес використання основних засобів набуває нових характеристик, пов'язаних із цифровізацією економіки, зростанням ролі управлінської аналітики та підвищенням невизначеності зовнішнього середовища. Це зумовлює необхідність розгляду використання основних засобів не лише як технічного чи облікового процесу, а як складової системи управління капіталом підприємства, що безпосередньо впливає на його конкурентоспроможність і фінансову стійкість.

У зв'язку з цим виникає необхідність більш глибокого теоретичного осмислення процесу використання основних засобів, зокрема через аналіз його економічного змісту, семантики та відображення в системі бухгалтерського обліку. Саме тому доцільним є звернення як до нормативних положень, так і до наукових підходів щодо трактування цього процесу.

Процес використання основних засобів об'єктивно супроводжується втратою їх вартості, що проявляється у формі фізичного та морального зносу. Кожен із зазначених видів має специфічну економічну природу та особливості прояву, що зумовлює необхідність їх окремого розгляду в контексті управління активами підприємства.

Фізичний знос відображає поступову втрату основними засобами їх первісних техніко-експлуатаційних характеристик у процесі використання або під впливом зовнішніх чинників [34]. У науковій літературі традиційно виокремлюють дві форми фізичного зносу. Перша форма пов'язана з безпосереднім функціонуванням активу у виробничому процесі, що зумовлює його природне спрацювання. Друга форма виникає незалежно від інтенсивності використання і є наслідком впливу навколишнього середовища, зокрема атмосферних явищ, корозійних процесів або надзвичайних обставин. Рівень фізичного зносу визначається сукупністю факторів, серед яких ключове значення мають умови експлуатації, агресивність виробничого середовища, рівень кваліфікації обслуговуючого персоналу та своєчасність проведення планово-запобіжних ремонтів.

Поряд із фізичним зносом важливу роль відіграє моральний знос, який відображає економічне знецінення основних засобів і в сучасних умовах часто настає раніше, ніж їх фізичне старіння [35]. Це пояснюється високими темпами науково-технічного прогресу та постійним оновленням технологій.

У наукових дослідженнях моральний знос також поділяється на дві основні форми. Перша форма пов'язана зі зниженням вартості відтворення аналогічних об'єктів у сучасних умовах, що призводить до знецінення вже наявних активів. Друга форма виникає внаслідок появи нових, більш продуктивних та енергоефективних засобів праці, що робить подальше використання існуючих об'єктів економічно недоцільним. Оцінка такого зносу ґрунтується на порівнянні техніко-економічних показників, зокрема продуктивності, енергоефективності та витрат на експлуатацію, між наявними та новими засобами праці.

Таким чином, співвідношення фізичного та морального зносу є визначальним чинником у прийнятті управлінських рішень щодо подальшого використання, модернізації або заміни основних засобів [36]. У сучасних умовах господарювання саме моральний знос дедалі частіше виступає домінуючим фактором, що зумовлює необхідність формування гнучкої облікової політики та своєчасного оновлення виробничого потенціалу підприємства.

Процес використання основних засобів у практиці бухгалтерського обліку регулюється як національними, так і міжнародними стандартами [37], що зумовлює наявність суттєвих методологічних розбіжностей у підходах до його відображення. Такі відмінності мають не лише технічний, а й концептуальний характер, оскільки впливають на формування фінансових результатів і управлінських рішень підприємства.

Одним із найбільш дискусійних питань є забезпечення безперервності нарахування амортизації. Відповідно до НП(С)БО 7, амортизація обов'язково припиняється на період реконструкції, модернізації, добудови або консервації об'єкта. Такий підхід пов'язаний із фактичним припиненням його використання у господарській діяльності. Натомість міжнародна практика, закріплена у § 55 МСБО 16, ґрунтується на іншій логіці: амортизація не припиняється навіть у разі тимчасового невикористання активу або його модернізації, оскільки об'єкт продовжує втрачати свою вартість, зокрема внаслідок морального старіння. Виняток становить лише виробничий метод амортизації, за якого сума амортизаційних відрахувань може дорівнювати нулю за відсутності обсягу виробництва.

Іншою важливою відмінністю є застосування компонентного підходу до обліку основних засобів. Відповідно до вимог МСБО 16, суттєві складові одного об'єкта, які мають різні строки корисного використання, повинні визнаватися та амортизуватися окремо. Такий підхід забезпечує більш точне відображення процесу споживання економічних вигід та дозволяє уникнути значних одноразових витрат при заміні окремих частин активу. У свою чергу, НП(С)БО 7 лише допускає можливість

застосування компонентного підходу, не встановлюючи обов'язковості його використання. Як наслідок, на практиці підприємства часто застосовують усереднені строки корисного використання, що знижує точність облікових оцінок.

Відмінності простежуються також у підходах до перегляду облікових параметрів основних засобів. Міжнародні стандарти вимагають регулярного, щонайменше щорічного, перегляду ліквідаційної вартості та строків корисного використання активів з метою забезпечення їх відповідності очікуваним економічним вигодам. В українській обліковій практиці такі зміни розглядаються як зміна облікової оцінки та здійснюються лише за наявності обґрунтованих підстав, що свідчить про більш консервативний підхід до коригування облікових показників.

Таким чином, виявлені розбіжності свідчать про різну концептуальну спрямованість національних і міжнародних стандартів. Якщо НП(С)БО переважно орієнтовані на регламентацію облікових процедур, то МСФЗ зосереджені на відображенні економічної сутності активів та процесів їх використання. У результаті застосування міжнародних стандартів забезпечує більш гнучкий підхід до управління основними засобами, що є особливо важливим в умовах динамічного та нестабільного ринкового середовища.

У процесі використання основних засобів підприємство несе різноманітні витрати, характер яких безпосередньо впливає на порядок їх відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. У цьому контексті особливого значення набуває правильне розмежування витрат залежно від їх економічного змісту, що дозволяє забезпечити достовірність облікової інформації та обґрунтованість управлінських рішень.

У наукових дослідженнях, зокрема у працях Г. Морозовської та К. Міщенко, а також у нормативних актах, витрати, пов'язані з використанням основних засобів, поділяються на дві основні групи залежно від їх впливу на майбутні економічні вигоди.

До першої групи належать витрати періоду, які, як правило, пов'язані з проведенням ремонтів. Їх основною метою є підтримання об'єкта в робочому стані та забезпечення можливості отримання первісно очікуваних економічних вигід без зміни техніко-економічних характеристик активу. Такі витрати не призводять до збільшення вартості основного засобу і визнаються витратами звітного періоду.

Друга група включає витрати, що підлягають капіталізації, тобто пов'язані з поліпшенням об'єкта основних засобів. До них відносять модернізацію, реконструкцію, добудову та інші заходи, які забезпечують зростання майбутніх економічних вигід від використання активу. У такому разі відповідні витрати збільшують первісну (або балансову) вартість об'єкта та підлягають амортизації протягом переглянутого строку його корисного використання.

Важливою особливістю є те, що рішення щодо віднесення витрат до ремонту або поліпшення приймається керівництвом підприємства з урахуванням результатів технічного аналізу, характеру виконаних робіт та критерію суттєвості. Це свідчить про наявність елементів професійного судження в обліковому процесі, що, у свою чергу, підвищує роль облікової політики підприємства.

Таким чином, класифікація витрат, пов'язаних із використанням основних засобів, має не лише облікове, а й стратегічне значення. Вона впливає на формування фінансових результатів, структуру активів підприємства та показники ефективності його діяльності, що зумовлює необхідність обґрунтованого підходу до прийняття відповідних рішень.

В сучасних реаліях України процес використання основних засобів трансформується у процедуру управління ризиками втрати корисності. Людмила Солошенко наголошує, що активи на тимчасово окупованих територіях не можна списувати до проведення фізичної інвентаризації, проте вони повинні відображатися у звітності з урахуванням зменшення корисності.

Згідно з нормами НП(С)БО 28, зменшення корисності — це втрата економічної вигоди, що виникає, коли залишкова вартість активу перевищує суму його

очікуваного відшкодування (найбільшу з чистої вартості реалізації або вартості у використанні). Це тестування є критично важливим для дотримання принципу обачності, оскільки воно дозволяє реально оцінити капітал підприємства, використання якого фактично призупинено або обмежено внаслідок бойових дій.

У цьому контексті процес використання основних засобів трансформується з операційного в ризик-орієнтований, де ключовим стає не лише отримання вигід, а й мінімізація втрат від знецінення активів.

Економічна сутність процесу використання основних засобів полягає не лише у їхньому фізичному споживанні, а й у безперервному циклі відтворення та коригування вартості капіталу підприємства. У межах цього процесу переоцінка виступає стратегічним механізмом підтримки актуальності облікових даних, що дозволяє привести залишкову вартість активів у відповідність до їхньої реальної ринкової (справедливої) ціни. Проведення переоцінки є добровільним правом підприємства, яке реалізується на дату балансу за умови суттєвого (зазвичай понад 10%) відхилення вартості активу від ринкових показників. Це забезпечує прозорість фінансового стану підприємства та дозволяє об'єктивно нараховувати амортизацію, виходячи з оновленої вартісної бази, що відповідає поточним економічним умовам.

Водночас застосування переоцінки потребує високого рівня професійного судження, оскільки пов'язане з визначенням справедливої вартості в умовах обмеженої ринкової інформації, що підвищує ризик суб'єктивності оцінок. Водночас процес використання ОЗ має чітко визначену економічну межу, яка настає в момент зміни намірів керівництва щодо джерела отримання майбутніх вигод. Коли подальша експлуатація активу визнається неефективною, він підлягає переведенню до групи утримуваних для продажу згідно з вимогами НП(С)БО 27 або МСФЗ 5. Ця операція фактично знаменує собою трансформацію активу із засобу праці в специфічний вид товару, що виводить його за межі процесу функціонального використання. Головною ознакою завершення етапу використання є припинення нараховування амортизації з дати класифікації об'єкта як утримуваного для продажу, що підкреслює зміну його ролі в кругообігу капіталу підприємства

Узагальнення теоретичних і прикладних підходів дозволяє сформулювати цілісне уявлення про процес використання основних засобів як складну багаторівневу систему, що поєднує технічні, економічні та облікові аспекти функціонування активів.

Дослідження економічної сутності процесу використання основних засобів дозволяє зробити наступні узагальнюючі висновки:

1. Основні засоби становлять матеріально-технічну базу підприємства, визначають його виробничу потужність та рівень технічної оснащеності. Економічна сутність їхнього використання полягає у тривалому функціонуванні як засобів праці, які протягом багатьох операційних циклів (понад один рік) зберігають свою початкову натурально-речову форму.

2. Головною особливістю процесу експлуатації основних засобів є їхнє поступове зношування та часткове перенесення вартості на собівартість виготовленої продукції або наданих послуг через механізм амортизації. Амортизація розглядається як системний розподіл вартості активу протягом очікуваного строку його корисної служби. У науковій літературі існує дискусія щодо розмежування понять: якщо знос відображає об'єктивний процес старіння та втрати корисності, то амортизація є фінансовим інструментом для накопичення коштів на майбутнє оновлення активів.

3. Встановлено, що в процесі використання активи піддаються двом видам зносу: фізичному (втрата технічних якостей через працю або вплив зовнішнього середовища) та моральному (знецінення внаслідок науково-технічного прогресу та появи досконаліших аналогів). При цьому моральний знос часто настає раніше фізичного, що вимагає від менеджменту стратегічних рішень щодо своєчасної заміни обладнання.

4. Процес використання ОЗ потребує чіткого розмежування витрат на їх підтримання. Витрати на ремонти та технічне обслуговування визнаються витратами періоду, оскільки вони лише забезпечують отримання первісно визначених вигод. Натомість витрати на модернізацію, реконструкцію та дообладнання капіталізуються (збільшують первісну вартість), оскільки вони призводять до зростання майбутніх економічних вигод.

5. Для забезпечення достовірності звітності підприємства використовують механізми переоцінки та тестування на зменшення корисності. В умовах воєнного стану особливого значення набуває процедура згідно з НП(С)БО 28, яка дозволяє відобразити реальну економічну цінність активів, що були пошкоджені або знаходяться на непідконтрольних територіях, запобігаючи завищенню вартості капіталу в балансі.

6. Порівняльний аналіз виявив суттєві розбіжності між НП(С)БО 7 та МСБО 16: міжнародні стандарти забороняють припиняти амортизацію під час простоїв чи консервації, оскільки моральне старіння триває безперервно. Крім того, МСФЗ чітко вимагає компонентного обліку суттєвих частин об'єкта, що робить нарахування зносу більш справедливим та прозорим.

Загалом, процес використання основних засобів є складним циклом управління вартістю, що поєднує технічну експлуатацію, систематичне відшкодування капіталу та постійне коригування оцінок для відображення реального фінансового стану підприємства.

У підсумку, ефективне використання основних засобів виступає ключовим чинником забезпечення стійкого розвитку підприємства, оскільки саме через цей процес відбувається трансформація інвестованого капіталу у фінансовий.

Узагальнення теоретичних і прикладних підходів до процесу використання основних засобів дозволяє зробити висновок, що їх ефективне функціонування визначається не лише технічними характеристиками чи умовами експлуатації, а й обраними підходами до їх облікового відображення та управління.

Зокрема, результати дослідження свідчать, що процеси амортизації, оцінки, зменшення корисності та розмежування витрат безпосередньо залежать від прийнятих на підприємстві методологічних рішень, які закріплюються в обліковій політиці.

У зв'язку з цим постає необхідність дослідження практичних аспектів формування облікової політики в частині використання основних засобів, що і становить предмет підрозділу 1.3.

1.3. Формування облікової політики в частині використання основних засобів

Результати дослідження економічної сутності процесу використання основних засобів, наведені у попередньому підрозділі, свідчать про те, що ефективність їх функціонування значною мірою залежить від обраних методів облікового відображення та управління.

Саме облікова політика підприємства визначає порядок нарахування амортизації, оцінки активів, розмежування витрат на їх утримання та поліпшення, а також процедури переоцінки і тестування на зменшення корисності.

У цьому контексті ефективність системи управління необоротними активами на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» безпосередньо залежить від якості нормативно-методологічного забезпечення, закріпленого в обліковій політиці підприємства. Організація бухгалтерського обліку на досліджуваному суб'єкті господарювання ґрунтується на вимогах Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», чинних Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та положень Податкового кодексу України.

Основним розпорядчим документом, що визначає сукупність принципів, методів і процедур обліку на підприємстві, є Наказ №1 «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику товариства». Згідно з цим наказом, відповідальність за організацію облікового процесу та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій покладено на директора підприємства.

Методологічний апарат обліку основних засобів на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» характеризується наступними організаційними параметрами:

— на підприємстві застосовується журнально-ордерна автоматизована форма із використанням спеціалізованого програмного забезпечення, що дозволяє забезпечити високу деталізацію та збереження бухгалтерських реєстрів;

- науково обґрунтованим вибором підприємства є застосування виключно 9 класу рахунків («Витрати діяльності») для відображення операційних витрат без використання 8 класу. Це дозволяє спростити процес формування фінансових результатів, що відображаються у Балансі;
- для забезпечення достовірності фінансової звітності встановлено межу істотності в розмірі 50 грн. Будь-яка інформація, що перевищує цей поріг, вважається суттєвою для користувачів звітності;
- для підтвердження реальності активів підприємство проводить щорічну суцільну інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до чинного законодавства. При цьому для основних засобів, інструментів та інвентарю встановлено періодичність проведення інвентаризації один раз на два роки.

Побудована таким чином організаційна система створює необхідні умови для детальної регламентації методологічних аспектів обліку основних засобів, які будуть розглянуті у наступних підпунктах роботи.

Сформована організаційна структура та регламентований порядок документообігу на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» створюють необхідний фундамент для реалізації методичних прийомів обліку основних засобів. Згідно з Наказом №1, методологія обліку необоротних активів на підприємстві детермінується сукупністю обраних альтернативних методів оцінки, амортизації та управління подальшими витратами, які дозволяють забезпечити достовірність фінансових показників.

Облікова політика досліджуваного підприємства у частині необоротних активів базується на чіткій ієрархії вибору методів, що дозволяють гармонізувати бухгалтерський та податковий облік. Детальний аналіз ключових елементів цієї методики дозволяє виділити наступні аспекти.

Визначення одиниці обліку основних засобів та застосування компонентного підходу. Методологічне підґрунтя для ідентифікації об'єкта основних засобів закладено в п. 7 НП(С)БО 7, згідно з яким одиницею обліку може виступати закінчений пристрій з усіма пристосуваннями, окремий конструктивно відокремлений

предмет або комплекс взаємопов'язаних предметів, що становлять єдине ціле для виконання певної роботи. Однак порівняльний аналіз національної та міжнародної практики свідчить про наявність більш гнучких підходів у системі МСФЗ. Зокрема, МСБО 16 не містить жорсткої дефініції «об'єкта», надаючи право підприємству на основі професійного судження самостійно визначати рівень агрегування чи дезагрегування активів. Ключовим концептуальним елементом міжнародних стандартів є компонентний облік, який вимагає амортизувати окремо кожну частину об'єкта, вартість якої є суттєвою відносно загальної собівартості активу та яка має інший строк корисного використання. Враховуючи необхідність забезпечення високої точності облікових даних та прозорості витрат на відновлення активів, ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» у своїй обліковій політиці закріпило прогресивний підхід до визначення одиниці обліку. Згідно з Наказом №1, у разі придбання складного об'єкта, частини якого мають різні строки корисного використання (експлуатації), кожна з цих частин визнається в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів. Такий вибір підприємства дозволяє:

- забезпечити достовірність амортизаційних відрахувань, оскільки кожна частина об'єкта (наприклад, двигун літака чи покрівля будівлі) зношується з різною інтенсивністю;
- ефективно обліковувати операції із заміни частин, коли вартість нового компонента капіталізується, а балансова вартість заміненої (старої) деталі підлягає обов'язковому списанню;
- мінімізувати ризики штучного завищення балансової вартості застарілих активів, що часто трапляється в українській практиці при обліку об'єктів як єдиних цілісних комплексів.

Отже, ідентифікація одиниці обліку на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» базується на принципах дезагрегування складних активів, що відповідає кращим світовим практикам та вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності.

Вартісні критерії визнання необоротних активів та їх еволюція в обліковій політиці підприємства. Відповідно до методологічних засад НП(С)БО 7, підприємствам надано право самостійно встановлювати вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів. У практичній діяльності ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» цей інструмент використовується для гармонізації фінансового та податкового обліку, що дозволяє мінімізувати виникнення податкових різниць. Аналіз розпорядчих документів підприємства свідчить про динамічний підхід до встановлення вартісного порогу. Згідно з початковою редакцією облікової політики (Наказ №1), межа для більшості основних засобів становила 6 000 гривень. У зв'язку зі змінами у Податковому кодексі України, Наказом № 3.1 від 23.05.2020 р. підприємство здійснило перегляд цієї межі, встановивши її на рівні 20 000 гривень для всіх об'єктів, введених в експлуатацію після цієї дати. Науково обґрунтованим є рішення керівництва трактувати таку зміну вартісного критерію як зміну облікової оцінки, а не облікової політики, що відповідає вимогам законодавства та не потребує ретроспективного перерахунку показників попередніх періодів. Особливістю облікової системи ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» є виділення специфічної групи активів, для яких встановлено значно нижчий вартісний поріг — 20 000 гривень. До цієї категорії віднесено: електронно-обчислювальні машини та засоби автоматичної обробки інформації; засоби зв'язку (мобільні телефони, рації); комутатори, маршрутизатори та блоки безперебійного живлення; комп'ютерні програми, які не визнані нематеріальними активами. Така деталізація у Наказі про облікову політику дозволяє підприємству капіталізувати навіть відносно недорогі, але критично важливі для бізнес-процесів технічні засоби, забезпечуючи їх суворий інвентарний облік та поступове списання вартості через амортизацію. Об'єкти, вартість яких нижча за встановлені межі (20 000 грн.), але строк служби яких перевищує один рік, класифікуються як МНМА. Це дозволяє застосовувати до них спрощені методи обліку та прискорене списання вартості на витрати діяльності.

Методологічні засади амортизаційної політики підприємства та визначення ліквідаційної вартості. Облікова політика ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» у частині нарахування амортизації спрямована на забезпечення системного та рівномірного розподілу вартості активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання. Вибір методів нарахування зносу ґрунтується на принципах простоти обліку та максимальної гармонізації бухгалтерських процедур із вимогами податкового законодавства. Відповідно до розпорядчих документів підприємства, для всіх груп основних засобів (рахунок 10), а також для предметів прокату та інших необоротних матеріальних активів обрано прямолінійний метод амортизації. Такий вибір дозволяє підприємству: забезпечити стабільність витрат у структурі собівартості протягом усього терміну служби активів; уникнути складних математичних розрахунків, притаманних прискореним методам; забезпечити повну відповідність вимогам п. 26 НП(С)БО 7 та п. 62 МСБО 16 щодо обрання способу, який відображає очікувану модель споживання економічних вигід.

Критично важливим аспектом політики ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» є підхід до визначення строків корисного використання (експлуатації) об'єктів. Підприємство прийняло рішення встановлювати ці строки з урахуванням мінімально допустимих періодів, визначених Податковим кодексом України. Це дозволяє мінімізувати виникнення тимчасових податкових різниць та спрощує процес трансформації фінансової звітності.

Специфічні підходи застосовуються підприємством до інших категорій необоротних активів: 1) малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА) та бібліотечні фонди: обрано метод нарахування амортизації в розмірі 100% їх вартості у першому місяці використання об'єкта. Такий підхід забезпечує одноразове списання вартості малоцінних предметів на витрати в момент введення в експлуатацію, що значно оптимізує подальшу облікову роботу.

На відміну від поширеної практики встановлення нульової ліквідаційної вартості, на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» вона розраховується індивідуально для кожного об'єкта при

введенні в експлуатацію. Проте встановлено жорсткий поріг — вона не може бути нижчою за 5% від первісної вартості об'єкта. Це свідчить про дотримання принципу обачності та реалістичну оцінку активів, які можуть бути реалізовані як металобрухт або запчастини після завершення терміну служби. Амортизація нараховується щомісячно, починаючи з місяця, наступного за місяцем введення об'єкта в експлуатацію. Також у політиці закріплено право на перегляд методу та строків амортизації у разі зміни моделі отримання майбутніх економічних вигід (наприклад, після модернізації), що повністю відповідає нормам п. 25 та п. 28 НП(С)БО 7.

Методологічні підходи до обліку витрат на утримання, ремонт та поліпшення основних засобів. У процесі довгострокової експлуатації основні засоби ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» об'єктивно потребують витрат на їх підтримку в робочому стані або відновлення ресурсу. Облікова політика підприємства чітко розмежовує такі витрати за двома принциповими напрямками, залежно від їхнього впливу на майбутні економічні вигоди.

Перший напрям — витрати на поліпшення (капіталізація). Відповідно до Наказу №1, первісна вартість основних засобів підлягає обов'язковому збільшенню на суму витрат, пов'язаних із поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція), що призводить до реального зростання майбутніх економічних вигід від його використання. В обліковій системі підприємства ознаками такого поліпшення визнаються: збільшення очікуваного строку корисного використання активу; зростання кількості виробленої продукції (робіт, послуг); суттєве покращення якості продукції. Такі витрати спочатку накопичуються на субрахунках рахунку 15 «Капітальні інвестиції», після чого переносяться на збільшення балансової вартості відповідного об'єкта основних засобів.

Другий напрям — витрати на утримання (витрати періоду). Витрати, що здійснюються для підтримки об'єкта в робочому стані (технічний огляд, поточний ремонт, заміна дрібних запчастин) та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід, не капіталізуються. Вони в повному обсязі включаються до складу

витрат того звітнього періоду, у якому були фактично понесені. Оскільки ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» застосовує виключно 9 клас рахунків, ці витрати списуються безпосередньо на рахунки 92 «Адміністративні витрати» або 93 «Витрати на збут» залежно від функціонального призначення об'єкта. Ключовим моментом в обліковій політиці товариства є те, що рішення про характер робіт (тобто чи є вони підтримкою, чи поліпшенням) приймається безпосередньо керівником підприємства. Таке рішення базується на результатах аналізу існуючої ситуації, професійному судженні технічних фахівців та оцінці істотності понесених витрат.

Додатково в обліковій політиці закріплено принцип компонентного обліку при заміні частин. Якщо придбаний об'єкт складається з частин з різним строком служби, кожна частина визнається окремим об'єктом. Це дозволяє підприємству при капітальному ремонті (наприклад, заміні двигуна чи покрівлі) обліковувати нову деталь як окрему одиницю, що відповідає кращим практикам МСБО 16.

Методологічне забезпечення процедур переоцінки та тестування на зменшення корисності основних засобів. Для забезпечення достовірності показників фінансової звітності та дотримання принципу обачності, облікова політика ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» регламентує порядок коригування вартості необоротних активів у разі суттєвих змін їхньої ринкової ціни або здатності генерувати економічні вигоди.

Згідно з розпорядчими документами підприємства, переоцінка об'єктів основних засобів (ОЗ) проводиться у випадках, коли їхня залишкова вартість на дату балансу суттєво відрізняється від справедливої вартості. Для об'єктивного прийняття рішень керівництвом товариства встановлено чіткі кількісні критерії (пороги) суттєвості для відображення переоцінки або зменшення корисності:

- величина, що дорівнює 10 %-му відхиленню залишкової вартості об'єкта від його справедливої вартості;
- або величина, що дорівнює 1 % чистого прибутку (збитку) підприємства.

Важливою методичною нормою ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» є дотримання принципу групової оцінки: у разі проведення переоцінки окремого об'єкта ОЗ, на ту саму дату

обов'язково здійснюється переоцінка всіх об'єктів тієї групи, до якої він належить. Це дозволяє уникнути викривлення загальної оцінки капіталу підприємства в Балансі. При складанні фінансової звітності загальний кордон істотності встановлено на рівні 50 грн, що вимагає від облікової служби високої точності при відображенні результатів оцінки.

Окрім планових переоцінок, підприємство застосовує механізм тестування на зменшення корисності. Якщо існують ознаки того, що балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування (наприклад, через фізичне пошкодження або моральне застарівання), товариство визнає втрати від знецінення. Це забезпечує відповідність облікових даних реальному економічному потенціалу активів.

Для проведення процедур оцінки, приймання та списання активів на підприємстві створена спеціальна оціночна комісія. У разі необхідності оцінки специфічних або складних об'єктів облікова політика дозволяє залучати професійних незалежних оцінювачів, що мінімізує суб'єктивізм у фінансових показниках.

Проведений аналіз організаційно-методологічних засад обліку необоротних активів на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» свідчить про те, що сформована облікова політика підприємства загалом відповідає вимогам національного законодавства та забезпечує достовірність фінансової звітності. Однак, у контексті євроінтеграційних процесів та переходу до концепцій цифровізації економіки, існуюча система потребує певного концептуального оновлення та гармонізації із міжнародними стандартами (МСФЗ).

Для підвищення аналітичності обліку та ефективності управління основним капіталом ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» рекомендується впровадження таких заходів:

- 1) Регламентація щорічного перегляду облікових оцінок. На відміну від поточної практики перегляду строків служби лише за умови зміни очікуваних вигід, доцільно закріпити вимогу МСБО 16 щодо обов'язкового аналізу строку корисної експлуатації та ліквідаційної вартості наприкінці кожного фінансового року. Це

дозволить уникнути накопичення на балансі об'єктів із нульовою залишковою вартістю, які фактично продовжують експлуатуватися.

2) Деталізація методики компонентного обліку. Попри наявність положення про визнання частин об'єкта окремими одиницями, у політиці ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» відсутня чітка процедура списання балансової вартості заміненних частин при проведенні ремонтів. Впровадження алгоритму «капіталізація нової деталі — припинення визнання старої» запобігатиме штучному завищенню балансової вартості застарілого обладнання.

3) Автоматизація моніторингу ефективності через ERP-систему. Рекомендується розширити функціонал існуючої системи (або перейти на сучасніші рішення класу ERP) для інтеграції фінансового обліку з операційними метриками. Це дозволить впровадити KPI-дашборди для керівництва, де показники зносу та фондівіддачі будуть доступні у реальному часі, що критично важливо для оперативного управління активами.

4) Впровадження алгоритму «згортання» при переоцінці. Для спрощення облікових процедур та підвищення прозорості балансу підприємству варто розглянути перехід від індексного способу переоцінки до методу виключення накопиченої амортизації із валової вартості активу. Це забезпечить відповідність залишкової вартості об'єкта його справедливій вартості без накопичення громіздких сум зносу в обліку.

5) Розширення критеріїв суттєвості. Враховуючи динаміку ринку, доцільно доповнити поріг суттєвості для переоцінки (10%) якісними показниками, такими як суттєві технологічні зміни або моральне застарівання, що дозволить проводити тест на зменшення корисності активів більш своєчасно.

Впровадження запропонованих рекомендацій дозволить ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» не лише підвищити якість облікової інформації, а й створити фундамент для подальшого аналізу ефективності використання основних засобів, який буде проведено у наступному розділі роботи.

Проведене дослідження теоретичних та методологічних засад обліку основних засобів дозволило сформулювати цілісне уявлення про їх економічну природу, особливості використання та роль облікової політики у забезпеченні ефективного управління основним капіталом підприємства.

1. У результаті аналізу встановлено, що основні засоби є не лише матеріально-речовою основою діяльності підприємства, а й складним капіталізованим ресурсом, який виконує виробничу, фінансову та стратегічну функції. Доведено, що нормативний підхід, закріплений у національних стандартах бухгалтерського обліку, забезпечує формалізовані критерії їх визнання, однак не повною мірою розкриває економічну сутність активів як джерела майбутніх вигід. Натомість міжнародні стандарти орієнтовані на економічний зміст і результативність використання ресурсів, що свідчить про більш гнучкий підхід до їх трактування.

2. Критичний аналіз наукових підходів дозволив обґрунтувати, що найбільш повно економічну природу основних засобів відображає вартісно-циклічна концепція, яка розглядає їх як елемент безперервного кругообігу капіталу з поступовою трансформацією вартості через механізм амортизації. Водночас встановлено, що в умовах цифровізації економіки цей підхід потребує доповнення сучасними інструментами аналітики та оцінки ефективності використання активів.

3. Доведено, що процес використання основних засобів є складним економічним механізмом, у межах якого відбувається їх зношування, відшкодування вартості та формування витрат підприємства. Встановлено, що визначальним фактором є співвідношення фізичного та морального зносу, при цьому в сучасних умовах домінуючого значення набуває саме моральне старіння, що зумовлює необхідність своєчасного оновлення активів.

4. Встановлено, що облікове відображення процесу використання основних засобів залежить від застосовуваної системи стандартів. Міжнародні стандарти передбачають безперервність амортизації, компонентний підхід та регулярний перегляд облікових оцінок, тоді як національні стандарти характеризуються більш

регламентованим підходом. Це обумовлює необхідність впровадження ризик-орієнтованих інструментів, зокрема процедур переоцінки та тестування на зменшення корисності.

5. Встановлено, що облікова політика підприємства є ключовим інструментом практичної реалізації процесу використання основних засобів, оскільки саме вона визначає порядок їх оцінки, амортизації, обліку витрат та коригування вартості. Аналіз облікової політики ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» показав, що підприємство застосовує обґрунтовані методичні підходи, зокрема прямолінійний метод амортизації, компонентний підхід до складних активів та індивідуалізацію ліквідаційної вартості, що забезпечує достовірність фінансової інформації.

6. Водночас доведено, що існуюча облікова політика підприємства потребує подальшого вдосконалення у напрямі підвищення її аналітичності та гармонізації з міжнародними стандартами. Обґрунтовано доцільність впровадження регулярного перегляду облікових оцінок, деталізації процедур компонентного обліку, удосконалення механізмів переоцінки та інтеграції цифрових інструментів моніторингу ефективності використання активів. Це дозволить підвищити якість облікової інформації та забезпечити ефективне управління основним капіталом підприємства в умовах динамічного економічного середовища.

Перехід від теоретичного обґрунтування до практичної реалізації облікових процесів обумовлює необхідність детального дослідження організації бухгалтерського обліку основних засобів на підприємстві. У зв'язку з цим у другому розділі роботи буде розглянуто порядок документального оформлення операцій з основними засобами, особливості їх синтетичного та аналітичного обліку, а також відображення відповідної інформації у фінансовій звітності підприємства.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

2.1. Документальне оформлення використання основних засобів та пропозиції щодо його вдосконалення

Методологічним підґрунтям організації обліку основних засобів в Україні є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає первинний документ як обов'язкову передумову відображення господарських операцій. Водночас результати проведеного у розділі 1 дослідження дозволили встановити, що ефективність використання основних засобів визначається не лише їх економічною природою та процесом функціонування, а й якістю облікової політики та рівнем організації документального забезпечення обліку. У цьому контексті документальне оформлення виступає не просто інструментом фіксації господарських операцій, а ключовим елементом реалізації облікової політики підприємства, який забезпечує достовірність, аналітичність та управлінську релевантність інформації про стан і використання основних засобів. Саме через систему первинного документування відбувається практична імплементація тих методологічних підходів до оцінки, амортизації, зменшення корисності та переоцінки активів, які були обґрунтовані у попередньому розділі.

Водночас, незважаючи на формалізованість вимог до первинного документування, у науковій літературі та практиці діяльності підприємств відсутня єдність підходів до визначення ролі первинного документа в системі обліку основних засобів. Частина дослідників розглядає його виключно як юридичне підтвердження факту здійснення господарської операції, тоді як інші акцентують увагу на його

інформаційно-аналітичній функції, підкреслюючи, що саме через систему документування формується якість управлінської інформації.

На наш погляд, обмеження функцій документального оформлення лише юридичним аспектом є недостатнім, особливо в умовах цифровізації економіки та ускладнення господарських процесів. Документ у сучасній системі обліку виконує комплексну роль: він одночасно є інструментом фіксації, контролю, аналітики та обґрунтування управлінських рішень. Саме тому питання організації документообігу основних засобів виходить за межі технічної процедури і набуває стратегічного значення.

У цьому контексті доцільно розглядати документальне оформлення як систему, що супроводжує актив протягом усього його життєвого циклу. Такий підхід підтримується рядом науковців, які акцентують увагу на необхідності інтеграції облікових і управлінських процесів. Водночас на практиці підприємств часто спостерігається фрагментарність документування, коли окремі етапи життєвого циклу активу не мають достатнього документального забезпечення або між ними відсутній логічний зв'язок. Це, у свою чергу, знижує достовірність облікових даних і ускладнює процес прийняття рішень.

Документальне супроводження стадій життєвого циклу активів є необхідною умовою належної організації облікового процесу, оскільки саме через систему первинних документів забезпечується безперервне відображення руху та стану основних засобів. У цьому зв'язку доцільно розглядати документообіг як послідовний і взаємопов'язаний процес, який охоплює всі етапи існування активу — від його придбання до вибуття. Такий підхід дозволяє не лише зафіксувати окремі господарські операції, а й сформувати цілісне уявлення про економічну роль об'єкта в діяльності підприємства.

Процес формування вартості об'єкта розпочинається на етапі капітальних інвестицій, що супроводжується оформленням відповідних первинних документів. До них належать договори на придбання, рахунки, накладні, транспортні документи

(ТТН, CMR), а також митні декларації у випадку імпорту. Сукупність цих документів не лише підтверджує факт здійснення витрат, але й забезпечує можливість їх правильного включення до первісної вартості активу. Важливим є те, що саме на цьому етапі формується база для подальшого обліку, оскільки від точності визначення первісної вартості залежить коректність нарахування амортизації та визначення фінансових результатів у наступних періодах.

Подальшим етапом є зарахування активу до складу основних засобів та його введення в експлуатацію. Ця операція оформлюється Актом введення в експлуатацію або Актом приймання-передачі (ф. № ОЗ-1), який фіксує момент початку використання об'єкта в господарській діяльності. Значення цього документа полягає у тому, що він виступає підставою для визнання активу в бухгалтерському обліку та визначення параметрів його подальшого облікового відображення. Слід підкреслити, що на сучасному підприємстві, зокрема ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», особливе значення має правильність заповнення вартісних показників у цьому Акті. Це пояснюється тим, що підприємство застосовує вартісний критерій у 20 000 грн для віднесення об'єкта до основних засобів відповідно до вимог Податкового кодексу України. Таким чином, помилки або неточності у визначенні вартості можуть призвести до неправильного класифікування активу, що, у свою чергу, вплине на порядок його обліку та податкові наслідки.

На підставі затвердженого Акта відкривається Інвентарна картка (ф. № ОЗ-6), яка є основним регістром аналітичного обліку основних засобів. Вона акумулює інформацію про об'єкт протягом усього строку його використання, включаючи технічні характеристики, місце експлуатації, відповідальну особу, первісну та залишкову вартість. Крім того, в інвентарній картці відображаються всі зміни, пов'язані з об'єктом, зокрема результати ремонтів, модернізації чи інших перетворень. Завдяки цьому вона виконує не лише функцію накопичення інформації, але й забезпечує контроль за станом активу та ефективністю його використання.

Таким чином, документальне оформлення на початкових етапах життєвого циклу основного засобу створює основу для подальшого ведення обліку. Від повноти, правильності та своєчасності оформлення первинних документів залежить достовірність облікової інформації, що використовується як для складання фінансової звітності, так і для прийняття управлінських рішень. Саме тому організація документообігу повинна розглядатися як важливий елемент облікової політики підприємства, а не як формальна процедура фіксації господарських операцій.

Процес поточної експлуатації основних засобів невід’ємно пов’язаний із нарахуванням амортизації як систематичним розподілом вартості активу протягом строку його корисного використання. Такий процес має не лише економічне, а й облікове значення, оскільки забезпечує поступове перенесення вартості основного засобу на витрати діяльності підприємства. Документальне відображення амортизації здійснюється у відповідних розрахунках або відомостях її нарахування, які виступають підставою для відображення цих сум у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Водночас важливо підкреслити, що сам факт нарахування амортизації є лише завершальним етапом складнішого процесу, основні параметри якого визначаються ще на стадії введення об’єкта в експлуатацію.

Зокрема, такі ключові характеристики, як метод амортизації, строк корисного використання та ліквідаційна вартість, встановлюються на підставі розпорядчих документів підприємства та відображаються у відповідних облікових регістрах. Встановлення ліквідаційної вартості на рівні не нижче 5% є поширеною практикою, яка дозволяє уникнути повного списання вартості активу до нульового значення та більш реалістично відобразити його залишкову вартість. При цьому вибір методу амортизації повинен бути економічно обґрунтованим і відповідати характеру використання активу, що підвищує достовірність облікових даних.

У процесі експлуатації основних засобів особливого значення набуває документальне оформлення ремонтів, реконструкції та модернізації. Це пояснюється тим, що саме на цьому етапі виникає необхідність чіткого розмежування витрат, які

підлягають віднесенню до складу поточних, та витрат, що мають бути капіталізовані. Для оформлення таких операцій використовується Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів (ф.№ ОЗ-2), який виступає ключовим документом у визначенні економічної сутності здійснених робіт.

Практичне значення зазначеного Акта полягає у тому, що він фактично виконує функцію юридичного критерію для прийняття облікового рішення. Якщо у документі відображено, що проведені роботи спрямовані на підтримання об'єкта у належному технічному стані без зміни його функціональних характеристик, такі витрати визнаються поточними та включаються до витрат звітного періоду. Водночас, якщо в Акті зафіксовано, що внаслідок проведених робіт відбулося покращення техніко-економічних характеристик об'єкта, підвищення його продуктивності або продовження строку корисного використання, це свідчить про зростання майбутніх економічних вигід. У такому випадку витрати підлягають капіталізації та збільшують первісну або переоцінену вартість основного засобу.

Слід також зазначити, що саме на цьому етапі значною мірою проявляється роль професійного судження бухгалтера та технічних спеціалістів підприємства. Оскільки універсальних критеріїв розмежування ремонтів і поліпшень не існує, правильність класифікації витрат значною мірою залежить від якості документального обґрунтування. Тому повнота та змістовність Акта (ф. № ОЗ-2) мають принципове значення для забезпечення достовірності облікової інформації та мінімізації ризиків помилок у фінансовій звітності.

Таким чином, документальне оформлення процесу експлуатації основних засобів виконує не лише функцію фіксації господарських операцій, але й забезпечує їх правильну економічну інтерпретацію. Від належної організації цього процесу залежить коректність формування витрат, обґрунтованість управлінських рішень та загальний рівень інформаційної надійності облікової системи підприємства.

Документування операцій, пов'язаних зі зміною вартості основних засобів у процесі їх експлуатації, потребує підвищеної уваги, оскільки саме на цьому етапі

формується оціночна складова бухгалтерського обліку. Насамперед це стосується переоцінки основних засобів, яка застосовується у випадках, коли їх залишкова вартість суттєво відхиляється від справедливої на дату балансу. Така невідповідність може виникати під впливом ринкових змін, технічного стану активу або специфіки його використання, що обумовлює необхідність коригування облікових показників.

Ініціювання процедури переоцінки здійснюється на підставі Наказу керівника підприємства, який визначає доцільність її проведення та перелік об'єктів, що підлягають оцінюванню. У практиці ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» застосовується пороговий підхід до визначення суттєвості, відповідно до якого підставою для переоцінки є відхилення залишкової вартості від справедливої на рівні понад 10 % або величина, що перевищує 1 % чистого прибутку. Використання таких критеріїв дозволяє уникнути надмірної частоти переоцінок та водночас забезпечує актуальність облікової інформації.

Безпосереднє документальне оформлення результатів переоцінки здійснюється шляхом складання Акта переоцінки основних засобів. У цьому документі відображаються ключові показники, зокрема індекс переоцінки, нова (переоцінена) первісна вартість об'єкта та сума скоригованого зносу. Водночас зазначений Акт фіксує лише кінцеві результати розрахунків, що зумовлює необхідність додаткового документального обґрунтування застосованих методів оцінки.

З цією метою доцільним є складання бухгалтерської довідки, у якій розкривається алгоритм проведення переоцінки. У ній може бути наведено обґрунтування вибору методу (індексного або методу «згортання»), порядок визначення коефіцієнта переоцінки, а також механізм коригування первісної вартості та накопиченого зносу. Наявність такого документа підвищує прозорість облікових процедур і забезпечує можливість перевірки правильності проведених розрахунків, що є особливо важливим в умовах підвищеної уваги до достовірності фінансової звітності.

Разом з тим, поряд із переоцінкою, у процесі експлуатації основних засобів можуть виникати ситуації, пов'язані зі зменшенням їх корисності. З позиції документального оформлення доцільно розглядати зменшення корисності та втрати від зменшення корисності як єдиний процес, оскільки вони не мають відокремленої документальної бази та підтверджуються одним комплексом первинних документів. У такому випадку документування охоплює як встановлення факту знецінення, так і визначення його фінансових наслідків.

Підставою для визнання зменшення корисності є наявність ознак, що свідчать про зниження здатності активу приносити економічні вигоди. До таких ознак відносять фізичне пошкодження об'єкта, його технічне або моральне старіння, а також негативні зміни ринкових умов. Враховуючи оціночний характер таких показників, ключову роль у документуванні відіграє Протокол засідання оціночної або інвентаризаційної комісії. У цьому документі фіксується факт виявлення ознак знецінення, обґрунтовуються причини такого стану активу та визначається сума очікуваного відшкодування.

Важливо, що саме цей Протокол виступає основним документом, який одночасно підтверджує як зменшення корисності, так і підстави для визнання відповідних втрат у бухгалтерському обліку. Для підвищення рівня обґрунтованості до нього доцільно додавати додаткові документи, зокрема акти технічного стану, експертні висновки або інші підтвердження, що характеризують фактичний стан об'єкта.

У випадках пошкодження активів внаслідок надзвичайних обставин, таких як бойові дії або аварії, склад документів розширюється. До Протоколу обов'язково додається Акт технічного стану, а також, за наявності, довідки від органів ДСНС або правоохоронних органів. Наявність таких документів є необхідною умовою для підтвердження факту настання події та легітимізації визнання втрат від зменшення корисності.

Виявлені проблеми та обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення системи документального оформлення основних засобів доцільно розглядати у взаємозв'язку

з сучасними тенденціями розвитку бухгалтерського обліку та підвищенням вимог до якості фінансової інформації. Результати проведеного критичного аналізу свідчать про те, що традиційна система документування, яка базується переважно на формалізованих первинних документах, не повною мірою відповідає потребам управління підприємством. Її характерними ознаками залишаються суб'єктивізм оціночних процедур та статичність даних, що обмежує можливість їх використання для аналітичних і прогностичних цілей.

Зокрема, значна частина облікових рішень, пов'язаних із визначенням ліквідаційної вартості, ідентифікацією ознак зменшення корисності або розмежуванням витрат на ремонт і модернізацію, ґрунтується на професійному судженні. Водночас таке судження не завжди має належне документальне оформлення, що ускладнює перевірку обґрунтованості прийнятих рішень. Крім того, традиційні реєстри обліку не відображають динаміку використання активів, що знижує їх інформаційну цінність у контексті управління ефективністю діяльності підприємства.

З метою модернізації зазначених процесів доцільно запропонувати комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на підвищення прозорості, аналітичності та обґрунтованості документального забезпечення обліку основних засобів.

По-перше, обґрунтованим є впровадження «Протоколу професійного судження комісії» як додаткового документа до основних форм (зокрема актів ф. №ОЗ-1 та ОЗ-2). Необхідність такого документа зумовлена тим, що значна частина облікових оцінок не може бути формалізована виключно через стандартні реквізити первинних документів. У протоколі доцільно фіксувати техніко-економічне обґрунтування прийнятих рішень, зокрема щодо визначення ліквідаційної вартості, строку корисного використання, наявності ознак знецінення або характеру проведених робіт. Такий підхід узгоджується з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності, зокрема положеннями МСБО 16 щодо необхідності регулярного перегляду облікових оцінок з метою забезпечення реалістичного відображення активів у балансі.

По-друге, важливим напрямом удосконалення є цифровізація облікових процесів шляхом інтеграції показників ефективності використання обладнання. Зокрема, пропонується доповнити інвентарні картки (ф. № ОЗ-6) показником загальної ефективності обладнання (ОЕЕ), який дозволяє оцінити фактичний рівень використання активу. Включення такого показника до системи аналітичного обліку створює передумови для переходу до більш обґрунтованих методів амортизації, зокрема виробничого, при якому нарахування зносу здійснюється залежно від фактичного обсягу використання. Це забезпечує більш точну відповідність між витратами та доходами підприємства.

По-третє, доцільним є перехід на оновлені форми первинних документів відповідно до Наказу Міністерства фінансів № 818. Проведений порівняльний аналіз свідчить, що зазначені форми характеризуються вищим рівнем деталізації та краще відповідають сучасним вимогам до обліку. Зокрема, вони містять додаткові реквізити, які дозволяють відображати інформацію про матеріали, отримані в результаті модернізації або списання активів, що спрощує їх подальше оприбуткування та облік.

По-четверте, перспективним напрямом є впровадження системи електронного документообігу. Використання сучасних цифрових платформ із застосуванням кваліфікованого електронного підпису дозволяє автоматизувати процес погодження документів, зокрема внутрішніх переміщень, актів переоцінки або модернізації. Це сприяє підвищенню оперативності обробки інформації, забезпечує прозорість контролю в режимі реального часу та зменшує ризик помилок, пов'язаних із людським фактором.

Таким чином, запропоновані заходи спрямовані на трансформацію традиційної системи документування у більш гнучку та аналітично орієнтовану модель. Їх реалізація дозволить підвищити рівень обґрунтованості облікових рішень, забезпечити інтеграцію облікової та управлінської інформації, а також адаптувати систему обліку до умов цифровізації економіки. У результаті бухгалтерська інформація перестане виконувати виключно функцію фіксації господарських операцій

і набуває значення інструменту стратегічного управління ресурсами підприємства, що сприяє підвищенню ефективності його діяльності.

Таким чином, проведений аналіз документального оформлення операцій з основними засобами дозволяє зробити висновок, що первинні документи є не лише підставою для відображення господарських операцій, а й ключовим джерелом формування облікової інформації. Саме на їх основі здійснюється подальша систематизація даних у бухгалтерському обліку, що забезпечує узагальнення інформації про наявність, рух та стан основних засобів.

У зв'язку з цим наступним етапом дослідження є розгляд особливостей організації синтетичного та аналітичного обліку основних засобів, які забезпечують відображення первинної інформації у системі рахунків бухгалтерського обліку та формують основу для складання фінансової звітності підприємства.

2.2. Синтетичний і аналітичний облік використання основних засобів та його вдосконалення

Інформація про основні засоби, сформована на основі первинних документів, підлягає подальшій систематизації та узагальненню у системі бухгалтерського обліку. У цьому контексті побудова раціональної системи синтетичного та аналітичного обліку є фундаментальною умовою забезпечення достовірності даних про стан і рух необоротних активів, що безпосередньо впливає на якість фінансової звітності та ефективність управлінських рішень. В умовах цифрової трансформації ці два рівні обліку мають бути інтегровані в єдиний інформаційний простір підприємства для забезпечення безперервного моніторингу процесу відтворення капіталу.

Методологічною основою організації обліку на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» виступає Наказ про облікову політику №1, згідно з яким на підприємстві застосовується автоматизована журнально-ордерна форма обліку в системі «ERP Бухгалтерія». Для

синтетичного узагальнення інформації про наявність та рух власних засобів праці призначено активний рахунок 10 «Основні засоби». Слід зауважити, що на товаристві до цієї категорії відносяться матеріальні активи зі строком служби понад один рік та вартісним порогом 20 000 гривень, що забезпечує гармонізацію з нормами Податкового кодексу України.

Процес формування вартості активу на етапі надходження та створення здійснюється за дебетом рахунку 15 «Капітальні інвестиції», де акумулюються витрати на придбання, доставку та монтаж. Аналітичний облік, що забезпечує пооб'єктну ідентифікацію майна, ведеться в Інвентарних картках (ф. № ОЗ-6). Кожна картка містить технічні параметри, інвентарний номер та дані про матеріально відповідальну особу (МВО), що є критично важливим для забезпечення контролю за збереженням активів.

Процес використання активів нерозривно пов'язаний із нарахуванням зносу на пасивному рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів». ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» застосовує прямолінійний метод амортизації, при якому ліквідаційна вартість визначається комісією, проте не може бути нижчою за 5% від первісної вартості. Типова кореспонденція передбачає дебетування рахунків витрат (23, 91, 92, 93, 949) залежно від призначення об'єкта та кредитування субрахунку 131.

Для системної розбудови бухгалтерського обліку на сучасному підприємстві критично важливо забезпечити методологічну точність у відображенні витрат, пов'язаних із експлуатацією необоротних активів. У межах нашого дослідження ми встановили, що ключовим викликом є розмежування витрат на підтримання активів у робочому стані та їх поліпшення. Згідно з методологічними засадами НП(С)БО 7 «Основні засоби», для цілей бухгалтерського обліку необхідно чітко розрізняти заходи з поліпшення об'єктів на дві категорії:

— заходи, що призводять до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання таких об'єктів (модернізація, модифікація, дообладнання, реконструкція);

— заходи з покращення (утримання), що спрямовані на підтримання об'єктів у робочому стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід.

Такий поділ є фундаментом для формування достовірної вартості капіталу в Балансі. Відповідно до облікової політики ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», витрати першої групи капіталізуються, збільшуючи первісну вартість активу, тоді як витрати другої групи визнаються витратами звітного періоду. Синтетичний облік капітальних інвестицій у поліпшення здійснюється за дебетом рахунку 15 «Капітальні інвестиції». У таблиці 2.1 наведено систематизовану нами кореспонденцію рахунків для відображення цих операцій.

Таблиця 2.1 - Кореспонденція рахунків з обліку витрат на модернізацію та дообладнання устаткування

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
I	Господарський спосіб		
1	Відображено фактично понесені витрати:		
	- на суму використаних виробничих запасів	152	20, 22
	- на суму нарахованої заробітної плати	152	661
	- на суму нарахувань до фондів (ЄСВ)	152	65
	- на суму витрат виробництва	152	23
	- інші витрати	152	63
2	Відображено суму ПДВ у складі податкового кредиту	641	63
3	Списано витрати на збільшення первісної вартості ОЗ	10	15
II	Підрядний спосіб		
1	Відображено витрати по модернізації, дообладнанню	15	63
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	641	631
3	Сплачено роботи з поточного рахунку	63	31
4	Списано витрати на збільшення первісної вартості	10	15

Джерело: сформовано на основі [39]

Слід зауважити, що на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» після проведення модернізації обов'язково переглядається строк корисного використання об'єкта, що ми вважаємо

методологічно виправданим кроком для забезпечення відповідності доходів і майбутніх амортизаційних відрахувань

Слід підкреслити, що на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» завершення робіт із модернізації, зафіксоване в Акті ф. № ОЗ-2, не лише детермінує збільшення капіталізації активу на рахунку 10, а й ініціює перегляд його функціональної ролі у виробничому процесі. З нашої точки зору, логічним продовженням процесу поліпшення об'єкта є його реінтеграція у господарський оборот, яка часто супроводжується зміною місця експлуатації або матеріально відповідальної особи для максимізації очікуваних економічних вигід від оновленого обладнання.

У цьому контексті виникає необхідність у чіткій регламентації внутрішнього переміщення основних засобів, яке в системі бухгалтерського обліку розглядається як рух активів між структурними підрозділами (цехами, відділами, дільницями) без зміни їхньої загальної балансової вартості. На відміну від модернізації, яка змінює якісні параметри об'єкта, внутрішнє переміщення спрямоване на забезпечення оперативного контролю за локацією активів та персоніфікацію відповідальності за їх збереження.

Синтетичне відображення таких операцій на підприємстві здійснюється методом внутрішніх записів у розрізі субрахунків до рахунку 10, що дозволяє в системі «ERP Бухгалтерія» автоматично коригувати вектори нарахування амортизаційних витрат за новими центрами відповідальності. (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 - Кореспонденція рахунків з обліку внутрішнього переміщення основних засобів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Відображено переведення транспортного засобу з одного виробничого підрозділу до іншого (зміна МВО)	105.2	105.1
2	Передано об'єкт основного засобу зі складу в експлуатацію	10	15

Джерело: сформовано на основі [39]

Як вбачається з аналізу, використання субрахунків другого порядку (наприклад, 105.1 та 105.2) у системі «ERP Бухгалтерія» дозволяє ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» оперативно відстежувати локацію активів, що є критично важливим для проведення якісної інвентаризації та оцінки ефективності використання обладнання конкретними центрами відповідальності.

Підбиваючи підсумок, можна констатувати, що запропонована схема синтетичного обліку поліпшень та переміщень дозволяє не лише забезпечити юридичну чистоту операцій, а й сформувати прозору базу для аналізу капіталізації підприємства. На нашу думку, подальше вдосконалення цього процесу має полягати у впровадженні автоматизованих «карток напруцювання» для кожного підрозділу, що дозволить інтегрувати бухгалтерські дані з показниками операційної ефективності.

Таким чином, внутрішнє переміщення основних засобів, зафіксоване в Акті ф. № ОЗ-1, дозволяє ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» забезпечити безперервність контролю за матеріальною відповідальністю та точність локалізації активів у системі «ERP Бухгалтерія». Проте, забезпечення фізичного збереження майна та актуалізації його місцезнаходження є лише однією площиною ефективного управління необоротним капіталом. Не менш важливим аспектом є підтримка релевантності вартісних параметрів активів, оскільки в процесі тривалої експлуатації та переміщень між підрозділами може виникати суттєвий розрив між обліковою та ринковою ціною об'єктів. Це детермінує необхідність переходу від суто реєстраційних процедур до механізмів вартісного коригування, центральне місце серед яких посідає переоцінка основних засобів.

Процедура переоцінки основних засобів є одним із найскладніших та найбільш дискусійних аспектів облікової політики, оскільки вона безпосередньо впливає на реалістичність відображення капіталу підприємства у фінансовій звітності. Методологічною основою цього процесу в Україні виступає НП(С)БО 7 «Основні засоби», положення якого детермінують можливість проведення переоцінки за умови,

що залишкова вартість об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу (рис. 2.1)

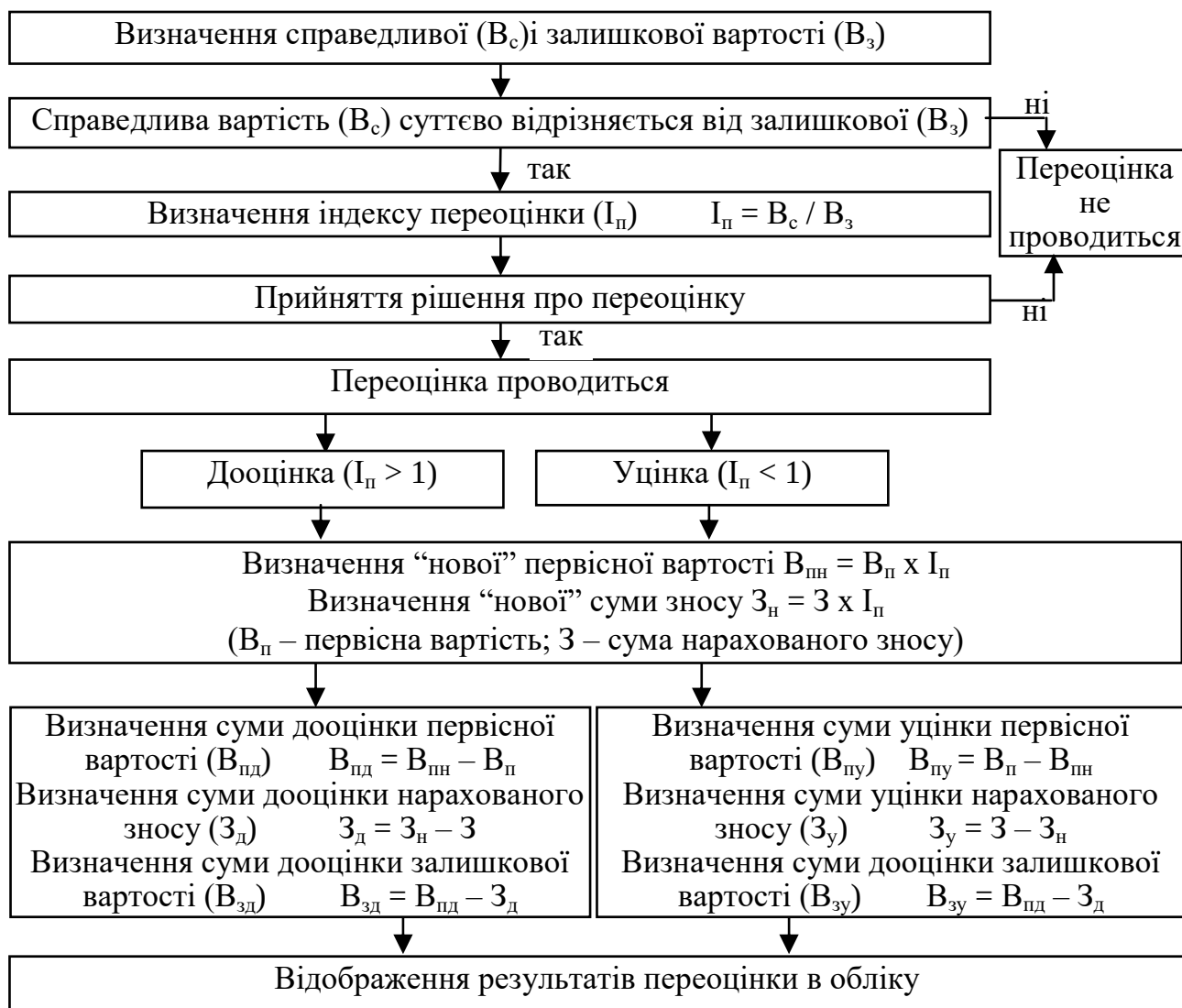

Рис.2.1. Алгоритм проведення переоцінки основних засобів

Джерело: сформовано на основі [1]

Порядок відображення переоцінки в обліку залежить від черговості операції та характеру зміни вартості (деоцінка чи уцінка) (рис. 2.2).

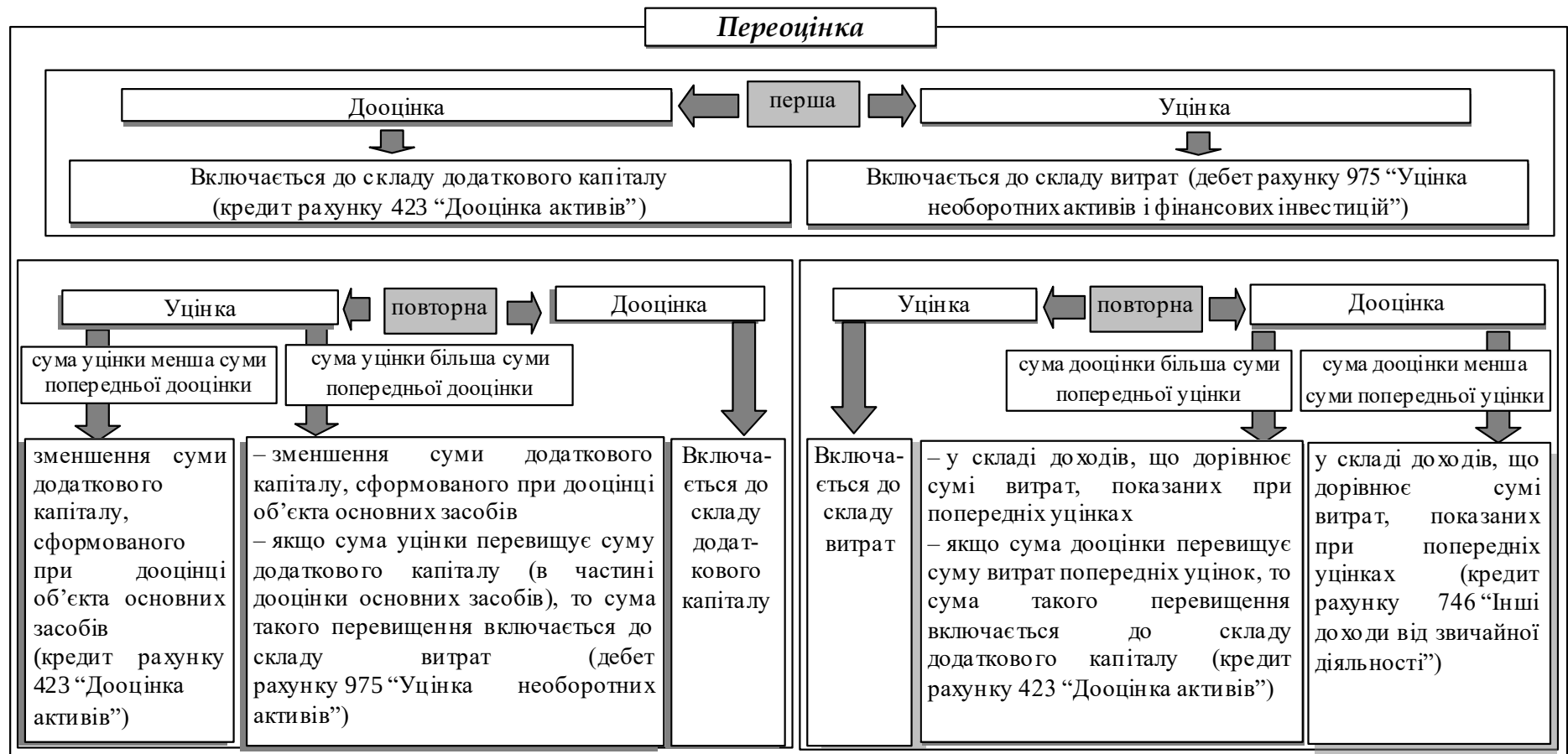

Рис. 2.2. Порядок відображення в обліку результатів переоцінок

Джерело: сформовано на основі [1]

Отже, вдосконалення процедури переоцінки на підприємстві має базуватися на посиленні ролі професійного судження бухгалтера та впровадженні автоматизованих модулів у системі «ERP Бухгалтерія» для коректного розрахунку індексів та ведення історії переоцінок за кожним об'єктом. Це забезпечить високу релевантність фінансової інформації та дозволить трансформувати облік у дієвий механізм управління капіталізацією підприємства в умовах цифрової трансформації.

Процедури зменшення корисності та відновлення корисності активів є критично важливими інструментами забезпечення реалістичності балансових показників підприємства. Для ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», як суб'єкта малого підприємництва, ці заходи дозволяють уникнути завищення вартості капіталу в умовах швидкого морального старіння обладнання та зовнішніх економічних ризиків.

Зменшення корисності — це втрата майбутніх економічних вигід у сумі, що перевищує нараховану амортизацію. На відміну від звичайної уцінки, воно часто зумовлене фізичним пошкодженням або технологічним регресом. Методологія відображення втрат:

- 1) сума, на яку залишкова вартість об'єкта перевищує суму його очікуваного відшкодування, визнається іншими операційними витратами;
- 2) використання субрахунку 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій» у кореспонденції зі збільшенням зносу за субрахунком 131 або прямим зменшенням вартості на рахунку 10.
- 3) якщо актив раніше мав залишок у капіталі у дооцінках, втрати від зменшення корисності спочатку покриваються за рахунок зменшення цього капіталу (Дебет 411), і лише перевищення суми відноситься на витрати періоду (Дебет 975).

Якщо на дату балансу ознаки зменшення корисності перестали існувати, підприємство відображає відновлення корисності, що розглядається як отримання додаткових вигід.

Порядок відображення вигід:

- 1) сума відновлення визнається іншим доходом звітного періоду;
- 2) Дебет 10 (13) — Кредит 746 «Інші доходи» (або 7411);
- 3) сума відновленої вартості не може перевищувати балансову вартість об'єкта, яка була б визначена на дату відновлення без проведення процедури зменшення корисності у минулому.

Аналітичне забезпечення цих операцій на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» базується на Інвентарній картці (ф. № ОЗ-6), де обов'язково фіксуються зміна вартості, новий строк корисного використання та причини переоцінки.

Згідно з Обліковою політикою підприємства, порогом суттєвості для відображення зменшення корисності приймається:

- величина у розмірі 1 % чистого прибутку (збитку) підприємства;
- або величина, що дорівнює 10 %-му відхиленню залишкової вартості від її справедливої вартості.

Для об'єктивної ідентифікації ознак зменшення корисності ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» доцільно використовувати показник ОЕЕ (загальна ефективність обладнання). Різке зниження швидкості чи продуктивності агрегата (компонент «Р» у ОЕЕ) є прямим індикатором технічного знецінення, що має стати підставою для засідання оціночної комісії.

Обґрунтування напрямків модернізації для невеликих підприємств, зокрема ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП»:\

1. Автоматизація в «ERP Бухгалтерія» - налаштування алгоритму, який автоматично сигналізує про необхідність тесту на знецінення при тривалих простоях або консервації об'єктів.

2. Документальне підкріплення професійного судження - використання електронних протоколів комісії з КЕП, де фіксується розрахунок «суми очікуваного відшкодування», що мінімізує ризики при податкових перевірках.

3. Навіть при статусі малого підприємства, застосування принципів компонентного обліку дозволить ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» відображати зменшення корисності лише для конкретного несправного вузла, не переоцінюючи весь складний технічний комплекс.

Отже, чітка регламентація синтетичного обліку через рахунки 975 та 746 у поєднанні з жорстким дотриманням порогів суттєвості (1% прибутку) дозволяє ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» забезпечити високу прозорість капіталізації та відповідність фінансової звітності реальному економічному стану активів.

Завершальним етапом життєвого циклу необоротних активів є їхнє вибуття, що потребує чіткого дотримання методологічних засад обліку для коректного визначення результатів діяльності підприємства. Відповідно до п. 33 НП(С)БО 7, об'єкт основних засобів виключається зі складу активів (списується з балансу) у випадку вибуття внаслідок: продажу (за грошові кошти або за бартером); безоплатної передачі; невідповідності критеріям визнання активом (ліквідації); або передачі об'єкта як внеску до статутного капіталу іншого суб'єкта. Слід зауважити, що знос, нарахований у розмірі 100 відсотків вартості, сам по собі не може бути підставою для списання об'єкта, якщо він продовжує використовуватися.

На наше переконання, критично важливою процедурою при вибутті є правильне обчислення економічного ефекту від операції. Фінансовий результат від вибуття об'єкта основних засобів за будь-якої з перерахованих причин визначається за загальним правилом, закріпленим у нормативних актах. Так, відповідно до п. 34 НП(С)БО 7, він являє собою різницю між доходом, отриманим від вибуття, і його залишковою вартістю, сумою непрямих податків, а також витрат, пов'язаних із таким вибуттям (наприклад, витрати на демонтаж чи транспортування).

У системі синтетичного обліку ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» реалізація активів відображається із використанням субрахунків для необоротних активів, утримуваних для продажу, що дозволяє відокремити операційну діяльність від інвестиційної. Нами встановлено, що в умовах автоматизації за допомогою «ERP Бухгалтерія» цей процес часто поділяється на два етапи: підготовку до передачі (перенесення на рахунок 286) та безпосередню реалізацію. Типова кореспонденція рахунків з обліку реалізації основних засобів, яку доцільно застосовувати для забезпечення прозорості обліку, наведена в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Кореспонденція рахунків з обліку реалізації (продажу) основних засобів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Списано суму нарахованого зносу об'єкта основних засобів, що реалізується	131	10
2.	Переведено основний засіб, що реалізується, до групи необоротних активів, які утримуються для продажу	286	10
3.	Списано залишкову вартість об'єкта основного засобу, що реалізується	943	286
4.	Нараховано виручку за реалізований об'єкт основних засобів	377	712
5.	Відображено податкове зобов'язання на суму ПДВ	712	641
6.	Віднесено на фінансовий результат витрати по списанню реалізованого об'єкта	791	943
7.	Віднесено на фінансовий результат дохід від реалізації основного засобу	712	791

Джерело: сформовано на основі [39]

З нашої точки зору, використання рахунку 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» є методологічно виправданим, оскільки з моменту прийняття рішення про продаж об'єкт перестає відповідати визначенню основного засобу (не планується його тривале використання) і стає оборотним

активом. Це також дозволяє припинити нарахування амортизації у звітному періоді, що передує продажу, відповідно до вимог стандартів.

Слід підкреслити, що залишкова вартість реалізованого об'єкта відноситься до складу витрат (субрахунок 943), тоді як виручка відображається як дохід (субрахунок 712), що в підсумку на рахунку 791 формує чистий прибуток або збиток від операції. На нашу думку, такий підхід забезпечує повну відповідність принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, дозволяючи менеджменту ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» оцінювати реальну ефективність управління портфелем необоротних активів.

Окремим і методологічно складним етапом облікового циклу є ліквідація активів, що вичерпали свій технічний ресурс або стали економічно недоцільними для подальшої експлуатації. На наше переконання, процес вибуття основних засобів (ОЗ) потребує не лише ретельної документальної фіксації, а й прецизійного відображення в системі синтетичного обліку для об'єктивного формування фінансового результату підприємства.

Відповідно до облікової політики ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», нарахування зносу у розмірі 100% вартості не є автоматичною підставою для списання об'єкта з балансу, якщо він продовжує приносити економічні вигоди. Проте у разі прийняття рішення про непридатність активу через повний фізичний або моральний знос, на підприємстві ініціюється процедура ліквідації. Нами встановлено, що правовою підставою для початку цього процесу є Наказ керівника про створення постійно діючої інвентаризаційної (ліквідаційної) комісії, яка складає Акт на списання основних засобів (ф. № ОЗ-3).

Синтетичний облік ліквідації основних засобів унаслідок їх повного зносу базується на принципі повного очищення балансових рахунків від вартості об'єкта та накопиченої амортизації. З нашої точки зору, критично важливим є відображення не лише списання вартості, а й облік супутніх витрат на демонтаж, а також

оприбуткування матеріальних цінностей (металобрухту, запчастин), отриманих у процесі розбирання.

Узагальнена нами кореспонденція рахунків для таких операцій представлена в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Кореспонденція рахунків з обліку ліквідації основних засобів внаслідок їх повного зносу

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Списано суму нарахованого зносу об'єкта основних засобів, що ліквідується	13	10
2.	Списано залишкову вартість об'єкта основного засобу, що ліквідується	976	10
3.	Нараховано ПДВ на залишкову вартість об'єкта основного засобу	976	641
4.	Нараховано витрати, пов'язані з ліквідацією об'єкта основних засобів	976	661 (65, 68)
5.	Оприбутковано матеріали, отримані в результаті ліквідації (запчастини, брухт)	203, 205, 209	746
6.	Віднесено на фінансовий результат витрати по списанню ліквідованого об'єкта	793	976
7.	Віднесено на фінансовий результат дохід від ліквідації основного засобу	746	793

Джерело: сформовано на основі [39]

Слід зауважити, що питання нарахування ПДВ при ліквідації ОЗ (п. 3 табл. 2.4) є дискусійним. Згідно з п. 189.9 ПКУ, податкові зобов'язання не нараховуються, якщо підприємство подає контролюючому органу документ про знищення або розібрання об'єкта, що унеможлиблює його використання. На ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» дотримання цієї норми забезпечується детальним заповненням розділу Акта ф. № ОЗ-3 «Розрахунок результатів списання».

Як вбачається з аналізу, оприбуткування ТМЦ від ліквідації (п. 5 табл. 2.4) здійснюється за чистою вартістю реалізації або за оцінкою можливого використання. Для товариства це має практичне значення при списанні

комп'ютерної техніки, яка, згідно з обліковою політикою, підлягає обов'язковій утилізації спеціалізованими організаціями.

На наше переконання, запропонована схема синтетичного обліку забезпечує повну прозорість процесу вибуття активів. Використання субрахунку 976 «Списання необоротних активів» у поєднанні з субрахунком 746 «Інші доходи» дозволяє менеджменту чітко бачити чистий економічний ефект від ліквідації застарілого обладнання, що є необхідною умовою для планування майбутніх капітальних інвестицій та оновлення матеріально-технічної бази підприємства.

Окремим, методологічно складним випадком вибуття необоротних активів є їхнє повернення засновникам (учасникам) підприємства у разі їхнього виходу зі складу товариства або зменшення статутного капіталу. Дана операція потребує особливої уваги, оскільки вона поєднує в собі процедури корпоративного права, розрахунків із власниками та стандартного механізму списання активів із балансу.

Відповідно до положень п. 33 НП(С)БО 7, об'єкт основних засобів перестає визнаватися активом у разі його вибуття, зокрема внаслідок передачі учасникам у рахунок їхніх часток. Слід зауважити, що на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» така процедура регламентується не лише загальними нормами законодавства, а й Статутом підприємства та Наказом про облікову політику, що передбачає використання автоматизованої системи «ERP Бухгалтерія» для точного відображення змін у власному капіталі.

Ключовою особливістю синтетичного обліку повернення активів засновникам є те, що така операція для цілей оподаткування та бухгалтерського обліку прирівнюється до реалізації. Це зумовлює необхідність перекласифікації основного засобу до групи необоротних активів, утримуваних для продажу (субрахунок 286), оскільки актив припиняє використовуватися у виробничо-господарській діяльності підприємства. На основі аналізу нормативної бази та практичного інструментарію підприємства нами систематизовано типову кореспонденцію рахунків для відображення цієї операції (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 - Кореспонденція рахунків з обліку повернення основного засобу засновникам підприємства при їх вибутті

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Зменшено статутний капітал на суму внесків учасника, що вибув	40	672
2.	Списано суму нарахованого зносу об'єкта основних засобів	131	10
3.	Переведено основний засіб до групи необоротних активів, утримуваних для продажу	286	10
4.	Списано залишкову вартість об'єкта основного засобу	943	286
5.	Нараховано виручку (погашення заборгованості перед учасником)	672	712
6.	Відображено податкове зобов'язання на суму ПДВ	712	641
7.	Віднесено на фінансовий результат витрати по списанню	791	943
8.	Віднесено на фінансовий результат дохід від операції	712	791

Джерело: сформовано на основі [39]

Вважаємо за необхідне підкреслити, що використання субрахунку 672 «Розрахунки за іншими виплатами» дозволяє прозоро відобразити процес перетворення зобов'язання перед учасником у дохід від відчуження активу. Важливим моментом є те, що на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» вартість активу, що повертається, має бути узгоджена засновниками на рівні справедливої вартості. На нашу думку, це є критично важливим для уникнення претензій з боку контролюючих органів щодо заниження бази оподаткування ПДВ, оскільки згідно з п. 188.1 ПКУ база оподаткування не може бути нижчою за балансову вартість на початок періоду вибуття.

Аналітичний облік цієї операції на підприємстві завершується закриттям Інвентарної картки (ф. № ОЗ-6). У регістрах робиться відмітка про вибуття активу

із посиланням на Протокол загальних зборів учасників та Акт приймання-передачі (ф. № ОЗ-1).

З метою вдосконалення облікового процесу нами пропонується:

— Впровадження «Акта оцінки справедливої вартості для вибуття». Оскільки повернення активу є операцією з пов'язаними сторонами, доцільно документально фіксувати ринкове обґрунтування вартості переданого майна. Це дозволить мінімізувати ризики суб'єктивізму та забезпечити достовірність показників у Звіті про власний капітал.

— Автоматизація контролю ПДВ-зобов'язань. У системі «ERP Бухгалтерія» пропонується налаштувати автоматичне порівняння погодженої ціни повернення із залишковою вартістю активу в момент формування документа «Підготовка до передачі ОЗ». Це гарантуватиме коректне нарахування ПДВ згідно з вимогами чинного законодавства.

— Розробка внутрішнього Регламенту розрахунків при виході учасника. Такий документ має чітко детермінувати терміни між прийняттям рішення про вихід та фактичною передачею активу, що дозволить уникнути некоректного нарахування амортизації за період, коли актив фактично вже не контролюється підприємством, але ще не переданий за актом.

Отже, запропонована схема синтетичного обліку та заходи з удосконалення документального супроводження дозволяють ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» забезпечити повну методологічну відповідність вимогам НП(С)БО та МСФЗ. Такий підхід трансформує процедуру повернення активів із формального списання майна у прозорий інструмент управління відносинами з інвесторами та капіталізацією підприємства.

Особливої уваги та ретельного синтетичного відображення потребують операції з вибуття активів у межах інвестиційної діяльності підприємства. Відповідно до п. 33 НП(С)БО 7, об'єкт основних засобів (ОЗ) виключається зі складу активів у разі його передачі як внеску до статутного капіталу іншого

підприємства. Така операція фактично є відчуженням активу в обмін на корпоративні права, що вимагає зміни моделі споживання економічних вигод: від використання у виробничих циклах до отримання інвестиційного доходу.

У системі синтетичного обліку ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» цей процес регламентується Наказом про облікову політику та здійснюється із застосуванням проміжного етапу перекласифікації. З нашої точки зору, використання субрахунку 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» є методологічно виправданим, оскільки з моменту прийняття розпорядчого рішення актив припиняє відповідати критеріям основного засобу. Це дозволяє чітко зафіксувати момент припинення нарахування амортизації та підготувати об'єкт до передачі за узгодженою справедливою вартістю.

Порядок відображення операцій з інвестування основних засобів у капітал інших суб'єктів представлено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 - Кореспонденція рахунків з обліку внесення основного засобу до статутного капіталу інших підприємств

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Списано суму нарахованого зносу об'єкта основних засобів, що вноситься до статутного капіталу іншого підприємства	131	10
2.	Переведено основний засіб до групи необоротних активів, які утримуються для продажу	286	10
3.	Списано залишкову вартість об'єкта основного засобу, що вноситься до статутного капіталу	943	286
4.	Нараховано виручку за об'єкт (визнано фінансову інвестицію)	14	712
5.	Відображено податкове зобов'язання на суму ПДВ	712	641
6.	Віднесено на фінансовий результат витрати по списанню об'єкта	791	943
7.	Віднесено на фінансовий результат дохід від інвестування основного засобу	712	791

Джерело: сформовано на основі [39]

Обґрунтування наведеної схеми обліку:

- записи 1–2 - відображають припинення визнання об'єкта як ОЗ (списання зносу за дебетом рахунку 131 дозволяє визначити чисту балансову вартість, яка переноситься на рахунок 286);
- запис 3 - оскільки передача до статутного капіталу за своєю суттю є відчуженням, залишкова вартість активу списується на інші операційні витрати (субрахунок 943), що відповідає принципу нарахування та відповідності доходів і витрат;
- запис 4 - відображає набуття нового активу — фінансової інвестиції на рахунок 14. Оцінка здійснюється за справедливою вартістю, погодженою засновниками, що забезпечує достовірність показників у Звіті про фінансовий стан;
- запис 5 - згідно з п. 188.1 ПКУ, операція з внесення ОЗ до статутного капіталу прирівнюється до постачання, тому нарахування податкового зобов'язання з ПДВ є обов'язковим.

Аналітичний облік на даному етапі завершується закриттям Інвентарної картки (ф. № ОЗ-6). У реєстрі робиться відмітка про вибуття із посиланням на Акт приймання-передачі та Протокол загальних зборів учасників.

З метою вдосконалення облікового процесу нами пропонується впровадження обов'язкового додатка до Акта приймання-передачі — «Звіту про ринкову оцінку». Оскільки така операція часто проводиться між пов'язаними сторонами, документальне підтвердження справедливої вартості дозволить ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» мінімізувати податкові ризики та забезпечити високу релевантність фінансової звітності для інвесторів.

Окремим, методологічно специфічним випадком вибуття необоротних активів є їхня безоплатна передача іншим юридичним або фізичним особам, що з позиції бухгалтерського обліку трактується як вилучення об'єкта з експлуатації без очікування майбутніх економічних вигід від його відчуження. Відповідно до положень п. 33 НП(С)БО 7, об'єкт основних засобів перестає визнаватися активом

у разі його безоплатної передачі, що потребує одночасного списання з балансу як його первісної вартості, так і суми накопиченого зносу. Синтетичний облік таких операцій на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» має забезпечувати прозорість відображення витрат, пов'язаних із вибуттям, особливо в частині податкових зобов'язань. На відміну від реалізації, безоплатна передача не генерує доходу, проте згідно з п. 188.1 ПКУ, вона прирівнюється до постачання, що зумовлює необхідність нарахування ПДВ на залишкову вартість переданого об'єкта. Порядок відображення операцій з безоплатної передачі основних засобів у системі синтетичного обліку представлено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 - Кореспонденція рахунків з обліку безоплатної передачі об'єкта основного засобу

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Списано суму нарахованого зносу об'єкта основних засобів, що безоплатно передається	131	10
2.	Списано залишкову вартість об'єкта основного засобу, що безоплатно передається	977	10
3.	Нараховано ПДВ на залишкову вартість об'єкта безоплатно переданого основного засобу	977	641
4.	Віднесено на фінансовий результат витрати від безоплатно переданого основного засобу	793	977

Джерело: сформовано на основі [39]

Обґрунтування наведеної схеми обліку:

- запис - відображає технічне очищення рахунку 10 від суми накопиченої амортизації, що є обов'язковим етапом при будь-якому вибутті ОЗ для коректного визначення залишкової вартості;
- запис 2 - використання субрахунку 977 «Інші витрати діяльності» (або 976) дозволяє відокремити вартість переданого майна від витрат на реалізацію, оскільки в даному випадку підприємство свідомо йде на зменшення активів без отримання компенсації;

- запис 3 - обґрунтовується вимогами податкового законодавства. Оскільки безоплатна передача є об'єктом оподаткування ПДВ, сума податку включається до складу інших витрат того періоду, у якому відбулася передача;
- запис 4 - закриття витрат на субрахунок 793 забезпечує формування об'єктивного фінансового результату від іншої діяльності підприємства.

Аналітичний облік цієї операції на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» завершується закриттям Інвентарної картки (ф. № ОЗ-6) з обов'язковим зазначенням реквізитів Акта приймання-передачі та документальним підтвердженням статусу отримувача. З метою вдосконалення облікового процесу нами пропонується:

1. Впровадження «Протоколу економічного обґрунтування передачі». Оскільки безоплатна передача призводить до зменшення капіталу, доцільно документально фіксувати причини такого рішення (наприклад, передача застарілого обладнання благодійним фондам для вивільнення складських площ). Це дозволить комісії підтвердити відсутність ознак «прихованої реалізації».

2. Автоматизація розрахунку бази оподаткування ПДВ. У програмі «ERP Бухгалтерія» пропонуємо налаштувати автоматичний контроль: якщо ціна передачі дорівнює нулю, система повинна автоматично розраховувати ПДВ від балансової вартості на початок періоду вибуття, що мінімізує ризик технічних помилок.

3. Електронне архівування підтвердних документів. Враховуючи вимоги воєнного часу, копії актів приймання-передачі та наказів на безоплатну передачу мають зберігатися у хмарних сховищах із накладанням КЕП, що гарантує їх збереження для подальших податкових перевірок.

Отже, можна констатувати, що чітка регламентація синтетичного обліку безоплатної передачі через запропоновані субрахунки та впровадження додаткових контрольних протоколів дозволить ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» забезпечити повну відповідність принципам обачності та нарахування, гарантуючи при цьому юридичний захист активів підприємства.

Особливої уваги та ретельного синтетичного відображення потребують операції з вибуття активів, що спричинені форс-мажорними обставинами. Знищення об'єктів унаслідок стихійного лиха або аварій є специфічною операцією, що потребує невідкладного припинення визнання активу в Балансі, оскільки він безповоротно втрачає здатність генерувати економічні вигоди.

Відповідно до вимог Положення №879, у день виявлення факту руйнування чи пошкодження майна на підприємстві обов'язково проводиться інвентаризація основних засобів, результати якої стають єдиною легітимною підставою для списання об'єкта. У системі синтетичного обліку ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» порядок відображення таких надзвичайних подій безпосередньо залежить від наявності страхового захисту, що дозволяє менеджменту диференціювати джерела покриття отриманих збитків. Порядок синтетичного обліку ліквідації основних засобів унаслідок впливу стихійного лиха систематизовано нами у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 - Кореспонденція рахунків з обліку знищення об'єкта основного засобу внаслідок стихійного лиха

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
I. У випадку, якщо майно не було застрахованим			
1.	Списано суму нарахованого зносу знищеного об'єкта	131	10
2.	Списано залишкову вартість об'єкта основного засобу	977	10
3.	Нараховано витрати, пов'язані з розбиранням та ліквідацією	977	661, 65, 47, 23
4.	Оприбутковано матеріали від розбирання (запчастини, брухт)	203, 205, 209	746
5.	Віднесено на фінансовий результат надзвичайні витрати	793	977
6.	Віднесено на фінансовий результат дохід від розбирання	746	793
II. У випадку, якщо майно було застрахованим			
1.	Списано суму накопиченого зносу знищеного об'єкта	131	10

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
2.	Списано залишкову вартість об'єкта за рахунок надзвичайних витрат	977	10
3.	Відображено супутні витрати на ліквідацію наслідків події	977	661, 65, 47, 23
4.	Оприбутковано матеріальні цінності, придатні для використання	203, 205, 209	746
5.	Нараховано дохід у вигляді страхового відшкодування	377	751
6.	Закриття надзвичайних витрат на фінансовий результат	793	977
7.	Закриття доходу від отриманих матеріалів на результат	746	793
8.	Закриття доходу від страхової компанії на фінансовий результат	751	793

Джерело: сформовано на основі [39]

Обґрунтування запропонованої схеми обліку:

- списання зносу (запис 1) - виступає обов'язковою процедурою для визначення суми прямої дійсної шкоди, що є критичним для коректного обґрунтування позовних вимог або страхових претензій;
- принцип обачності (записи 2–3) - залишкова вартість та всі витрати на демонтаж негайно визнаються витратами звітного періоду, оскільки об'єкт припиняє відповідати критеріям активу з моменту його фізичного знищення;
- оцінка вторинних ресурсів запис 4) - оприбуткування матеріалів здійснюється за ціною можливого використання або чистою вартістю реалізації, що дозволяє частково нівелювати збитки та забезпечити аналітичний контроль за залишками металобрухту чи справних вузлів;
- механізм відшкодування (запис 5) - визнання доходу від страхового відшкодування проводиться на основі отриманого страхового акта (або іншого підтвердного документа), що відповідає принципу нарахування та дозволяє збалансувати витрати від втрати майна у Звіті про фінансові результати.

Аналітичний облік на цьому етапі завершується закриттям Інвентарної картки (ф. № ОЗ-6). Слід наголосити, що до документів, якими оформлено факт вибуття, обов'язково додаються Акт технічного стану та довідки органів ДСНС або поліції для легітимізації списання перед контролюючими органами.

З метою вдосконалення облікових процесів нами пропонується:

1. Впровадження «Електронного архіву доказової бази» у системі ERP, що міститиме цифрові копії страхових полісів, фотофіксацію пошкоджень та сертифікати ТПП, що мінімізує ризики під час податкових перевірок.
2. Розробка внутрішнього Регламенту оцінки шкоди, який би передбачав автоматичне зіставлення балансової вартості знищених активів із сумами страхових виплат, дозволяючи оперативно коригувати стратегію управління ризиками підприємства.

Отже, чітка синтетична структуризація обліку втрат від стихійного лиха та інтеграція доказових документів у цифрові реєстри дозволяє ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» забезпечити повну методологічну відповідність вимогам НП(С)БО та гарантувати юридичний захист капіталу підприємства.

Особливої уваги в межах дослідження синтетичного обліку потребує регламентація процедур відображення результатів інвентаризації, зокрема у випадках виявлення нестач основних засобів. Інвентаризація є не лише технічним засобом перевірки наявності майна, а й фундаментальним інструментом забезпечення достовірності фінансової звітності підприємства. Слід зауважити, що згідно зі ст. 10 Закону про бухгалтерський облік та Положенням № 879, проведення інвентаризації є обов'язковим перед складанням річної звітності, а також при зміні матеріально відповідальних осіб (МВО) або виявленні фактів розкрадань.

У системі синтетичного обліку ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» виявлена нестача об'єкта основних засобів розцінюється як факт припинення визнання активу, оскільки він більше не відповідає критеріям контрольованості та здатності генерувати економічні вигоди. Нами встановлено, що в умовах автоматизації за

допомогою програмного продукту «ERP Бухгалтерія» цей процес оформлюється на підставі Протоколу інвентаризаційної комісії та Акта списання (ф. № ОЗ-3).

Порядок відображення в обліку операцій, пов'язаних із нестачею основних засобів, систематизовано нами в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 - Кореспонденція рахунків при відображенні нестачі основних засобів в результаті інвентаризації

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Списано суму нарахованого зносу об'єкта основних засобів	131	10
2.	Списано залишкову вартість об'єкта основного засобу	977	10
3.	Визнано дохід в сумі, що належить до відшкодування винними особами	375	746
4.	Відображено ПДВ із суми відшкодування	746	641
5.	Відображено різницю між сумою відшкодування та балансовою вартістю, що підлягає перерахуванню до бюджету	746	642
6.	Списано на фінансовий результат збитки від нестачі	793	977
7.	Списано на фінансовий результат дохід від відшкодування вартості	746	793
8.	В касу підприємства внесено суму відшкодування винною особою	301	375
9.	Перераховано до бюджету різницю між сумою відшкодування та балансовою вартістю	642	311
10.	Перераховано ПДВ із суми відшкодування до бюджету	641	311

Джерело: сформовано на основі [39]

Обґрунтування запропонованої схеми обліку:

— припинення визнання (записи 1–2) -відповідно до п. 33 НП(С)БО 7, об'єкт, якого бракує, має бути негайно вилучений із балансу. Списання зносу (рахунок 131) дозволяє визначити чисту вартість «прямої дійсної шкоди», яка згідно з обліковою політикою підприємства та нормами КЗпП (ст. 135-3) списується на інші витрати діяльності (рахунок 977 або 976);

- відшкодування збитків (записи 3, 8) - у разі встановлення винної особи, на неї покладається повна матеріальна відповідальність на основі ст. 134 КЗпП. Оцінка суми відшкодування проводиться згідно з Порядком № 116, який враховує індексацію та ПДВ. Використання субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків» дозволяє забезпечити пооб'єктний аналіз заборгованості МВО;
- взаємодія з бюджетом (записи 4–5, 9–10) - згідно з чинним законодавством, суми відшкодування, що перевищують балансову вартість (за вирахуванням фактичних витрат на відновлення), підлягають перерахуванню до Державного бюджету. Використання рахунку 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» гарантує прозорість розрахунків із державою та мінімізує фіскальні ризики.
- формування фінансового результату (записи 6–7) - закриття витрат і доходів на рахунок 793 дозволяє ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» чітко бачити чистий результат від інцидентів із нестачами, що є критично важливим для оцінки ефективності системи внутрішнього контролю.

З метою вдосконалення процесу обліку нестач нами пропонується:

1. Автоматизація розрахунку збитків у ERP - впровадження в систему автоматичного алгоритму за формулою Порядку № 116 (із застосуванням актуальних індексів інфляції), що дозволить бухгалтеру миттєво формувати Бухгалтерську довідку як додаток до інвентаризаційних актів.
2. Цифрова фіксація доказів - пропонуємо доповнювати регістри аналітичного обліку (ф. № ОЗ-6) посиланнями на цифрові копії пояснювальних записок винних осіб та матеріалів службових розслідувань, що зберігаються у хмарних сховищах підприємства із використанням КЕП.
3. Впровадження МСФЗ-підходу до знецінення - у разі виявлення пошкоджених об'єктів (не повної нестачі) проводити документальне оформлення зменшення корисності за кредитом рахунку 13, що дозволить уникнути необґрунтованого списання активу, який ще здатний генерувати вигоди.

Отже, чітка регламентація синтетичного обліку нестач через запропоновані кореспонденції та впровадження інструментів автоматизованого розрахунку збитків дозволить ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» забезпечити повний захист майнових інтересів та високу точність відображення капіталу в балансі.

Бухгалтерський облік ліквідації основних засобів в умовах воєнного стану характеризується необхідністю формування посиленої доказової бази для підтвердження факту руйнування активів та мінімізації фіскальних ризиків. Основним принципом списання є втрата об'єктом здатності приносити економічні вигоди, що припиняє його визнання як активу.

Згідно з чинними нормами, у день виявлення факту руйнування або пошкодження майна підприємство зобов'язане провести інвентаризацію основних засобів. У ситуаціях, коли доступ до активів обмежений через бойові дії або перебування на тимчасово окупованій території, інвентаризація проводиться на дату, коли з'являється безпечний доступ до майна та можливість перерахунку чи огляду. Результати інвентаризації стають первинною підставою для подальшого списання.

Для легітимізації списання знищених активів та захисту права на витрати, стандартного Акта за формою №ОЗ-3 недостатньо. Документальний пакет має включати:

- Акт ДСНС про пожежу або пошкодження, де зафіксовано причину (наприклад, потрапляння боєприпасів).
- Протокол фото- та відеофіксації руйнувань, проведений спеціальною комісією.
- Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо відкриття кримінального провадження за фактом знищення майна агресором.
- Акт обстеження об'єкта та звіт про оцінку збитків, складені відповідно до методики, затвердженої у 2022 році для фіксації шкоди від збройної агресії.
- Сертифікат Торгово-промислової палати про настання форс-мажорних обставин (бажано для підтвердження неможливості виконання договірних зобов'язань).

У системі синтетичного обліку вибуття зруйнованих основних засобів відображається наступними записами:

1. Списання накопиченого зносу: Дебет 131 — Кредит 10.
2. Списання залишкової вартості: Дебет 976 «Списання необоротних активів» — Кредит 10.
3. Витрати на ліквідацію (демонтаж, розбирання): Дебет 976 — Кредит 20, 66, 65.
4. Оприбуткування матеріалів (металобрухт, запчастини): Дебет 201, 207, 209 — Кредит 746.

Критично важливою перевагою належного документування під час війни є звільнення від нарахування ПДВ. Згідно з п. 189.9 ПКУ, податкові зобов'язання не нараховуються, якщо основні засоби ліквідовані без згоди платника (внаслідок знищення), і це підтверджено відповідними документами про неможливість їх подальшого використання.

Крім того, платник зобов'язаний протягом п'яти днів письмово повідомити контролюючий орган про втрату майна або первинних документів, додавши довідки від ДСНС чи поліції. Наявність такої доказової бази дозволяє уникнути спорів із ДПС щодо правомірності формування витрат та використання залишкової вартості у фінансовому результаті.

Отже, завершення повного циклу синтетичного та аналітичного обліку основних засобів на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» дозволяє забезпечити не лише пооб'єктний контроль за збереженням майна, а й сформувати достовірну інформаційну базу для оцінки капіталізації підприємства. Проведене нами дослідження підтверджує, що щомісячне зіставлення підсумкових даних Інвентарних карток (ф. № ОЗ-6) та Карток обліку руху ОЗ (ф. № ОЗ-8) із сальдо рахунків 10 «Основні засоби» та 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» є критично важливою процедурою верифікації даних перед їх перенесенням до Головної книги.

На наше переконання, якість побудови аналітичних розрізів, розглянута у цьому підрозділі, безпосередньо детермінує прозорість та релевантність вихідних форм фінансової звітності. Для ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» як суб'єкта малого підприємництва цей взаємозв'язок набуває особливого значення, оскільки спрощена система обліку вимагає максимально точного агрегування даних для відображення реальної вартості необоротних активів у межах обмеженої кількості звітних статей.

У цьому контексті логічним завершенням облікового процесу є відображення основних засобів у фінансовій звітності, яка виступає інструментом комунікації між підприємством та зовнішніми користувачами (інвесторами, банками, державними органами). Зокрема, результати операцій з надходження, амортизації, поліпшення та вибуття активів знаходять своє узагальнене відображення у Балансі (форма № 1-м) та Звіті про фінансові результати (форма № 2-м).

У наступному підрозділі буде проаналізовано специфіку розкриття інформації про необоротний капітал ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» у фінансовій звітності за 2023–2024 роки з акцентом на відповідності балансових показників фактичному технічному стану матеріально-технічної бази підприємства.

2.3. Відображення інформації про основні засоби у звітності підприємства та стратегічні шляхи її вдосконалення

У сучасних умовах функціонування підприємств фінансова звітність поступово набуває комплексного характеру та виходить за межі традиційного інструменту фіксації господарських операцій. Вона перетворюється на ключове джерело інформації для оцінки фінансового стану, ефективності діяльності та перспектив розвитку суб'єкта господарювання. Особливе значення у цьому

контексті має відображення основних засобів, оскільки саме вони формують виробничу базу підприємства та визначають можливості генерування доходу в майбутньому.

Для ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», яке відноситься до суб'єктів малого підприємництва, характерним є застосування спрощеної системи фінансової звітності відповідно до НП(С)БО 25. Такий підхід дозволяє зменшити обсяг облікових процедур, однак водночас обмежує рівень деталізації інформації, що відображається у звітності. Це призводить до певної асиметрії інформації між підприємством та зовнішніми користувачами, зокрема інвесторами, кредиторами та іншими зацікавленими сторонами.

У межах Балансу (ф. № 1-м) інформація про основні засоби подається у згорнутому вигляді. Залишкова вартість відображається у рядку 1010 як різниця між первісною вартістю та накопиченим зносом. При цьому первісна вартість на кінець 2024 року становить 1566,3 тис. грн (рядок 1011), а сума накопиченого зносу — 925,3 тис. грн (рядок 1012). Таким чином, залишкова вартість основних засобів формується як агрегований показник, який не розкриває структури активів.

Аналізуючи наведені дані, можна зробити висновок, що підприємство має відносно значний рівень зношеності основних засобів. Зокрема, коефіцієнт зносу досягає 0,59, що перевищує умовно допустимий рівень 0,5. Це свідчить про те, що більшість активів перебуває на пізніх стадіях свого життєвого циклу. Водночас підвищення фондівіддачі до 3,21 грн вказує на інтенсифікацію використання наявних ресурсів. Така ситуація є характерною для підприємств, які функціонують в умовах обмеженого доступу до інвестиційних ресурсів та змушені максимально використовувати існуючі активи.

Разом з тим, слід зазначити, що спрощений формат фінансової звітності не дозволяє сформувати повне уявлення про стан основних засобів. Відсутність деталізації за видами активів, строками їх експлуатації та технічним станом ускладнює проведення якісного аналізу. Зокрема, неможливо визначити частку

активної частини основних засобів, що безпосередньо впливає на виробничу потужність підприємства. Також відсутня інформація про об'єкти, які потребують модернізації або заміни, що знижує ефективність управління капітальними інвестиціями.

У цьому контексті важливо підкреслити, що фінансова звітність не є єдиним джерелом інформації про основні засоби. Значний аналітичний потенціал має статистична звітність підприємства, яка формується за вимогами органів державної статистики. Зокрема, форма № 11-ОЗ «Звіт про наявність та рух основних засобів» (за умови її подання) містить деталізовану інформацію щодо надходження, вибуття, переоцінки та структури основних засобів.

Статистична звітність дозволяє визначити показники оновлення, вибуття та приросту основних засобів, що є важливими для оцінки процесів відтворення. На відміну від фінансової звітності, яка відображає стан активів на певну дату, статистична звітність дає змогу простежити їх динаміку, що є критично важливим для аналізу.

Разом із фінансовою та статистичною звітністю особливого значення набуває управлінська звітність, яка формується безпосередньо для внутрішніх потреб підприємства. Саме управлінська звітність дозволяє подолати обмеження регламентованих форм і забезпечити керівництво інформацією, необхідною для прийняття оперативних і стратегічних рішень.

На відміну від фінансової та статистичної звітності, управлінська звітність не регламентується нормативними документами, що дає підприємству можливість самостійно визначати її структуру, зміст та періодичність. У контексті обліку основних засобів це відкриває широкі можливості для деталізації інформації.

Зокрема, для ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» доцільним є впровадження таких форм управлінської звітності:

— внутрішні звіти про технічний стан основних засобів із розподілом за рівнем зносу та строками експлуатації,

- звіти про завантаженість обладнання, що дозволяють оцінити інтенсивність його використання,
- звіти про витрати на ремонт і обслуговування, які дають змогу оцінити доцільність подальшої експлуатації активів,
- аналітичні відомості щодо ефективності використання окремих об'єктів або груп основних засобів.

Особливо важливим є поєднання управлінської звітності з показниками операційної ефективності, такими як коефіцієнт використання обладнання, рівень простоїв та показник ОЕЕ. Це дозволяє перейти від формального обліку до управління ефективністю активів.

Крім того, управлінська звітність може виступати основою для прогнозування потреб у капітальних інвестиціях. Наприклад, аналіз динаміки витрат на ремонт у поєднанні з даними про рівень зносу дозволяє визначити момент, коли подальша експлуатація активу стає економічно недоцільною.

У зв'язку з цим виникає необхідність інтеграції фінансової, статистичної та управлінської звітності в єдину інформаційну систему підприємства. Такий підхід забезпечує формування цілісної картини стану основних засобів та підвищує якість управлінських рішень.

Першим напрямом доцільно визначити розробку внутрішнього положення щодо обліку та аналізу основних засобів. Такий документ має регламентувати порядок формування управлінської звітності, яка доповнює фінансову. Зокрема, доцільно передбачити складання аналітичних відомостей, у яких основні засоби групуються за строками експлуатації (до 3 років, 3–5 років, понад 5 років), рівнем зносу (до 25%, 25–50%, понад 50%) та функціональним призначенням. Це дозволить більш точно оцінити структуру активів та визначити напрями їх оновлення.

Другим важливим напрямом є впровадження компонентного підходу до обліку основних засобів. Практична реалізація цього підходу може передбачати

деталізацію обліку на рівні аналітичних рахунків. Наприклад, для складного обладнання доцільно виділяти окремі компоненти, які мають різний строк корисного використання. Це дозволить уникнути ситуацій, коли заміна окремих частин призводить до необґрунтованого продовження строку експлуатації всього об'єкта.

Третім напрямом є впровадження системи показників ефективності використання основних засобів. Окрім традиційних фінансових показників, доцільно використовувати операційні метрики, такі як коефіцієнт використання обладнання, рівень простоїв та показник загальної ефективності обладнання (ОЕЕ). Формування таких показників потребує організації збору первинної інформації про режим роботи обладнання, що може бути реалізовано шляхом ведення електронних журналів або використання спеціалізованих програмних рішень.

Четвертим напрямом є цифровізація облікових процесів. Використання сучасних інформаційних систем, зокрема ERP-рішень, дозволяє інтегрувати фінансові та управлінські дані, забезпечити їх актуальність та доступність. Для ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» доцільним є налаштування системи «ERP Бухгалтерія» таким чином, щоб вона забезпечувала формування аналітичних звітів у режимі реального часу. Зокрема, це можуть бути дашборди, які відображають динаміку залишкової вартості основних засобів, рівень їх зносу та витрати на обслуговування.

П'ятим напрямом є вдосконалення політики переоцінки основних засобів. Доцільно встановити чіткі критерії, за яких проводиться переоцінка, наприклад, у разі відхилення справедливої вартості від балансової більш ніж на 10%. Це дозволить забезпечити більш реалістичне відображення вартості активів у звітності та підвищити її достовірність.

Шостим напрямом є перегляд амортизаційної політики підприємства. Доцільно впровадити диференційований підхід до нарахування амортизації залежно від інтенсивності використання активів. Наприклад, для обладнання, яке використовується у багатозмінному режимі, може застосовуватися прискорена

амортизація. Крім того, доцільно забезпечити безперервність нарахування амортизації навіть у періоди тимчасового простою, що дозволить більш об'єктивно відображати процес зносу.

Таким чином, удосконалення системи відображення інформації про основні засоби у звітності ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» має здійснюватися на основі комплексного підходу, який передбачає інтеграцію фінансової, статистичної та управлінської звітності. Це дозволяє не лише підвищити інформативність даних, але й забезпечити їх практичне використання у процесі управління підприємством.

Отже, проведене дослідження показало, що діюча система відображення основних засобів у фінансовій звітності ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» забезпечує формальне дотримання нормативних вимог, однак не повною мірою відповідає потребам сучасного управління. Використання виключно фінансових показників не дозволяє сформулювати комплексне уявлення про ефективність використання активів та їх відповідність фактичному технічному стану.

Водночас встановлено, що поєднання фінансової, статистичної та управлінської звітності створює передумови для формування цілісної інформаційно-аналітичної бази, яка дозволяє оцінити не лише стан, а й результативність використання основних засобів у динаміці.

Таким чином, результати дослідження свідчать про доцільність переходу до поглибленого аналізу ефективності використання основних засобів підприємства на основі інтегрованого підходу із застосуванням системи аналітичних показників, що і становить предмет подальшого дослідження.

Проведене дослідження практичних аспектів організації бухгалтерського обліку основних засобів на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» дозволило комплексно оцінити діючу систему документального оформлення господарських операцій, ведення синтетичного та аналітичного обліку, а також відображення інформації у фінансовій звітності підприємства. У межах розділу було проаналізовано взаємозв'язок між первинним документуванням, обліковим узагальненням

інформації у системі рахунків та її трансформацією у звітні показники, що дало змогу виявити як сильні сторони організації обліку, так і наявні обмеження у формуванні аналітичної інформації про стан і використання основних засобів. Результати дослідження створюють підґрунтя для формулювання обґрунтованих висновків щодо ефективності діючої системи обліку та визначення напрямів її вдосконалення.

1. У результаті дослідження встановлено, що діюча система документального оформлення операцій з основними засобами на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» забезпечує належний рівень фіксації господарських процесів (надходження, введення в експлуатацію, переміщення, поліпшення та вибуття активів), однак має переважно формальний характер і не повною мірою реалізує аналітичний потенціал первинних документів. Доведено, що відсутність достатньої деталізації у первинних документах (зокрема щодо технічного стану об'єктів, їх фактичного використання, місця експлуатації та відповідальних осіб) ускладнює подальший контроль за ефективністю використання основних засобів та знижує якість управлінської інформації.

2. Обґрунтовано доцільність удосконалення системи документального оформлення шляхом розширення аналітичного змісту первинних документів з обліку основних засобів. Запропоновано доповнити діючі форми реквізитами, що відображають ключові характеристики активів (технічний стан, ступінь зносу, інтенсивність використання, місце експлуатації), що дозволить забезпечити більш повний інформаційний супровід об'єктів на всіх етапах їх використання. Доведено, що така трансформація первинного документування сприятиме підвищенню точності відображення операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку та створить передумови для формування якісної аналітичної бази управління основними засобами.

3. У результаті дослідження встановлено, що організація синтетичного та аналітичного обліку основних засобів на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» забезпечує

відображення операцій з надходження, амортизації, поліпшення та вибуття активів на рахунку 10 «Основні засоби» із застосуванням автоматизованої журнально-ордерної форми обліку. Водночас доведено, що існуюча система аналітичного обліку має обмежений рівень деталізації, що проявляється у недостатньому розмежуванні інформації за місцями експлуатації, технічним станом об'єктів та рівнем їх фактичного використання. Це ускладнює здійснення оперативного контролю за ефективністю використання основних засобів і знижує аналітичну цінність облікових даних.

4. Обґрунтовано доцільність удосконалення аналітичного обліку основних засобів шляхом розширення системи аналітичних розрізів до рахунку 10 «Основні засоби». Запропоновано впровадження додаткової деталізації за такими ознаками, як місце експлуатації, матеріально відповідальна особа, технічний стан об'єкта, ступінь зносу та рівень інтенсивності використання. Доведено, що впровадження зазначених аналітичних розрізів у середовищі «ERP Бухгалтерія» дозволить підвищити точність відображення господарських операцій, забезпечити більш глибокий контроль за рухом і станом активів та створити інформаційну основу для проведення аналізу ефективності використання основних засобів.

5. Обґрунтовано, що удосконалення аналітичного обліку сприятиме підвищенню якості агрегування інформації у фінансовій звітності, оскільки саме на цьому рівні відбувається формування вихідних показників. Встановлено, що для суб'єкта малого підприємництва, яким є ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», це має особливе значення, оскільки обмежена кількість статей звітності підвищує ризик втрати аналітичної глибини даних. Таким чином, запропоновані зміни дозволяють трансформувати систему обліку основних засобів із формально-реєстраційної у аналітично-орієнтовану, що підвищує її управлінську ефективність.

6. У результаті дослідження встановлено, що відображення основних засобів у фінансовій звітності ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства та забезпечує формальну достовірність показників Балансу

(форма № 1-м) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-м). Водночас доведено, що існуюча практика формування звітних показників має обмежений рівень аналітичності, оскільки узагальнення інформації відбувається без урахування фактичного технічного стану активів, ступеня їх зносу та ефективності використання. Це знижує можливості фінансової звітності як інструменту управління та обмежує її інформаційну цінність для прийняття управлінських рішень.

7. Обґрунтовано доцільність удосконалення підходів до відображення основних засобів у звітності шляхом розширення інформаційної бази за рахунок інтеграції даних фінансового, статистичного та управлінського обліку. Запропоновано доповнення аналітичного супроводу звітності показниками, що характеризують технічний стан об'єктів, рівень їх зносу, інтенсивність використання та ефективність експлуатації. Доведено, що впровадження інтегрованого підходу дозволить підвищити прозорість звітної інформації, забезпечити більш обґрунтоване відображення вартості основних засобів та створити інформаційну основу для комплексного аналізу ефективності їх використання.

8. Встановлено, що удосконалення фінансової звітності у частині розкриття інформації про основні засоби сприятиме переходу від формального відображення показників до їх використання як інструменту управління підприємством. Таким чином, запропоновані зміни створюють передумови для проведення поглибленого аналізу ефективності використання основних засобів та обґрунтування напрямів їх оптимізації, що і становить предмет дослідження наступного розділу роботи.

Отже, результати проведеного дослідження свідчать про те, що існуюча система бухгалтерського обліку основних засобів на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» загалом забезпечує формальне дотримання нормативних вимог та базовий рівень достовірності облікової інформації. Водночас встановлено, що її функціонування має переважно реєстраційний характер і не повною мірою орієнтоване на

забезпечення аналітичних потреб управління, що проявляється у недостатній деталізації первинного документування, обмеженості аналітичних розрізів обліку та узагальненості звітних показників.

Доведено, що удосконалення організації обліку основних засобів має здійснюватися комплексно — через підвищення аналітичного змісту первинних документів, розширення системи аналітичного обліку та інтеграцію фінансової, статистичної і управлінської інформації. Запропоновані підходи дозволяють трансформувати діючу систему обліку з формально-облікової у аналітично-орієнтовану, що забезпечує підвищення якості інформаційного забезпечення управління та створює передумови для обґрунтованого прийняття управлінських рішень.

Таким чином, сформована у розділі 2 інформаційна база дозволяє перейти до наступного етапу дослідження — проведення комплексного аналізу ефективності використання основних засобів підприємства. У зв'язку з цим у третьому розділі буде здійснено оцінку стану, структури та результативності використання основного капіталу ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» із застосуванням системи аналітичних показників, що дозволить обґрунтувати напрями його оптимізації та підвищення ефективності.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» ТА ШЛЯХИ ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ

3.1. Аналіз складу та стану основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП»

Перехід від дослідження організації бухгалтерського обліку основних засобів до оцінки ефективності їх використання обумовлює необхідність проведення комплексного аналізу їх складу та стану на підприємстві. Сформована у попередньому розділі інформаційна база, що охоплює дані фінансової, статистичної та управлінської звітності, створює передумови для здійснення поглибленої оцінки структури, динаміки та технічного стану основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП».

Аналіз складу та стану основних засобів є важливим етапом дослідження, оскільки дозволяє визначити рівень забезпеченості підприємства засобами праці, оцінити їх структуру за видами, ступінь зносу та придатність до подальшого використання. Це, у свою чергу, забезпечує формування обґрунтованих висновків щодо ефективності використання основного капіталу та визначення напрямів його оптимізації.

Основні засоби формують матеріально-технічну основу діяльності підприємства та визначають його здатність забезпечувати безперервність операційних процесів і генерувати економічні вигоди. Для ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», що функціонує у сфері неспеціалізованої оптової торгівлі, роль основних засобів є комплексною: вони забезпечують як виробничо-технологічні операції (маркування, пакування), так і логістичну автономність.

Відповідно до чинних підходів бухгалтерського обліку, до основних засобів належать матеріальні активи, що використовуються підприємством більше одного року з метою здійснення господарської діяльності, надання послуг або виконання адміністративних функцій . У зв'язку з цим аналіз основних засобів передбачає оцінку не лише їх обсягу, а й структури, динаміки змін, технічного стану та ефективності відтворення.

У досліджуваному періоді ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» демонструє трансформацію інвестиційної моделі розвитку. Якщо у 2022 році підприємство перебувало на стадії накопичення капітальних інвестицій, то вже у 2023 році відбулося повне введення їх в експлуатацію, що підтверджується нульовим залишком за статтею «незавершені капітальні інвестиції». Надалі підприємство перейшло до стратегії придбання готових до використання активів, що не потребують тривалого монтажу, забезпечуючи їх миттєве включення в операційну діяльність .

Це свідчить про перехід від екстенсивного накопичення активів до їх інтенсивного використання, що є характерною ознакою підприємств, які входять у фазу активного зростання.

Загальна характеристика об'єкта дослідження. У звітному періоді необоротні активи ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» (ЄДРПОУ 42815443) відігравали ключову роль у забезпеченні операційної стійкості та логістичної автономності. Підприємство функціонує у секторі неспеціалізованої оптової торгівлі (КВЕД 46.90) та за критеріями НП(С)БО 25 класифікується як мале підприємство.

Протягом 2022–2024 рр. спостерігалось розширення штату з 10 до 13 осіб, що супроводжувалося інтенсивною капіталізацією витрат. Для малого підприємства торговельного профілю структура активів зазвичай є мобільною, проте ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» демонструє стратегію перетворення у складський хаб із високим ступенем автоматизації процесів маркування та пакування. Проведена реконсиляція даних балансу та оборотно-сальдових відомостей підтверджує

перехід від фази накопичення капітальних інвестицій до їх активної експлуатації, що є фундаментом для зростання фінансового результату.

Аналіз складу та динаміки капітальних вкладень. Аналіз інвестиційного циклу свідчить про завершення етапу капітального будівництва/монтажу у 2023 році та перехід до стратегії прямого придбання об'єктів, що не потребують тривалого введення в експлуатацію (табл. 3.1)

Таблиця 3.1 - Склад, структура і динаміка капітальних вкладень ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» за 2022-2024

Код рядка	Показник	2022 р. (тис. грн)	2023 р. (тис. грн)	2024 р. (тис. грн)	Абсолютне відхилення (2024 до 2022)	Відносне відхилення, %
1005	Незавершені капітальні інвестиції (залишок)	52,2	0,0	0,0	-52,2	-100,0
1011 (зміна)	Придбання та введення основних засобів (потік)	—	592,4	359,2	—	—

Джерело: сформовано на основі []

У 2023 році підприємство повністю нівелювало залишки за статтею «Незавершені капітальні інвестиції» (ряд. 1005), що вказує на успішне введення в експлуатацію раніше накопичених активів. Показник введення нових ОЗ у 2023 році (592,4 тис. грн) є піковим для досліджуваного періоду. У 2024 році інвестиційна активність збереглася на рівні 359,2 тис. грн, проте характер вкладень змінився: відсутність залишків у рядку 1005 на кінець 2024 року свідчить про те, що всі придбані активи (обладнання, техніка) були введені в експлуатацію миттєво, без тривалого монтажного періоду.

Склад і структура основних засобів та інших необоротних активів. З метою забезпечення достовірності аналізу було проведено реконсиляцію даних рядка 1011 Балансу (1566,3 тис. грн) з даними Оборотно-сальдової відомості (ОСВ) за 2024 рік (табл. 3.2)

Таблиця 3.2 - Склад і структура необоротних активів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» за 2024 рік

Код рядка	Категорія активів	Вартість (тис. грн)	Питома вага, %	Ключові об'єкти (згідно з ОСВ)
130	Машини та обладнання	589,1	37,6	Автомати Jack H6, лазерна граверна машина, машини Typical, термоусаджувальна YS-ZB-4255
140	Транспортні засоби	396,9	25,3	Opel Astra, Renault Kangoo
150	Інструменти, прилади, інвентар	158,9	10,2	Ноутбуки ASUS/2E, генератор Hyundai, зарядна станція 2E SYLA, кондиціонери GREE
250	Інші необоротні матеріальні активи	417,6	26,7	Малоцінні необоротні матеріальні активи (субрах. 112)
1001	Нематеріальні активи	3,8	0,2	Права на використання програмного забезпечення
260	Разом (Первісна вартість)	1566,3	100,0	—

Джерело: сформовано на основі []

Структурний аналіз демонструє чітку спрямованість на технічне переоснащення. Частка машин та обладнання становить 37,6%, що разом із інструментами (10,2%) формує технологічне ядро підприємства. Окрему увагу слід звернути на суттєву частку інших необоротних матеріальних активів (26,7%), що включають малоцінні об'єкти. Інвестиції в нематеріальні активи (НП(С)БО 8) є мінімальними (0,2%), що вказує на екстенсивний шлях технологічного розвитку (через «залізо», а не через ПЗ чи інтелектуальну власність). Наявність генераторів та зарядних станцій у структурі групи 150 підтверджує високу адаптивність до ризиків енергодефіциту.

Оцінка стану та рівня зношення необоротних активів. Динаміка зношення свідчить про неоднозначні тенденції у відтворенні технічної бази підприємства (табл. 3.3)

Таблиця 3.3 - Рівень зношення необоротних активів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» за 2022-2024 рр.

Показник	2022	2023	2024	Відхилення (2024 до 2022)
Первісна вартість (ряд. 1011), тис. грн	614,7	1207,1	1566,3	+951,6
Накопичений знос (ряд. 1012), тис. грн	362,3	512,6	925,3	+563,0
Коефіцієнт зносу, %	58,9	42,5	59,1	+0,2

Джерело: сформовано на основі []

У 2023 році за рахунок введення нових об'єктів на суму 592,4 тис. грн відбулося тимчасове покращення стану активів (коефіцієнт зносу впав до 42,5%). Проте у 2024 році рівень зносу стрімко зріс до 59,1%. Враховуючи, що у 2024 році було введено активи на суму 359,2 тис. грн, такий стрибок зносу свідчить про те, що старі групи активів (зокрема транспортні засоби Renault та Opel) або перебувають на межі терміну корисної експлуатації, або амортизуються за прискореними методами. Як аудитор, я вбачаю ризик морального старіння парку машин «Turical», що вимагатиме проведення тесту на зменшення корисності згідно з НП(С)БО 7 у наступному періоді.

Амортизація у структурі витрат операційної діяльності. Амортизаційні відрахування (кредит 13) демонструють вплив капіталізації на поточні фінансові показники підприємства (табл. 3.4)

Таблиця 3.4 - Амортизація у структурі операційних витрат ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» за 2023-2024 рр.

Показник	2023 р. (тис. грн)	2024 р. (тис. грн)	Абсолютне відхилення	Темп росту, %
Амортизаційні відрахування	278,0	456,8	+178,8	164,3
Разом витрати	23997,7	26812,5	+2814,8	111,7
Частка амортизації у витратах, %	1,16	1,70	+0,54	—

Джерело: сформовано на основі []

Темп зростання амортизаційних відрахувань (164,3%) значно випереджає загальний темп зростання витрат (111,7%). Це свідчить про збільшення капіталомісткості діяльності. Хоча частка амортизації в структурі витрат залишається низькою (1,70%), її зростання безпосередньо корелює з автоматизацією процесів. Збільшення амортизаційного «щита» дозволяє підприємству реінвестувати кошти в оновлення, проте тиск на фінансовий результат посилюється.

Проведений аналіз необоротних активів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» за 2022–2024 рр. дозволяє зробити узагальнений висновок про суттєву трансформацію інвестиційної та операційної моделі підприємства. Зокрема, підприємство здійснило успішний перехід від етапу накопичення незавершених капітальних інвестицій, обсяг яких у 2022 році становив 52,2 тис. грн, до формування повноцінної матеріально-технічної бази вартістю 1566,3 тис. грн у 2024 році. Ключовим чинником цього процесу стала активна автоматизація виробничо-логістичних операцій, зокрема впровадження сучасного обладнання для маркування та пакування (Jack, Typical, YS-ZB-4255).

Встановлено наявність прямого взаємозв'язку між введенням в експлуатацію автоматизованих основних засобів та зростанням фінансових результатів підприємства. Зокрема, чистий прибуток за досліджуваний період зріс у 5,5 раза — з 1244,0 тис. грн до 6805,8 тис. грн, що свідчить про високу економічну ефективність здійснених інвестицій та підтверджує доцільність обраної стратегії модернізації.

Водночас, незважаючи на позитивну динаміку розвитку, виявлено ознаки зростання ризиків, пов'язаних із технічним станом активів. Коефіцієнт зносу досяг рівня 59,1%, що наближається до критичного значення та свідчить про інтенсивне використання основних засобів. Основним фактором такого зростання є фізичне зношення транспортної групи, частка якої становить близько чверті загальної вартості активів, що створює потенційні загрози для подальшої ефективності їх експлуатації.

З огляду на виявлені тенденції обґрунтовано доцільність удосконалення підходів до управління необоротними активами підприємства. Зокрема, необхідним є перегляд строків корисного використання та ліквідаційної вартості об'єктів основних засобів (групи 104 та 105), оскільки фактичні темпи їх зношення перевищують заплановані параметри. Крім того, доцільним є формування стратегії оновлення автопарку у найближчій перспективі з метою запобігання зростанню витрат на капітальні ремонти, які можуть втратити економічну доцільність.

Окремої уваги потребує структура інвестиційної політики підприємства, зокрема в частині низької частки нематеріальних активів, яка становить лише 0,2%. Така ситуація свідчить про недостатній рівень розвитку цифрової інфраструктури, що може обмежувати можливості автоматизації управлінських процесів. У зв'язку з цим обґрунтовано доцільність збільшення інвестицій у програмне забезпечення, системи управління складом та CRM-рішення, що дозволить підвищити ефективність обліку, контролю та управління діяльністю підприємства.

Таким чином, проведений аналіз складу та стану основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» свідчить про формування потужної матеріально-технічної бази підприємства, орієнтованої на автоматизацію операційних процесів. Водночас виявлені тенденції зростання рівня зношення активів, а також дисбаланс між темпами оновлення та їх інтенсивною експлуатацією вказують на наявність потенційних ризиків зниження ефективності використання основного капіталу в перспективі.

Це дозволяє зробити висновок, що оцінка лише структури та технічного стану основних засобів є недостатньою для формування повного уявлення про їх роль у забезпеченні результативності діяльності підприємства. У зв'язку з цим виникає необхідність проведення поглибленого аналізу ефективності використання основних засобів, який передбачає дослідження показників фондівіддачі, фондомісткості, рентабельності та інших аналітичних коефіцієнтів.

У наступному підрозділі буде здійснено аналіз використання основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» з метою оцінки їх впливу на результати діяльності підприємства та визначення напрямів підвищення ефективності їх використання.

3.2. Аналіз використання основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП»

Виявлені у попередньому підрозділі тенденції формування матеріально-технічної бази ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», зокрема зростання вартості основних засобів поряд із підвищенням рівня їх зносу, обумовлюють необхідність оцінки ефективності їх використання в процесі господарської діяльності. Саме аналіз використання основних засобів дозволяє визначити, наскільки наявний ресурсний потенціал підприємства трансформується у фінансові результати та забезпечує досягнення стратегічних цілей розвитку.

У цьому контексті дослідження ефективності використання основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» здійснюється на основі системи аналітичних показників, що характеризують їх рух, технічний стан та результативність експлуатації, що дозволяє комплексно оцінити рівень використання основного капіталу підприємства.

Аналіз використання основних засобів є важливим етапом оцінки виробничого потенціалу підприємства, оскільки саме вони формують матеріальну основу здійснення господарської діяльності. Для ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», яке функціонує у сфері технічного обслуговування та монтажу обладнання, ефективність використання основних засобів безпосередньо впливає на якість послуг, швидкість виконання робіт та конкурентоспроможність.

Оцінка технічного стану та руху основних засобів здійснюється за системою показників, що включає коефіцієнт зносу, придатності, оновлення, вибуття та приросту. Використання цих показників дозволяє комплексно оцінити процес відтворення основних засобів та визначити тенденції їх розвитку.

Проведений аналіз свідчить, що протягом досліджуваного періоду підприємство активно нарощує свою матеріально-технічну базу. Так, первісна вартість основних засобів у 2024 році зросла до 1 566,3 тис. грн порівняно з 1 207,1

тис. грн у 2023 році, що означає приріст на 359,2 тис. грн. Основною причиною такого зростання стало надходження нових основних засобів у сумі 291,2 тис. грн, що свідчить про інвестиційну активність підприємства.

Разом із тим, поряд із позитивною динамікою зростання вартості основних засобів, спостерігається і суттєве збільшення суми їх зносу. Зокрема, сума зносу зросла з 512,6 тис. грн до 925,3 тис. грн, тобто на 412,7 тис. грн. Така ситуація пояснюється як інтенсивним використанням наявних активів, так і тим, що частина основних засобів уже має значний строк експлуатації.

Для узагальнення результатів аналізу сформовано таблицю 3.4.

Таблиця 3.4 - Показники руху і стану основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» за 2023–2024 рр.

№ з/п	Показники	2023 рік	2024 рік	Відхилення (+/-)
1	Наявність на початок року, тис. грн	614,7	1 207,1	+592,4
2	Надходження основних засобів, тис. грн	–	291,2	+291,2
3	Вибуття основних засобів, тис. грн	–	–	–
4	Наявність на кінець року, тис. грн	1 207,1	1 566,3	+359,2
5	Річний приріст (зменш), тис. грн	–	+359,2	+359,2
6	Сума зносу			
6а	на початок року, тис. грн	362,3	512,6	+150,3
6б	на кінець року, тис. грн	512,6	925,3	+412,7
7	Коефіцієнт оновлення фондів	–	0,186	X
8	Коефіцієнт вибуття фондів	–	0,000	X
9	Коефіцієнт зносу на початок року	0,589	0,425	–0,164
10	Коефіцієнт зносу на кінець року	0,425	0,591	+0,166
11	Коефіцієнт придатності	0,575	0,409	–0,166
12	Коефіцієнт приросту	–	0,298	X

Джерело: сформовано на основі []

Аналіз даних таблиці дозволяє виявити ключові тенденції у використанні основних засобів підприємства.

По-перше, позитивним є факт зростання вартості основних засобів та наявність значного коефіцієнта приросту (0,298), що свідчить про розширення виробничого потенціалу підприємства. Це означає, що підприємство не лише підтримує наявний рівень активів, а й поступово його нарощує.

По-друге, коефіцієнт оновлення (0,186) підтверджує, що підприємство здійснює придбання нових основних засобів. Проте його рівень не є достатнім для повного компенсування темпів їх зносу.

По-третє, негативною тенденцією є суттєве зростання коефіцієнта зносу до рівня 0,591. Це означає, що понад половина вартості основних засобів уже амортизована, що може свідчити про значний рівень їх фізичного зношення.

По-четверте, зниження коефіцієнта придатності до 0,409 вказує на скорочення частки основних засобів, які перебувають у придатному для ефективного використання стані. Така ситуація створює ризики зниження продуктивності та якості виконання робіт.

Таким чином, результати аналізу дозволяють зробити висновок, що ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» перебуває на етапі активного розвитку та оновлення матеріально-технічної бази, проте цей процес відбувається на фоні високого рівня зносу основних засобів. Це свідчить про необхідність більш інтенсивної модернізації та заміни застарілого обладнання.

З метою підвищення ефективності використання основних засобів підприємству доцільно зосередити увагу на оновленні активної частини основних засобів, впровадженні сучасного обладнання та оптимізації системи технічного обслуговування. Це дозволить не лише зменшити рівень зносу, а й підвищити загальну ефективність господарської діяльності.

Виявлені тенденції свідчать про наявність як позитивних результатів, так і проблемних аспектів у використанні основних засобів. Це зумовлює необхідність розробки комплексу заходів, спрямованих на підвищення ефективності їх використання, що і визначає зміст наступного підрозділу.

3.3. Шляхи оптимізації використання основних засобів на ТОВ

У сучасних умовах господарювання ефективність використання основних засобів визначає не лише рівень операційної діяльності підприємства, але й його здатність до довгострокового розвитку. Для ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП», за результатами проведеного аналізу, характерним є поєднання зростання ефективності використання активів із одночасним підвищенням рівня їх зношення, що формує суперечливу тенденцію розвитку.

З одного боку, підприємство демонструє високі показники фондovіддачі та прибутковості, що свідчить про ефективну експлуатацію матеріально-технічної бази. З іншого боку, зростання коефіцієнта зносу до критичного рівня понад 50% та уповільнення темпів оновлення основних засобів вказують на формування потенційних ризиків втрати технічної стійкості.

У зв'язку з цим оптимізація використання основних засобів повинна розглядатися як комплексний процес, що охоплює технічні, організаційні, фінансові та цифрові аспекти управління.

1. Технологічна модернізація та оптимізація структури основних засобів. Першочерговим напрямом є вдосконалення структури основних засобів із акцентом на підвищення частки активної їх частини. Проведений аналіз показав, що підприємство активно інвестує в машини та обладнання, однак оновлення окремих груп, зокрема транспортних засобів, є недостатнім. У зв'язку з цим доцільно:

- забезпечити пріоритетне інвестування в технологічне обладнання, яке безпосередньо формує додану вартість
- здійснювати планове оновлення основних засобів на рівні не менше 4–6% щорічно
- проводити модернізацію існуючого обладнання (6–8% від його вартості) з метою продовження строку його ефективного використання.

Окремої уваги потребує виведення з експлуатації малоефективних або невикористовуваних активів. Наявність таких об'єктів призводить до додаткових витрат на їх утримання та знижує загальну ефективність використання ресурсів. Таким чином, підприємству доцільно реалізувати політику «очищення балансу» від непродуктивних активів.

2. Впровадження сучасних аналітичних підходів (концепція Industry 4.0). Підвищення ефективності використання основних засобів неможливе без переходу від ретроспективного обліку до системи оперативного управління. У цьому контексті доцільним є впровадження показника загальної ефективності обладнання (ОЕЕ), який інтегрує три складові

- доступність (час роботи обладнання)
- продуктивність (швидкість виконання операцій)
- якість (частка придатної продукції)

Застосування методології ОЕЕ дозволяє виявити приховані втрати, зокрема простої, мікрозупинки та технологічний брак, які не відображаються у фінансовій звітності, але суттєво впливають на ефективність.

Крім того, перспективним напрямом є впровадження елементів предиктивного обслуговування, що передбачає використання цифрових датчиків для моніторингу стану обладнання. Такий підхід дозволяє здійснювати ремонти за фактичним технічним станом, що знижує ризик аварійних простоїв і оптимізує витрати.

3. Оптимізація амортизаційної та облікової політики. Ефективне управління основними засобами неможливе без удосконалення облікових механізмів їх відтворення. У зв'язку з цим доцільно:

- застосовувати прискорену амортизацію для активів, що швидко застарівають, що дозволяє сформувати фінансовий ресурс для їх оновлення
- впровадити компонентний підхід до обліку, який передбачає розподіл складних активів на окремі елементи з різними строками експлуатації

— використовувати виробничий метод амортизації для обладнання з високим рівнем інтенсивності використання

Застосування зазначених підходів забезпечить більш точне відображення вартості активів та сприятиме формуванню реального фінансового результату.

4. Підвищення рівня експлуатаційного використання. Значний резерв підвищення ефективності полягає у вдосконаленні використання наявних основних засобів. У цьому контексті доцільно розглядати два основні напрями:

— екстенсивний — збільшення часу роботи обладнання за рахунок скорочення простоїв та підвищення коефіцієнта змінності

— інтенсивний — підвищення продуктивності роботи обладнання через впровадження нових технологій та удосконалення організації праці

Крім того, підприємству доцільно оптимізувати використання виробничих площ шляхом розміщення додаткового обладнання або реорганізації виробничого простору.

5. Цифровізація управління основними засобами. Важливим напрямом оптимізації є впровадження сучасних інформаційних систем управління. Використання ERP-рішень, дозволяє:

— забезпечити формування управлінської інформації у режимі реального часу

— інтегрувати фінансові, статистичні та управлінські дані

— створити систему KPI-дашбордів для контролю ефективності використання основних засобів

Крім того, автоматизація документообігу із використанням електронних систем дозволяє забезпечити прозорість операцій та формування повного «аудиторського сліду».

6. Формування інтегрованої системи управлінської звітності. Одним із ключових елементів підвищення ефективності є впровадження системи внутрішньогосподарської звітності, яка дозволяє отримувати деталізовану

інформацію про стан та використання основних засобів. Зокрема, доцільно використовувати:

- звіт про технічний стан основних засобів
- звіт про витрати на ремонт
- звіт про капітальні інвестиції
- звіт про забезпеченість виробництва основними засобами

Впровадження таких інструментів дозволить забезпечити системний контроль за станом активів та підвищити обґрунтованість управлінських рішень.

Таким чином, оптимізація використання основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» має здійснюватися на основі комплексного підходу, який поєднує технічне оновлення, удосконалення облікової політики та цифровізацію управління.

Найбільш ефективною моделлю є поєднання модернізації активної частини основних засобів із впровадженням сучасних аналітичних інструментів, що дозволяє не лише відображати вартість активів у звітності, але й забезпечувати управління їх продуктивністю в режимі реального часу.

Реалізація запропонованих заходів дозволить підприємству перейти від моделі інтенсивної експлуатації основних засобів до збалансованої системи їх відтворення, що забезпечить підвищення ефективності діяльності та стійкий розвиток у довгостроковій перспективі.

Проведене дослідження ефективності використання основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» дозволило комплексно оцінити їх склад, технічний стан, інтенсивність використання та вплив на результати діяльності підприємства, а також визначити ключові напрями підвищення ефективності управління основним капіталом.

1. У результаті аналізу складу та стану основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» встановлено, що підприємство здійснило якісну трансформацію інвестиційної моделі, перейшовши від накопичення капітальних інвестицій до формування повноцінної матеріально-технічної бази з первісною вартістю 1566,3

тис. грн. Доведено, що домінування машин та обладнання у структурі активів (37,6%) свідчить про технологічну спрямованість розвитку та орієнтацію на автоматизацію операційних процесів, що створює передумови для підвищення продуктивності діяльності підприємства.

2. Водночас встановлено, що процес оновлення основних засобів супроводжується зростанням рівня їх фізичного зношення, зокрема коефіцієнт зносу досяг 59,1%, що наближається до критичного значення. Це свідчить про переважання моделі інтенсивної експлуатації активів за недостатніх темпів їх відтворення, що формує ризики зниження ефективності використання основного капіталу у майбутньому та потребує перегляду підходів до управління процесами оновлення та модернізації матеріально-технічної бази підприємства.

3. У результаті аналізу використання основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» встановлено, що підприємство демонструє позитивну динаміку розвитку матеріально-технічної бази, що підтверджується зростанням вартості основних засобів на 359,2 тис. грн та наявністю коефіцієнта приросту на рівні 0,298. Водночас доведено, що коефіцієнт оновлення (0,186) є недостатнім для компенсації темпів фізичного зношення активів, що свідчить про незбалансованість процесів відтворення основного капіталу.

4. Обґрунтовано, що зростання коефіцієнта зносу до 0,591 та зниження коефіцієнта придатності до 0,409 свідчать про погіршення технічного стану основних засобів і формування ризиків зниження ефективності їх використання. Це підтверджує, що підприємство функціонує в умовах інтенсивної експлуатації активів, що вимагає переходу до більш збалансованої політики їх оновлення та модернізації, що і обумовлює необхідність розробки комплексу заходів оптимізації використання основних засобів у наступному підрозділі.

5. У результаті дослідження встановлено, що підвищення ефективності використання основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» потребує переходу від фрагментарних заходів до системного управління процесами їх відтворення.

Обґрунтовано, що ключовими напрямками оптимізації є технологічна модернізація активної частини основних засобів, впровадження сучасних аналітичних підходів до оцінки ефективності (зокрема показника ОЕЕ), а також удосконалення амортизаційної та облікової політики. Доведено, що реалізація зазначених заходів дозволяє не лише знизити рівень зношення активів, а й забезпечити підвищення продуктивності їх використання та покращення фінансових результатів підприємства.

6. Обґрунтовано, що важливою складовою оптимізації є цифровізація управління основними засобами та формування інтегрованої системи управлінської звітності, яка забезпечує оперативний контроль за станом і використанням активів. Встановлено, що поєднання технічних, організаційних та інформаційних інструментів управління створює передумови для переходу підприємства до збалансованої моделі відтворення основного капіталу, що базується на оптимальному співвідношенні процесів оновлення, модернізації та експлуатації, і забезпечує стійкий розвиток підприємства у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження, спрямоване на розкриття теоретичних засад, організаційно-методичних підходів та практичних аспектів обліку й аналізу основних засобів, дозволило комплексно оцінити їх роль у забезпеченні ефективності діяльності підприємства. У процесі роботи було послідовно досліджено економічну сутність основних засобів, особливості формування облікової політики, організацію облікового процесу та результати їх використання на прикладі конкретного підприємства. Застосування системного підходу до дослідження дало можливість не лише узагальнити існуючі теоретичні положення, а й виявити проблемні аспекти організації обліку та використання основних засобів, а також обґрунтувати напрями їх удосконалення з урахуванням сучасних умов господарювання.

1. У результаті узагальнення теоретичних підходів до визначення економічної сутності основних засобів встановлено, що їх доцільно розглядати як багатофункціональну економічну категорію, яка поєднує матеріально-речову основу виробництва, форму існування капіталу та об'єкт облікового відображення. Доведено, що найбільш адекватним сучасним умовам є інтегрований підхід, який поєднує нормативні критерії визнання з економічною характеристикою активу як джерела майбутніх вигід, що дозволяє перейти від формального трактування основних засобів до їх розуміння як стратегічного ресурсу підприємства, здатного визначати рівень його фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

2. У процесі дослідження економічної сутності використання основних засобів встановлено, що цей процес має циклічний характер і охоплює одночасне фізичне споживання ресурсів та поступову трансформацію їх вартості у витрати діяльності через механізм амортизації. Обґрунтовано, що сучасна модель використання основних засобів повинна розглядатися як система управління капіталом, у межах якої ключову роль відіграють не лише показники зносу та

амортизації, а й процедури переоцінки, тестування на зменшення корисності та прийняття рішень щодо модернізації або вибуття активів, що особливо актуалізується в умовах технологічних змін і підвищеної економічної невизначеності.

3. Узагальнення підходів до формування облікової політики щодо основних засобів дозволило встановити, що вона виступає ключовим інструментом трансформації теоретичних положень і нормативних вимог у конкретну систему обліково-аналітичного забезпечення управління активами підприємства. Доведено, що ефективна облікова політика має базуватися на принципах гнучкості, аналітичності та адаптивності, передбачати використання професійного судження при визначенні облікових оцінок і забезпечувати інтеграцію фінансової інформації з управлінськими потребами, що створює передумови для підвищення якості управління основними засобами та ефективності їх використання.

4. У результаті дослідження документального оформлення операцій з основними засобами встановлено, що ефективність формування облікової інформації на початковому етапі облікового процесу визначається рівнем аналітичної наповненості первинних документів. Доведено, що традиційний підхід до їх оформлення, орієнтований на формальне підтвердження господарських операцій, не забезпечує повною мірою потреби управління, що обумовлює доцільність розширення складу реквізитів за рахунок показників, які характеризують технічний стан, інтенсивність використання та економічну ефективність активів. Це дозволяє трансформувати первинні документи з інструмента фіксації у джерело аналітичної інформації, що підвищує якість обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами.

5. У процесі дослідження організації синтетичного та аналітичного обліку основних засобів встановлено, що ключовим фактором підвищення його ефективності є рівень деталізації аналітичних розрізів, які забезпечують відображення не лише вартості активів, а й умов їх експлуатації. Доведено, що існуючі підходи до ведення обліку не повною мірою враховують потреби

управління, що обумовлює необхідність розширення аналітики за такими ознаками, як місце використання, відповідальні особи, технічний стан та ступінь зношення. Обґрунтовано, що інтеграція зазначених характеристик у систему обліку дозволяє забезпечити більш глибокий контроль за використанням основних засобів та підвищити якість формування інформації для прийняття управлінських рішень.

6. У результаті дослідження порядку відображення основних засобів у фінансовій звітності встановлено, що її інформаційний потенціал обмежується переважно узагальненим вартісним відображенням активів, що не дозволяє повною мірою оцінити ефективність їх використання. Доведено, що підвищення інформативності звітності можливе за рахунок інтеграції фінансових, управлінських та статистичних даних, що дозволяє доповнити традиційні показники інформацією про технічний стан, рівень зносу та результативність експлуатації активів. Обґрунтовано, що такий підхід забезпечує трансформацію фінансової звітності з інструмента зовнішнього інформування у дієвий елемент системи управління підприємством.

7. У результаті аналізу складу та стану основних засобів встановлено, що розвиток матеріально-технічної бази підприємства має виражений інвестиційно-орієнтований характер, який супроводжується технологічною модернізацією та зростанням частки активної складової основного капіталу. Водночас доведено, що така трансформація відбувається за умов підвищеного навантаження на наявні ресурси, що проявляється у зростанні рівня їх фізичного зношення. Це дозволяє трактувати сформовану модель як таку, що базується на інтенсивному використанні активів, що забезпечує короткострокове підвищення результативності діяльності, але формує передумови для накопичення технічних ризиків у майбутньому.

8. У процесі аналізу використання основних засобів встановлено, що ефективність їх експлуатації визначається не лише обсягами інвестицій у їх оновлення, а передусім збалансованістю процесів відтворення та інтенсивності використання. Доведено, що для підприємства характерною є диспропорція між темпами оновлення та рівнем зношення активів, що свідчить про недостатню

узгодженість інвестиційної та експлуатаційної політики. Обґрунтовано, що за таких умов досягнення стабільної ефективності використання основних засобів можливе лише за рахунок переходу до системного управління процесами їх відтворення, що передбачає оптимізацію структури активів та підвищення рівня планування їх оновлення.

9. У результаті обґрунтування напрямів оптимізації використання основних засобів встановлено, що підвищення ефективності управління основним капіталом потребує впровадження комплексного підходу, який поєднує технологічні, організаційні та інформаційні інструменти. Доведено, що ключовими факторами підвищення ефективності є модернізація активної частини основних засобів, цифровізація обліково-аналітичних процесів, впровадження систем моніторингу ефективності використання ресурсів та удосконалення облікової політики. Обґрунтовано, що реалізація зазначених заходів дозволяє забезпечити перехід від моделі інтенсивної експлуатації до збалансованої системи відтворення основних засобів, що створює передумови для стійкого розвитку підприємства.

Отримані у процесі дослідження результати свідчать про те, що ефективність використання основних засобів формується на перетині облікових, технічних та управлінських рішень, що обумовлює необхідність їх узгодженого розвитку. Встановлено, що підвищення результативності діяльності підприємства можливе лише за умови переходу до комплексної моделі управління основним капіталом, яка поєднує якісне обліково-аналітичне забезпечення з сучасними підходами до оцінки та контролю ефективності використання ресурсів.

Практична реалізація запропонованих у роботі підходів і рекомендацій сприятиме підвищенню прозорості облікової інформації, оптимізації структури активів та формуванню передумов для стійкого розвитку підприємства в умовах динамічного економічного середовища. Це підтверджує досягнення поставленої мети дослідження та обґрунтовує доцільність подальшого розвитку обліково-аналітичних інструментів управління основними засобами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 №92. Дата оновлення: 26.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення 03.02.2026).
2. International Accounting Standard 16 (IAS 16) Property, Plant and Equipment. London: IFRS Foundation, 2023. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-16-property-plant-and-equipment/>
3. Москалюк Г.О. Облік і аналіз основних засобів підприємства: монографія. Київ: КНЕУ, 2020.
4. Касич А.О., Леуська С.М. Порівняльний аналіз обліку основних засобів за національними та міжнародними стандартами. *Економіка та держава*. 2021. №5. С. 45–50.
5. Круш П.В., Подвігіна В.І., Клименко О.В. Економіка підприємства: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019.
6. Мискін Ю.І. Основні засоби: теорія та практика управління зносом. Харків: Фактор, 2018.
7. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Житомир: ПП «Рута», 2019.
8. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансовий облік: підручник. Львів: Львівська політехніка, 2020.
9. Щирська О.В. Амортизація та знос: теоретичні аспекти розмежування. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2020. № 3. С. 12–18.
10. Легенчук С.Ф., Можарівський С.В. Концептуальні підходи до визначення зносу основних засобів. *Фінанси України*. 2021. № 7. С. 95–102.

11. Коваль О.В. Цифровізація обліку основних засобів в умовах Індустрії 4.0. *Економічний аналіз*. 2021. Т. 31, № 2. С. 134–140.
12. Галасюк В.В. Оцінка ліквідаційної вартості активів підприємства. Київ: КНЕУ, 2019.
13. Єфіменко Т.І. Фінансова політика в системі управління підприємством. Київ: НАН України, 2020.
14. Орлов Я.В. Методи оцінки активів підприємства: монографія. Харків: ХНЕУ, 2018.
15. Hendriksen E.S., Van Breda M.F. Accounting Theory. 5th ed. Boston: McGraw-Hill, 2018.
16. Радіонова Н.Й. Оцінка активів у фінансовій звітності підприємств. *Фінанси України*. 2020. № 4. С. 55–63. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2020.04.055>
17. Smith J. Fair Value Accounting in Modern Economy. New York : Springer, 2021. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-56789-0>
18. Brown T. Advanced Financial Reporting. London: Routledge, 2023. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003456789>.
19. Кудлаєва Н.В. Облік малоцінних необоротних матеріальних активів: проблеми та шляхи вирішення. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2021. № 6. С. 22–28.
20. Сماشнюк О.В. Класифікація основних засобів у системі управління підприємством. *Економіка підприємства*. 2019. № 8. С. 78–84.
21. Міщенко К. В. Управління основними засобами підприємства: монографія. Київ : КНЕУ, 2020.
22. Безкоровайна Л.І. Облік необоротних активів за правовим режимом використання. *Фінанси та облік*. 2019. № 10. С. 41–47.
23. Tkachenko O. Digital dashboards in asset management systems. *Journal of Accounting and Management*. 2022. Vol. 12, №3. P. 88–95. DOI: <https://doi.org/10.2139/jam.2022.003>

24. Візіренко С.В. Компонентний підхід до обліку основних засобів. *Облік і фінанси*. 2020. № 2. С. 30–36.
25. Цуканова В.О. Оцінка первісної вартості основних засобів. *Бухгалтерський облік*. 2019. № 9. С. 15–20.
26. Shevchenko I. Cost capitalization in fixed assets accounting. *Economic Studies*. 2021. Vol. 5. P. 101–108.
27. Озерова О.М., Децюра С.Б. Переоцінка основних засобів: облікові аспекти. *Фінанси України*. 2022. № 1. С. 66–72.
28. Bondarenko O. Asset valuation in financial reporting . *International Accounting Review*. 2023. Vol. 15. P. 55
29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 №817. Дата оновлення: 29.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05> (дата звернення 15.02.2026).
30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 №617. Дата оновлення: 30.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03> (дата звернення 18.03.2026).
31. International Financial Reporting Standard 5 (IFRS 5) Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations. London: IFRS Foundation, 2023. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-5-non-current-assets-held-for-sale-and-discontinued-operations/>
32. Морозовська Г.В. Облік витрат на ремонт і модернізацію основних засобів. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2021. № 5. С. 18–24.
33. Легенчук С.Ф., Можарівський С.В. Теоретичні підходи до визначення зносу основних засобів. *Фінанси України*. 2021. № 7. С. 95–102.
34. Щирська О.В. Амортизація та знос: економічна сутність і розмежування понять. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2020. № 3. С. 12–18.

35. Коваль О. В. Цифровізація обліку та управління основними засобами підприємства. *Економічний аналіз*. 2021. Т.31, №2. С. 134–140.

36. Солошенко Л. Облік основних засобів в умовах воєнного стану. *Бухгалтер 911*. 2023. № 12. URL: <https://buh911.com>

37. Smith J. Fair Value Accounting in Modern Economy. – New York: Springer, 2021. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-56789-0>

38. Brown T. Advanced Financial Reporting. London: Routledge, 2023. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003456789>

39. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року №291. Дата оновлення: 31.10.2025. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/REG4185Z?an=817724> (дата звернення 18.03.2026).

40. Фінансова звітність ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» за 2023 рік. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/42815443/ (дата звернення 18.03.2026).

41. Фінансова звітність ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» за 2024 рік. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/42815443/ (дата звернення 18.03.2026).

42. Регістри синтетичного і аналітичного обліку основних засобів ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» за 2023 рік [Текст]

43. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 18.03.2026).

44. Міньковська, А. В., Шаповалов, Є. В., & Іонова, К. О. (2023). Облік основних засобів: фінансовий та податковий аспекти. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, (10). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-09-03>

45. Грабар О. С., Новіченко Л. С. Порівняльний аспект обліку амортизації основних засобів за національним та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2019. Випуск 2(11). С. 117–118.

46. Міхеєва К. Р., Романченко Ю. О. Амортизація основних засобів: обліковий аспект. *Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін»*. 2020. С. 488–491.

47. Копчикова, І. В., & Кудирко, О. М. (2025). Особливості обліку основних засобів в умовах воєнного стану в Україні: нормативно-правові аспекти та управлінські рішення. *Актуальні питання економічних наук*, (8).

48. Поповиченко І.В., Спірідонова К.О., Загустіна А.Є. Основні напрями підвищення ефективності використання основних фондів в сучасних умовах господарювання. *Економічний простір*. 2019. № 145. С. 149–159.

49. Мулик Т. О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 46. С. 113–122.

50. Кириленко В.А. Удосконалення обліку основних засобів як інструмент підтримки управлінських рішень. *Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку: зб. матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених; 25 квітня 2025 р.. Київ. КНЕУ*. С. 149-150

ДОДАТКИ

**Положення про облікову політику
та організацію бухгалтерського обліку
ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП»**

Керуючись Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-ХГУ, затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), Методичними рекомендаціями щодо облікової політики підприємств, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 635, інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності, на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» (далі за текстом - «Підприємство») застосовуються наступні положення.

Облікова політика — це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності.

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Відповідно до статті 8 п.2, п.3 Закону № 996 від 16.07.1999 р. відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, покладається на директора.

1.2. Керівник Підприємства створює необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечує неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

1.3. З метою бухгалтерського обліку вважати, що подібні (однорідні) об'єкти - це об'єкти, які мають однакове функціональне призначення та однакову справедливую вартість. Якщо об'єкти не відповідають визначенню подібних (однорідних), то вони вважаються неподібними (неоднорідними) об'єктами.

1.4. Ведення бухгалтерського обліку, складання і підписання звітності покласти на керівника Підприємства.

1.5. Контроль за веденням бухгалтерського обліку покласти на керівника Підприємства.

1.6. Відповідальність інших працівників, які ведуть облік, регулюються посадовими інструкціями, що затверджуються керівником Підприємства.

1.7. Зміна облікової політики допускається у разі, якщо:

- зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
- зміняться статутні вимоги підприємства;
- нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.

2. Повноваження на підпис документів

Електронний підпис накладається відповідно до законодавства про електронні документи та електронний документообіг.

2.1. Електронний документ створюється з дотриманням вимог законодавства про електронні документи та електронний документообіг.

2.2. Право підпису на банківських розрахунково-платіжних документах надається

керівнику Підприємства.

2.3. Право підпису первинних документів (видаткових та податкових накладних, актів виконаних робіт/наданих послуг) покладається на керівника Підприємства. В разі необхідності керівник делегує право підпису на підставі наказу.

2.4. Фінансову звітність підписують керівник підприємства (право першого підпису) або вповноважена особа та головний бухгалтер (право другого підпису).

3. Документообіг

3.1. Документообіг Підприємства регулюється відповідними організаційно-розпорядчими документами, виданими посадовими особами у межах наданих їм повноважень.

3.2. Підшивка первинних документів за звітний місяць, квартал, рік здійснюється по мірі їх накопичення особами, відповідальними за облік відповідних документів. Відповідальними за збереження первинних документів є особи, які здійснюють облік відповідних документів.

3.3. Перелік посадових осіб, яким доручено отримувати і видавати матеріальні цінності, встановлюється виключно наказом керівника.

3.4. Відповідальною особою за формування та збереження документів первинного обліку та зведених реєстрів у паперовому вигляді, а також бухгалтерських звітів і балансів, до моменту передачі їх в архів є керівник Підприємства.

3.5. Відповідальність за організацію роботи з кадрами, зберігання та видачу трудових книжок, достовірне відображення робочого часу, правильне складання табелів обліку робочого часу на Підприємстві, зберігання документації, яка стосується кадрової діяльності покладається на керівника Підприємства.

3.6. Термін подання первинних документів до бухгалтерії визначаються графіком документообігу - Додаток № 1 до цього Положення.

3.7. Контроль за дотриманням правил документообігу здійснюється керівником Підприємства.

4. Первинний облік

4.1. Первинний документ — документ, який містить відомості про господарську операцію та має силу лише в разі фактичного здійснення господарської операції. Якщо фактичного здійснення господарської операції не було здійснено, відповідні документи не можуть вважатися первинними документами для цілей ведення бухгалтерського обліку навіть за наявності всіх формальних реквізитів таких документів, що передбачені чинним законодавством.

4.2. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

4.3. При виявленні помилки в облікових реєстрах здійснювати складання Бухгалтерської довідки, яка буде підставою (первинним документом) для виправленого запису до відповідного реєстру бухгалтерського обліку.

За відсутності первинного документа на оприбуткування товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ), але за наявності підтвердження здійснення господарської операції (оплати або наявності податкової накладної) Для оприбуткування ТМЦ складається бухгалтерська довідка.

4.4. Первинні та зведені облікові документи можуть бути складені у паперовій або в електронній формі та повинні мати такі обов'язкові реквізити:

- назву документа (форми);
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції;

- функції керівника в частині підпису на документах оформити наказом до положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку;
- печатка підприємства.

4.5. Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Операції в іноземній валюті відображаються у валюті розрахунків та платежів по кожній іноземній валюті окремо.

4.6. Для відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку застосовувати План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджений наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999р. №291.

4.7. Дані аналітичних рахунків повинні бути тотожні відповідним рахункам синтетичного обліку на перше число кожного місяця.

4.8. Регістри бухгалтерського обліку повинні мати назву, прізвища і підписи або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у їх складанні.

4.9. Підставою для відображення господарської операції в обліку до моменту отримання документів від контрагента можна вважати первинні документи, створені підприємством самостійно в довільній формі із дотриманням вимог ч.2 ст.9 Закону про бухгалтерський облік щодо обов'язкових реквізитів первинного документа та оформлюється бухгалтерською довідкою.

4.10. У місяці надходження від контрагента первинного документа до облікових реєстрів бухгалтерського обліку за звітний період переноситься інформація про таку господарську операцію.

4.11. У разі складання та зберігання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку з використанням електронних засобів оброблення інформації підприємство зобов'язане за свій рахунок виготовити їх копії на паперових носіях на вимогу інших учасників господарських операцій, а також правоохоронних органів та відповідних органів у межах їх повноважень, передбачених законами.

4.12. Первинним документом, складеним в електронній формі вважається електронний примірник документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з електронним підписом автора або підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до законодавства.

4.13. Підприємство вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку та забезпечує їх належне зберігання протягом встановленого строку.

4.14. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

4.15. Підприємство для забезпечення господарських потреб може затвердити типові форми первинних документів, які відповідають пункту 4.2 даного Положення.

4.16. Документування господарських операцій може здійснюватися із використанням виготовлених самостійно бланків, які повинні містити обов'язкові реквізити чи реквізити типових або спеціалізованих форм.

4.17. Неістотні недоліки, виявлені в первинних документах, не є підставою для невизнання господарської операції. Проте такі погіршення не повинні перешкоджати можливості ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції, та містити відомості про дату складання документа, назву підприємства, від імені якого складено документ, зміст та обсяг господарської операції тощо.

4.18. Права і обов'язки сторін, які виникають за результатами здійснення господарської операції, оформленої первинним документом відповідно до вимог Закону

про бухгалтерський облік, не залежатимуть від факту відображення її в регістрах та на рахунках бухгалтерського обліку.

5. Інвентаризація

5.1. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності проводити інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до статті 10 Закону про бухгалтерський облік та Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 року № 879. Крім того, проводити інвентаризацію у разі зміни матеріально відповідальної особи та при встановленні фактів розкрадань, та в інших випадках, передбачених законодавством.

5.2. Склад постійно діючої інвентаризаційної комісії встановлюється Наказом керівника.

5.3. Інвентаризація активів та зобов'язань перед складанням річної фінансової звітності проводиться до дати балансу в період:

- трьох місяців для необоротних активів (крім незавершених капітальних інвестицій, об'єктів основних засобів, які на момент інвентаризації будуть знаходитися поза підприємством), запасів (крім незавершеного виробництва та напівфабрикатів, інших матеріальних цінностей, які на момент інвентаризації будуть знаходитися поза підприємством), дебіторської та кредиторської заборгованостей, витрат і доходів майбутніх періодів, зобов'язань (крім невикористаних забезпечень, розрахунків з бюджетом та з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування);

- двох місяців для незавершених капітальних інвестицій, незавершеного виробництва, фінансових інвестицій, грошових коштів, коштів цільового фінансування, зобов'язань у частині невикористаних забезпечень, розрахунків з бюджетом та з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

- до тимчасового вибуття з підприємства об'єктів основних засобів, зокрема автомобілів, які відбудуть у тривалі поїздки, інших матеріальних цінностей, які на дату інвентаризації будуть знаходитися поза підприємством.

5.5. Інвентаризацію основних засобів, інструментів, приладів, інвентарю (меблів) здійснювати 1 раз на 2 роки.

5.6. У всіх інших випадках об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються керівником чи власниками підприємства на підставі чинного законодавства.

6. Оцінка активів і зобов'язань

6.1. Створити оціночну комісію для проведення приймання, списання, оцінки активів і зобов'язань.

6.2. Залучати у разі необхідності для проведення оцінки окремих об'єктів активів компанії спеціалізованих оцінювачів.

7. Організація обліку

7.1. Вести бухгалтерський облік на Підприємстві згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV та затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (далі - П(С)БО).

7.2. Доходи в Звіті про прибутки та збитки відображати в тому періоді, коли вони були зароблені, а витрати - на основі відповідності цим доходам, що забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів.

Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду в якому вони були здійснені.

7.3. Фінансову звітність підприємства складати у відповідності до П(С)БО. Подавати фінансову звітність за формами і в терміни, передбачені П(С)БО та постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 419.

7.4. Звіт про рух грошових коштів складати за прямим методом.

7.5. При складанні фінансових звітів визначити величину суттєвості: для визначення суттєвості окремих об'єктів обліку, що відносяться до активів, зобов'язань і власного капіталу підприємства, за орієнтовний поріг суттєвості приймається величина у 5 % від підсумку відповідно всіх активів, всіх зобов'язань і власного капіталу; для визначення суттєвості окремих видів доходів і витрат орієнтовним порогом суттєвості рекомендується величина, що дорівнює 2 % чистого прибутку (збитку) підприємства; порогом суттєвості з метою відображення переоцінки або зменшення корисності об'єктів обліку може прийматися величина, що дорівнює 1 % чистого прибутку (збитку) підприємства, або величина, що дорівнює 10 %-му відхиленню залишкової вартості об'єктів обліку від їх справедливої вартості.

7.6. Використовувати на Підприємстві журнально-ордерну автоматизовану форму ведення обліку із застосуванням бухгалтерської програми «1С» із забезпеченням збереження бухгалтерських реєстрів та подачу звітності в електронному вигляді з використанням програми «М.Е.Дос» або через Електронний кабінет платника.

7.7. Оцінку активів або зобов'язань в операціях з пов'язаними сторонами проводити по методу балансової вартості. Перелік пов'язаних сторін визначати підприємством на кожну звітну дату згідно з П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18 червня 2001 р. № 303.

8. Основні засоби (оз) та інші малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА)

8.1. У бухгалтерському обліку формування інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи здійснювати відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92.

8.2 До основних засобів відносити матеріальні активи, що призначаються для використання у господарській діяльності Підприємства, вартість яких перевищує 20 000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

8.3. До складу малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) відносити матеріальні цінності, що призначаються для використання у господарській діяльності протягом періоду, який більше одного року з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, та вартість яких не перевищує 20 000 гривень.

8.4. Первісна вартість об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта основних засобів. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливую вартість, то первісною вартістю об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, є справедлива вартість переданого об'єкта з включенням різниці до витрат звітного періоду відповідно п. 12 П(С)БО 7.

Первісна вартість об'єкта основних засобів, придбаного в обмін (або частковий обмін) на неподібний актив, дорівнює справедливій вартості переданого немонетарного активу, збільшеній (зменшеній) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну згідно з п. 13 П(С)БО 7.

8.5. Амортизація основних засобів здійснювати прямолінійним методом із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів з урахуванням мінімально допустимих строків їх амортизації, передбачених ПКУ. Використовувати строк корисного використання (експлуатації) об'єкта ОЗ в бухгалтерському обліку згідно з мінімально допустимими строками амортизації ОЗ та інших необоротних активів, встановлені пп. 138.3.3 ПКУ.

8.6. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів розраховувати в кожному конкретному випадку окремо, але не нижче 5% первісної вартості об'єктів.

8.7. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) і

бібліотечних фондів нараховувати в першому місяці використання (в місяці введення в експлуатацію) об'єкта у розмірі 100 % його вартості.

8.8. Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу (п.7.5 цієї Облікової політики). У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснювати переоцінку всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

8.9. Якщо у первинних документах, якими оформлюється придбання (виготовлення) основних засобів чи введення їх в експлуатацію безпосередньо не зазначається мета використання основного засобу (виробниче чи невиробниче використання), вважати, що основний засіб призначається для виробничого використання.

8.10. Первісну вартість основних засобів збільшувати на суму витрат, що збільшують очікувані економічні вигоди від використання такого активу.

8.11. Рішення про характер і ознаки ремонтних робіт (тобто на що вони спрямовані: на підтримку чи поліпшення) приймається керівником підприємства з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації й істотності таких витрат (п. 29 Методичних рекомендацій № 561). Підприємство самостійно визначає, на що спрямовані роботи:

на підвищення техніко-економічних можливостей об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, реконструкція), що спричинить у майбутньому збільшення економічних вигід. Ознаками поліпшень, вважати, збільшення очікуваного строку корисного використання об'єкта або збільшення кількості та якості продукції (робіт, послуг), що випускаються таким об'єктом ОЗ, або

на підтримку об'єкта в придатному для використання стані (відновлення працездатності об'єкта) й одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання. Тобто коли проведені роботи особливо не вплинули на функціональність об'єкта ОЗ і не змінили його первинні характеристики — по суті, відновили робочий ресурс об'єкта в тому ж вигляді, ніяк його не поліпшивши кардинально. Витрати, що підтримують об'єкт основного засобу у робочому стані відносити до витрат періоду, у якому такі витрати понесені.

При проведенні капітальних ремонтів або поліпшень ОЗ згідно з п. 23 П(С)БО 7 на період проведення реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання і консервації об'єкта ОЗ призупинити нарахування амортизації за таким об'єктом, якщо такі заходи не завершені в межах одного місяця, то нарахування амортизації припинити з місяця, наступного за місяцем його переведення на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію. Поновити нарахування амортизації з місяця, наступного за місяцем введення об'єкта в експлуатацію після проведених капітальних ремонтів або поліпшень ОЗ заходів (абзац четвертий п. 29 П(С)БО 7).

При поточних ремонтах, що проводяться для підтримки об'єкта ОЗ у робочому стані, амортизацію не припиняти.

8.12. Основні засоби списуються з балансу Підприємства, як такі, що:

- непридатні для подальшого використання, фізично зношені;
- виявлені в результаті інвентаризації як нестача;
- втратили критерій визнання активом, визначений у статті 1 Закону про бухгалтерський облік, тобто вибули з-під контролю Підприємства, або отримання економічних вигід від їх використання в майбутньому не очікується;
- морально застарілі;
- пошкоджені внаслідок аварії чи стихійного лиха (за умови, що відновлення їх є неможливим або економічно недоцільним і вони не можуть бути реалізовані).

Знос (амортизація), нарахований у розмірі 100 відсотків вартості основних засобів, не може бути підставою для їх списання.

Списання з балансу основних засобів здійснюється шляхом їх:

- продажу;

- безоплатної передачі;
- ліквідації (на підставі акту).

8.13. Для визначення непридатності матеріальних цінностей і встановлення неможливості або неефективності проведення їх відновлювального ремонту, а також для оформлення необхідної документації на списання цих цінностей, наказом керівника Підприємства створюється постійно діюча інвентаризаційна комісія, яка діє впродовж року. Наказ про створення постійно діючої інвентаризаційної комісії поновлюється щорічно або за потреби.

8.14 Затверджені керівником Підприємства акти на списання необоротних активів, є підставою для їх списання з балансу.

8.15. Вся списана з балансу комп'ютерна техніка підлягає утилізації виключно спеціалізованою організацією, що займається такою діяльністю. Наявність договору про розбирання, сортування і подальшої утилізації комп'ютерної техніки, а також акту її прийому- передачі буде цілком достатньо для підтвердження дотримання норм законодавства в сфері поводження з відходами.

8.16. Дозвіл на списання матеріальних цінностей як таких, що не придатні для подальшого використання, морально застарілі, фізично зношені, пошкоджені внаслідок аварії чи стихійного лиха (за винятком виявлених у результаті інвентаризації як нестача) незалежно від вартості матеріальних цінностей здійснюється з дозволу керівника Підприємства.

8.17. Списання матеріальних цінностей в обліку (як ліквідація на підставі акту про списання), без наступної їх реалізації, проводиться лише у випадках, коли подальше використання цих цінностей неможливе або економічно недоцільне.

При списанні матеріальних цінностей можуть складатися акти довільної форми із зазначенням вичерпної інформації щодо їх кількісних та якісних показників, а також причин вибуття (списання).

9. Нематеріальні активи

9.1 Бухгалтерський облік нематеріальних активів здійснювати відповідно до П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 № 242

9.1. Не визнавати активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені:

- витрати на дослідження;
- витрати на підготовку і перепідготовку кадрів;
- витрати на рекламу та просування продукції на ринку;
- витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємства або його частини;
- витрати на підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань і витрати на створення торгових марок (товарних знаків).

9.2. Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснювати протягом строку їх корисного використання, який встановлюється при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс). Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця, в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

9.3. При визначенні строку корисного використання об'єкта нематеріальних активів слід урахувати:

- строки корисного використання подібних активів;
- моральний знос, що передбачається;
- правові або інші подібні обмеження щодо строків його використання та інші фактори.

9.4. Амортизація нематеріального активу нараховувати із застосуванням прямолінійного методу.

10. Запаси

10.1. Облік запасів здійснювати відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246.

10.2. При відпуску (реалізації) та іншому вибутті запасів їх оцінку здійснювати по методу ФІФО.

10.3. Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключати зі складу активів (списується з балансу) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідними матеріально-відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання.

10.4. Сума транспортних та митно-брокерських витрат розподіляти пропорційно вартості запасів та включати до первісної вартості запасів методом прямого включення у момент їх придбання.

10.5. Запаси, отримані в обмін на передані, зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Первісна вартість одиниці запасів, придбаних в обмін на подібні запаси, дорівнює балансовій вартості переданих запасів. Якщо балансова вартість переданих запасів перевищує їх справедливую вартість, то первісною вартістю отриманих запасів є їх справедлива вартість. Різниця між балансовою і справедливою вартістю переданих запасів включається до складу витрат звітного періоду (п.13 П(С)БО 9).

10.6. Первісною вартістю запасів, придбаних в обмін на неподібні запаси, визнається справедлива вартість отриманих запасів відповідно до п.13 П(С)БО 9.

11. Дебіторська заборгованість

11.1. На підставі П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. №237 визнавати активом дебіторську заборгованість, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигід і її можливо достовірно визначити. В балансі дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги, визнавати по чистій вартості, що дорівнює сумі дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів.

11.2. Величину сумнівних боргів визначати методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості, тобто на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів.

11.3. Частина довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, відображати на ту саму дату в складі поточної дебіторської заборгованості.

11.4. Довгострокову дебіторську заборгованість відображати в балансі за чистою реалізаційною вартістю.

11.5. Довгострокові заборгованості і зобов'язання підлягають дисконтуванню. Дата дисконтування - на дату виникнення заборгованості. Ставка дисконтування визначається на рівні середньомісячної ставки вартості кредитів НБУ.

12. Зобов'язання

12.1. У відповідності до П(С)БО 11 «Зобов'язання», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20 зобов'язання (зобов'язок чи відповідальність діяти певним чином) визнавати лише тоді, коли актив отриманий, або коли підприємство має безвідмовну угоду придбати актив.

12.2. Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

12.3. Забезпечення (резерви) на оплату майбутніх відпусток працівників та на виконання гарантійних зобов'язань, створювати на дату балансу.

Створювати резерв забезпечення на виплату відпусток працівникам підприємства. Сума забезпечення на виплату відпусток визначається щомісяця за формулою:

$$РВ_{к.г} = ЗП_{факт} : (Дк - Дп - Дн) \times Дн.в \times К,$$

де РВ к.г.- сума щомісячних відрахувань на створення резерву;

де ЗПфакт - фактично нарахована зарплата за попередні 12 календарних місяців або за фактично відпрацьований період, якщо співробітник попрацював менше року;

Дк - кількість календарних днів у розрахунковому періоді;

Дп - кількість святкових і неробочих днів у періоді;

Дн - час, протягом якого працівник відповідно до діючого законодавства або з інших поважних причин не працював і за ним не зберігався заробіток або зберігався частково в розрахунковому періоді;

Дн.в - кількість невикористаних днів відпусток;

К - коефіцієнт, який збільшує резерв відпусток на суму ЄСВ.

12.4. Суми створених забезпечень визнавати витратами (за винятком суми забезпечення, що включається до первісної вартості основних засобів відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92).

12.5. Забезпечення створювати при виникненні внаслідок минулих подій зобов'язання, погашення якого ймовірно призведе до зменшення ресурсів, що втілюють в собі економічні вигоди, та його оцінка може бути розрахунково визначена.

12.6. Забороняється створювати забезпечення для покриття майбутніх збитків від діяльності підприємства. Забезпечення використовується для відшкодування лише тих витрат, для покриття яких воно було створено.

12.7. Залишок забезпечення переглядається на кожну дату балансу та, у разі потреби, коригується (збільшується або зменшується).

13. Валютні операції

13.1. Відповідно до п. 5 П(С)БО 21 операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті, шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на дату здійснення операції (дата визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат). Під валютним курсом згідно з п. 4 П(С)БО 21 слід розуміти установлений Нацбанком України курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

13.2. Придбану іноземну валюту при первісному визнанні слід відображати із застосуванням установленого Нацбанком України курсу гривні до грошової одиниці іншої країни на дату здійснення операції.

13.3. При продажу іноземної валюти балансова вартість слід визначатися за офіційним курсом національної валюти до іноземної валюти на дату здійснення такої операції.

14. Доходи та витрати

14.1. Доходи підприємства визнавати відповідно до П(С)БО 15 «Дохід», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290.

14.1.1. Суму виручки оцінювати по справедливій вартості відшкодування, отриманого чи очікуваного до отримання.

14.1.2. Дату визнання виручки від продажу товарів визначати одночасно із:

- передачею ризиків та винагород, пов'язаних з правом власності на товари;
- передачею права контролю за проданими товарами;
- коли існує ймовірність отримання економічної вигоди;
- понесені чи очікувані витрати можуть бути належно оцінені.

14.1.3. Виручку від реалізації послуг визнавати в залежності від умов:

- ступінь завершеності угоди на звітну дату може бути належно визначено;
- існує вірогідність отримання економічних вигід;
- понесені чи очікувані витрати, необхідні для виконання умов угоди можуть бути достовірно визначені.

14.1.4. До складу інших операційних доходів включаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), зокрема: дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках, дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття тощо.

14.1.5. До складу фінансових доходів включаються дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі).

14.1.6. До складу інших доходів, зокрема, включаються дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

14.1.7. Дохід, який виникає в результаті використання активів підприємства іншими сторонами, визнається у вигляді процентів, роялті та дивідендів, якщо:
імовірно надходження економічних вигод, пов'язаних з такою операцією;
дохід може бути достовірно оцінений.

Такий дохід як роялті має визнаватися за принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди.

14.1.8. До складу «Доходів майбутніх періодів» включати суми доходів, одержаних у звітному періоді, які підлягають включенню до доходів у майбутніх звітних періодах. До доходів майбутніх періодів відносяться, зокрема, за здані в оренду основні засоби та інші необоротні активи (авансові орендні платежі).

14.2. Формування витрат підприємства та їх розкриття в фінансовій звітності проводити згідно з П(С)БО 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318.

14.2.1. Облік витрат Підприємства вести на рахунку класу 9 «Витрати діяльності».

Склад витрат господарської діяльності здійснювати за наступними статтями:

Собівартість придбаного нематеріального активу :

- ціна (вартості) придбання (крім отриманих торговельних знижок),
- мито,
- непрямі податки, що не підлягають відшкодуванню,

та інші витрати, безпосередньо пов'язані з його придбанням та доведенням до стану, у якому він придатний для використання за призначенням.

Фінансові витрати не включаються до первісної вартості нематеріальних активів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до Н(П)БО 31 "Фінансові витрати").

Собівартість агентських послуг :

- виплати за субагентськими договорами;

всі належні до оплати витрати, пов'язані із оформленням та виконанням субагентських договорів.

Собівартість товарів :

- суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків;

- суми ввізного мита;

- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству/установі;

- транспортно-заготівельні витрати (затрати на заготівлю запасів, оплата тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи і транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів);

- інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях. До таких витрат, зокрема, належать прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати підприємства/установи на доопрацювання і підвищення якісно технічних характеристик запасів.

Адміністративні витрати :

- амортизація основних засобів та нематеріальних активів адміністративного призначення;
 - витрати на оперативну оренду основних засобів та комунальні послуги, послуги охорони приміщення адміністративного призначення;
 - витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів адміністративного призначення (придбання пально-мастильних матеріалів, стоянка, паркування легкових автомобілів, страхування майна, амортизація, ремонт і т. п.);
 - витрати на службові відрядження працівників адміністративного призначення;
 - заробітна плата та інші виплати адміністративного призначення;
 - винагороди за бухгалтерські, інформаційні, аудиторські та інші послуги адміністративного призначення;
 - плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків;
 - витрати на оплату послуг зв'язку та послуг Інтернет адміністративного призначення;
- інші адміністративні витрати.

Витрати на збут :

- витрати на доставку товарів до покупців та страхування майна, приміщення в рамках використання у збутових цілях, товарів;
 - витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);
- витрати на передпродажну підготовку товарів;

Інші витрати :

- витрати за операціями в іноземній валюті, втрати від курсової різниці;
- інші витрати операційної діяльності, пов'язані з господарською діяльністю (штрафні санкції, списання безнадійних боргів);
- витрати на нарахування процентів (за користування кредитами та позиками);
 - витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів (крім тих, вартість та строк використання яких відповідають ознакам, встановленим для основних засобів та підлягають амортизації у складі нематеріальних активів);
 - загальні корпоративні витрати, в тому числі представницькі витрати;
 - суми витрат, здійснені в минулі звітні роки, не віднесені до складу витрат минулих звітних податкових періодів у зв'язку з втратою, знищенням або зіпсуттям документів, що підтверджують здійснення витрат, установлених цим розділом, та підтверджених такими документами у звітному податковому періоді;
- інші витрати господарської діяльності.

14.2.2. Витрати визнавати витратами звітного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображати у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

14.2.3. Суми постійних щомісячних адміністративних витрат, щодо яких на момент складання фінансової звітності не отримано первинних документів від контрагентів (витрати на оренду, комунальні витрати, витрати на бухгалтерські та юридичні послуги, витрати на оплату послуг зв'язку та послуг Інтернет і т.п.) визнавати розрахунково відповідно до умов укладених договорів з контрагентами, якщо це впливає з умов зазначених договорів.

14.2.4. Суми інших адміністративних витрат та витрат на збут, які не можливо визначити відповідно до умов укладених договорів з контрагентами, визнавати витратами на підставі сплачених авансових сум за надані послуги/виконані роботи, наявних рахунків та/або інвойсів, статистичної інформації по витратах підприємства за попередні періоди.

14.2.5. Зазначені вище методи розрахунку та суми витрат оформляти у вигляді бухгалтерської довідки, яка вважається первинним документом для відображення інформації у регістрах бухгалтерського обліку.

14.2.6. При отриманні первинних документів від контрагентів (після складання та затвердження фінансової звітності) фактична сума витрат, зазначена у таких первинних документах, може відрізнятись від розрахункової суми, попередньо визнаної у періоді їх виникнення. Зазначені розбіжності не є підставою для коригування попередньо визнаної суми витрат попереднього звітного періоду (у тому числі методом «червоного сторно»), крім випадку, якщо така різниця є помилкою та суттєво впливає на фінансову звітність попередніх звітних періодів. Різниця має бути визнана у складі витрат того періоду, коли виникли підстави для уточнення суми, наприклад, були фактично одержані первинні документи від контрагента.

14.2.7. До складу «Витрат майбутніх періодів» включати суми витрат, які здійсненні у звітному періоді і підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах. До «Витрат майбутніх періодів» відносити суми за підписку періодичних видань, суми страхових платежів, вартість строкових ліцензій та інших спеціальних дозволів, а також всі інші витрати, що стосуються наступного облікового періоду.

14.3. Використовувати на Підприємстві передбачені діючими законодавчими актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, терміни подачі звіту про використання коштів тощо, якщо інше не встановлено окремим наказом.

14.4. Встановити тривалість операційного циклу - до підписання актів виконаних робіт, але не більше одного календарного року.

15. Фінансові інвестиції

15.1. Фінансові інвестиції первісно оцінюються та відображаються у бухгалтерському обліку за собівартістю. Собівартість фінансової інвестиції складається з ціни її придбання, комісійних винагород, мита, податків, зборів, обов'язкових платежів та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням фінансової інвестиції.

15.2. Фінансові інвестиції (крім інвестицій, що утримуються підприємством до їх погашення або обліковуються за методом участі в капіталі) на дату балансу відображаються за справедливою вартістю. Сума збільшення або зменшення балансової вартості фінансових інвестицій на дату балансу (крім інвестицій, що обліковуються за методом участі в капіталі) відображається у складі інших доходів або інших витрат відповідно.

15.3 Фінансові інвестиції, справедливую вартість яких достовірно визначити неможливо, відображаються на дату балансу за їх собівартістю з урахуванням зменшення корисності інвестиції. Втрати від зменшення корисності фінансових інвестицій відображаються у складі інших витрат з одночасним зменшенням балансової вартості фінансових інвестицій.

15.4. Фінансові інвестиції, що утримуються підприємством до їх погашення, відображаються на дату балансу за амортизованою собівартістю фінансових інвестицій. Різниця між собівартістю та вартістю погашення фінансових інвестицій (дисконт або премія при придбанні) амортизується інвестором протягом періоду з дати придбання до дати їх погашення за методом ефективної ставки відсотка. Приклад визначення суми амортизації дисконту, премії та амортизованої собівартості фінансових інвестицій за методом ефективної ставки відсотка. Сума амортизації дисконту або премії нараховується одночасно з нарахуванням відсотка (доходу від фінансових інвестицій), що підлягає отриманню, та відображається у складі інших фінансових доходів або інших фінансових витрат з одночасним збільшенням або зменшенням балансової вартості фінансових інвестицій відповідно.

15.5. Фінансові інвестиції в асоційовані і дочірні підприємства та в спільну діяльність зі створенням юридичної особи (спільного підприємства) на дату балансу відображаються за вартістю, що визначена за методом участі в капіталі, крім випадків, наведених у пунктах 17 і 22 П(С)БО 12.

15.6. Фінансові інвестиції, що обліковуються за методом участі в капіталі, на дату балансу відображаються за вартістю, що визначається з урахуванням зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування, крім тих, що є результатом операцій між інвестором

і об'єктом інвестування. Балансова вартість фінансових інвестицій збільшується (зменшується) на суму, що є часткою інвестора в чистому прибутку (збитку) об'єкта інвестування за звітний період, із включенням цієї суми до складу доходу (втрат) від участі в капіталі. Одночасно балансова вартість фінансових інвестицій зменшується на суму визнаних дивідендів від об'єкта інвестування.

15.7. Балансова вартість фінансових інвестицій збільшується (зменшується) на частку інвестора в сумі зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування за звітний період (крім змін за рахунок чистого прибутку (збитку) із включенням (виключенням) цієї суми до іншого додаткового капіталу інвестора або до додаткового вкладеного капіталу (якщо зміна величини власного капіталу об'єкта інвестування виникла внаслідок розміщення (викупу) акцій (часток), що привело до виникнення (зменшення) емісійного доходу об'єкта інвестування). Якщо сума зменшення частки капіталу інвестора в сумі зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування (крім змін за рахунок чистого збитку) більше іншого додаткового капіталу або додаткового вкладеного капіталу інвестора (якщо зменшення величини власного капіталу об'єкта інвестування виникло наслідок викупу акцій (часток), що призвело до зменшення емісійного доходу об'єкта інвестування), то на таку різницю зменшується (збільшується) нерозподілений прибуток (непокритий збиток). Балансова вартість інвестицій в асоційоване підприємство зменшується на суму зменшення корисності інвестиції. Зменшення балансової вартості фінансових інвестицій відображається в бухгалтерському обліку тільки на суму, що не призводить до від'ємного значення вартості фінансових інвестицій. Фінансові інвестиції, що внаслідок зменшення їх балансової вартості досягають нульової вартості, відображаються в бухгалтерському обліку у складі фінансових інвестицій за нульовою вартістю.

15.8 Оцінка та облік фінансових інвестицій здійснюються за кожною фінансовою інвестицією.

16. Заклучні положення

16.1. Загальний контроль за виконанням вимог Положення залишаю за собою.

16.2. Внесення змін до даного Положення у зв'язку із зміною законодавства чи вступом у дію нових П(С)БО здійснюється шляхом викладення Положення у новій редакції та затвердження Наказом по Підприємству.

Директор

З наказом ознайомлені:

Головний бухгалтер
23.05.2020

Олександра
КОВАЛЕНКО-
ТУРНАК

Олександра
КОВАЛЕНКО-
ТУРНАК

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЛІФТЕК ГРУП»**

НАКАЗ №1

02 січня 2020 року

м. Дніпро

*«Про організацію бухгалтерського
обліку та облікову політику
товариства на 2020 рік»*

На підставі Закону України від 16.07.99 р. N 996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та Податкового Кодексу України наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку

- 1.1. Покласти забезпечення бухгалтерського обліку в товаристві, директору Коваленко – Турнак О.І.
- 1.2. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку.
- 1.3. Застосовувати форми журналів – ордерів та інших облікових регістрів, розроблені фахівцями підприємства й адаптовані до системи обліку. Для повної та реальної картини здійснюваних господарських операцій та їх результатів дозволити особі, відповідальній за ведення обліку, своїм розпорядженням затверджувати додаткову систему субрахунків і регістрів аналітичного обліку.
- 1.4. Особі, відповідальній за ведення обліку, проставляти на первинних документах, що відображаються в обліку, відмітку про їх обробку у вигляді кореспонденції рахунків, дати, підпису, або у вигляді роздруківки журналу господарських операцій.
- 1.5. Складати щомісяця журнали – ордери та інші облікові регістри. Роздруківки з комп'ютерної програми підписувати особі, відповідальній за ведення бухгалтерського обліку, яка відповідає за складання облікового документа.
- 1.6. Дані журналів – ордерів, інших облікових регістрів і додаткових довідок особі, відповідальній за ведення бухгалтерського обліку відображати в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання Балансу підприємства. Після обробки журнали – ордери, облікові регістри і довідки повинні бути підписані цією особою із вказівкою дати підпису.

- 1.7.Фахівцям відділів: маркетингу, збуту, постачання, виробничо-технічного, ремонтно – механічного – неухильно виконувати вимоги особи, відповідальної за ведення бухгалтерського обліку, щодо дотримання порядку оформлення первинних документів і терміну подання їх до обліку. За порушення цих вимог, несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображення в них даних притягати фахівців до дисциплінарної відповідальності. У випадках якщо документ, підписаний таким фахівцем, складений з порушенням законодавчих і нормативних вимог, або взагалі не складений, або відсутність такого документа потягла за собою застосування фінансових санкцій до підприємства, то питання про відповідальність фахівця розглядати на засіданні правління (дирекції) товариства за участю представників трудового колективу (профспілки, за наявності).
- 1.8.Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності проводити щорічну інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. N 69 (зі змінами і доповненнями).
- 1.9.Для проведення інвентаризації і прийняття рішення за її результатами створити постійно діючу інвентаризаційну комісію.

2. Про облікову політику підприємства

- 2.1.Дозволяю змінити облікову політику, якщо:
- 2.1.1. зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
 - 2.1.2. зміняться статутні вимоги підприємства;
 - 2.1.3. нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.
- 2.2.При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності в розмірі 50 грн.
- 2.3.Основним засобом визнавати матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік);
- 2.4. З основних засобів, зокрема: електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні

програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень.

2.5. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 П(С)БО 7 "Основні засоби" і пункті 2.3 та 2.4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 6000 грн. та 2500 грн. відповідно.

2.6. Застосовувати при нарахуванні амортизації основних засобів прямолінійний метод амортизації, строк корисного використання та ліквідаційну вартість, установлені і затверджені наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий необоротний актив введений в експлуатацію.

2.7. Установити такі методи нарахування амортизації для:

2.7.1. інших необоротних матеріальних активів - прямолінійний метод;

2.7.2. малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів - у розмірі 100% їх вартості в першому місяці використання об'єкта;

2.7.3. предметів прокату - прямолінійний метод.

2.8. Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

2.9. Застосовувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.

2.10. Установити такі методи оцінки вибуття запасів:

2.10.1. при відпусканні запасів у виробництво - метод ФІФО;

2.10.2. при відпусканні товарів у реалізацію до фірмових магазинів - метод ціни продажу;

2.10.3. при відпусканні запасів у реалізацію - метод ФІФО.

2.11. З метою недопущення розкрадань (недостач) малоцінних і швидкозношуваних предметів, переданих в експлуатацію і вилучених зі складу активів, особі, відповідальній за ведення бухгалтерського обліку посилити контроль за видачою таких МШП за місцями експлуатації шляхом забезпечення проставлення в облікових картках підписів працівників в отриманні МШП, відміток про переміщення МШП між структурними підрозділами, а також складання актів на їх списання у разі непридатності до експлуатації.

2.12. Суму резерву сумнівних боргів встановлювати на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги за термінами її непогашення.

2.13. Резерви майбутніх виплат та платежів не створювати.

2.14. Операційні витрати товариства відображати в балансі із застосуванням 9 класу рахунків. 8 клас рахунків не застосовувати

3. Гармонізація бухгалтерського та податкового обліку

- 3.1.Для цілей бухгалтерського обліку, використовувати національні стандарти бухгалтерського обліку, що введені в дію згідно з чинним законодавством.
- 3.2.Первісну вартість основних засобів збільшувати на суму витрат, що збільшують очікувані економічні вигоди від використання такого активу.
- 3.3.Витрати, що підтримують об'єкт основного засобу у робочому стані відносити до витрат періоду , у якому такі витрати понесені.
- 3.4.Нарахування амортизації здійснювати з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством.
- 3.5.У випадку придбання одного об'єкту основних засобів, що складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожен з цих частин визнавати в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.
- 3.6.З метою створення єдиної системи організації бухгалтерського обліку та дотримання єдиної облікової політики для складання консолідованої звітності філіям (відділенням, структурним підрозділам) виконувати цей наказ, узгоджуючи свої дії з особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку товариства.

Директор

Коваленко – Турнак О.І.

З наказом ознайомлені:

Особа,
відповідальна за ведення
бухгалтерського обліку

Коваленко – Турнак О.І.

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЛІФТЕК ГРУП»**

НАКАЗ № 3.1

23 травня 2020 року

м. Дніпро

*«Про внесення змін до Наказу про
облікову політику від 02.01.2020 р. №1»*

У зв'язку з внесенням змін до пп.14.1.138 Податкового кодексу України Законом України від 16.01.2020 р. № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» і для зближення класифікації за групами об'єктів необоротних матеріальних активів у бухгалтерському та податковому обліках,

Наказую:

Внести зміни до п. 2.5 Наказу про облікову політику від 02.01.2020 р. № 1 – суму «6 000 грн. замінити на «20 000 грн.». Вартісний критерій для МНМА – 20 000 грн. застосовувати до всіх об'єктів, які вводяться в експлуатацію після 22.05.2020 р. Зміну вартісного критерію для МНМА розглядати як зміну облікової оцінки.

Наказ набирає чинності з 23.05.2020 р.

Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Коваленко – Турнак О.І.

З наказом ознайомлені:

Особа,
відповідальна за ведення
бухгалтерського обліку _____

Коваленко – Турнак О.І.

Наказ № 3.1 «Про внесення змін до Наказу про облікову політику від 02.01.2020р. № 1» 1

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛІФТЕК ГРУП"	за ЄДРПОУ	2024 01 01
Територія КИЇВСЬКА	за КАТОТТГ І	42815443
Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ	UA80000000000875983
Вид економічної діяльності Неспеціалізована оптова торгівля	за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб 10		46.90
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон вулиця ІВАНА ДЗЮБИ, буд. 9, м. КИЇВ, КИЇВСЬКА обл., 03134, Україна		0502109070

1.Баланс на 31 грудня 2023 р.

Форма № 1-м		Код за ДКУД		1801006
Актив		Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1		2	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	-	-
Первісна вартість		1001	3,8	3,8
Накопичена амортизація		1002	(3,8)	(3,8)
Незавершені капітальні інвестиції		1005	52,2	-
Основні засоби :		1010	252,4	694,5
первісна вартість		1011	614,7	1 207,1
знос		1012	(362,3)	(512,6)
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції		1030	-	-
Інші необоротні активи		1090	-	-
Усього за розділом I		1095	304,6	694,5
II. Оборотні активи				
Запаси :		1100	4 387,1	7 580,0
у тому числі готова продукція		1103	4 345,6	7 517,8
Поточні біологічні активи		1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги		1125	10,5	49,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом		1135	606,8	448,7
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	1 604,7	3 666,9
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти		1165	952,6	1 433,0
Витрати майбутніх періодів		1170	3,2	8,2
Інші оборотні активи		1190	52,3	15,3
Усього за розділом II		1195	7 617,2	13 201,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-
Баланс		1300	7 921,8	13 895,9

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100,0	500,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 079,0	7 111,4
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2 179,0	7 611,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	2 433,3	2 616,7
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	45,5	34,8
розрахунками з бюджетом	1620	273,1	1 105,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	273,1	1 105,5
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 990,9	2 527,5
Усього за розділом III	1695	3 309,5	3 667,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	7 921,8	13 895,9

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2023 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	29 741,8	14 172,6
Інші операційні доходи	2120	393,8	14,7
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	30 135,6	14 187,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(18 991,1)	(9 905,9)
Інші операційні витрати	2180	(4 496,5)	(2 661,1)
Інші витрати	2270	(510,1)	(103,2)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(23 997,7)	(12 670,2)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	6 137,9	1 517,1
Податок на прибуток	2300	(1 105,5)	(273,1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	5 032,4	1 244,0

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

ЕП **ТУРНАК**
ЮРІЙ
ВОЛОДИМИРОВ
ИЧ

ТУРНАК ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Квитанція № 2

ЄДРПОУ	42815443
ПІДПРИЄМСТВО	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛІФТЕК ГРУП"
ЗВІТ	1-м, 2-м. Фінансова звітність малого підприємства
ПЕРІОД	Рік, 2023 р.
РІК	2023
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Системи електронного звітування органів державної статистики України
ДАТА ПРИЙОМУ	07.03.2024
ЧАС ПРИЙОМУ	14:13:23
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	80008
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9003872672
НАЗВА ФАЙЛУ	800080042815443S011001310000016122023.XML
РЕЗУЛЬТАТ ОБРОБКИ	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Кваліфіковані електронні підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВНИК	Система електронного звітування органів державної статистики України

42815443

803656172

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛІФТЕК ГРУП"

Територія м. Київ

Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Вид економічної діяльності Неспеціалізована оптова торгівля

Середня кількість працівників, осіб 13

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця ІВАНА ДЗЮБИ, буд. 9, м. КИЇВ, КИЇВСЬКА обл., 03134, Україна

Дата(рік,місяць,число)

за ЄДРПОУ

за КАТОГТГ 1

за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2025	01	01
42815443		
UA80000000000875983		
240		
46.90		

0502109070

1.Баланс на 31 грудня 2024 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	3,8	3,8
Накопичена амортизація	1002	(3,8)	(3,8)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	566,7	641,0
первісна вартість	1011	1 207,1	1 566,3
знос	1012	(640,4)	(925,3)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	566,7	641,0
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	7 580,0	8 797,5
у тому числі готова продукція	1103	7 517,8	8 646,1
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	49,3	274,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	448,7	509,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 666,9	6 909,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 433,0	1 849,3
Витрати майбутніх періодів	1170	3,0	3,5
Інші оборотні активи	1190	15,3	26,8
Усього за розділом II	1195	13 196,2	18 369,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	13 762,9	19 010,8

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500,0	500,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7 083,0	13 888,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	7 583,0	14 388,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	1 040,0	180,0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 326,7	860,0
товари, роботи, послуги	1615	34,8	153,9
розрахунками з бюджетом	1620	1 098,4	1 486,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 098,4	1 486,9
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	152,5	111,8
Інші поточні зобов'язання	1690	2 527,5	1 829,5
Усього за розділом III	1695	5 139,9	4 442,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	13 762,9	19 010,8

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2024 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	34 688,1	29 741,8
Інші операційні доходи	2120	383,4	408,7
Інші доходи	2240	40,7	82,3
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	35 112,2	30 232,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(20 777,5)	(18 991,1)
Інші операційні витрати	2180	(5 672,5)	(4 629,2)
Інші витрати	2270	(362,5)	(510,1)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(26 812,5)	(24 130,4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	8 299,7	6 102,4
Податок на прибуток	2300	(1 493,9)	(1 098,4)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	6 805,8	5 004,0

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

ЕП **ТУРНАК**
ЮРІЙ
ВОЛОДИМИРОВ
ИЧ

ТУРНАК ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Квитанція № 2

ЄДРПОУ	42815443
ПІДПРИЄМСТВО	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛІФТЕК ГРУП"
ЗВІТ	1-м, 2-м. Фінансова звітність малого підприємства
ПЕРІОД	Рік, 2024 р.
РІК	2024
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Системи електронного звітування органів державної статистики України
ДАТА ПРИЙОМУ	07.03.2025
ЧАС ПРИЙОМУ	00:07:48
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	80008
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9004043676
НАЗВА ФАЙЛУ	800080042815443S011001410000024122024.XML
РЕЗУЛЬТАТ ОБРОБКИ	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Кваліфіковані електронні підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВНИК	Система електронного звітування органів державної статистики України

42815443

4186212646

**Положення про облікову політику
та організацію бухгалтерського обліку
ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП»**

Керуючись Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-ХГУ, затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), Методичними рекомендаціями щодо облікової політики підприємств, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 635, інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності, на ТОВ «ЛІФТЕК ГРУП» (далі за текстом - «Підприємство») застосовуються наступні положення.

Облікова політика — це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності.

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Відповідно до статті 8 п.2, п.3 Закону № 996 від 16.07.1999 р. відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, покладається на директора.

1.2. Керівник Підприємства створює необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечує неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

1.3. З метою бухгалтерського обліку вважати, що подібні (однорідні) об'єкти - це об'єкти, які мають однакове функціональне призначення та однакову справедливую вартість. Якщо об'єкти не відповідають визначенню подібних (однорідних), то вони вважаються неподібними (неоднорідними) об'єктами.

1.4. Ведення бухгалтерського обліку, складання і підписання звітності покласти на керівника Підприємства.

1.5. Контроль за веденням бухгалтерського обліку покласти на керівника Підприємства.

1.6. Відповідальність інших працівників, які ведуть облік, регулюються посадовими інструкціями, що затверджуються керівником Підприємства.

1.7. Зміна облікової політики допускається у разі, якщо:

- зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
- зміняться статутні вимоги підприємства;
- нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.

2. Повноваження на підпис документів

Електронний підпис накладається відповідно до законодавства про електронні документи та електронний документообіг.

2.1. Електронний документ створюється з дотриманням вимог законодавства про електронні документи та електронний документообіг.

2.2. Право підпису на банківських розрахунково-платіжних документах надається

керівнику Підприємства.

2.3. Право підпису первинних документів (видаткових та податкових накладних, актів виконаних робіт/наданих послуг) покладається на керівника Підприємства. В разі необхідності керівник делегує право підпису на підставі наказу.

2.4. Фінансову звітність підписують керівник підприємства (право першого підпису) або вповноважена особа та головний бухгалтер (право другого підпису).

3. Документообіг

3.1. Документообіг Підприємства регулюється відповідними організаційно-розпорядчими документами, виданими посадовими особами у межах наданих їм повноважень.

3.2. Підшивка первинних документів за звітний місяць, квартал, рік здійснюється по мірі їх накопичення особами, відповідальними за облік відповідних документів. Відповідальними за збереження первинних документів є особи, які здійснюють облік відповідних документів.

3.3. Перелік посадових осіб, яким доручено отримувати і видавати матеріальні цінності, встановлюється виключно наказом керівника.

3.4. Відповідальною особою за формування та збереження документів первинного обліку та зведених реєстрів у паперовому вигляді, а також бухгалтерських звітів і балансів, до моменту передачі їх в архів є керівник Підприємства.

3.5. Відповідальність за організацію роботи з кадрами, зберігання та видачу трудових книжок, достовірне відображення робочого часу, правильне складання табелів обліку робочого часу на Підприємстві, зберігання документації, яка стосується кадрової діяльності покладається на керівника Підприємства.

3.6. Термін подання первинних документів до бухгалтерії визначаються графіком документообігу - Додаток № 1 до цього Положення.

3.7. Контроль за дотриманням правил документообігу здійснюється керівником Підприємства.

4. Первинний облік

4.1. Первинний документ — документ, який містить відомості про господарську операцію та має силу лише в разі фактичного здійснення господарської операції. Якщо фактичного здійснення господарської операції не було здійснено, відповідні документи не можуть вважатися первинними документами для цілей ведення бухгалтерського обліку навіть за наявності всіх формальних реквізитів таких документів, що передбачені чинним законодавством.

4.2. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

4.3. При виявленні помилки в облікових реєстрах здійснювати складання Бухгалтерської довідки, яка буде підставою (первинним документом) для виправленого запису до відповідного реєстру бухгалтерського обліку.

За відсутності первинного документа на оприбуткування товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ), але за наявності підтвердження здійснення господарської операції (оплати або наявності податкової накладної) Для оприбуткування ТМЦ складається бухгалтерська довідка.

4.4. Первинні та зведені облікові документи можуть бути складені у паперовій або в електронній формі та повинні мати такі обов'язкові реквізити:

- назву документа (форми);
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції;

- функції керівника в частині підпису на документах оформити наказом до положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку;
- печатка підприємства.

4.5. Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Операції в іноземній валюті відображаються у валюті розрахунків та платежів по кожній іноземній валюті окремо.

4.6. Для відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку застосовувати План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджений наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999р. №291.

4.7. Дані аналітичних рахунків повинні бути тотожні відповідним рахункам синтетичного обліку на перше число кожного місяця.

4.8. Регістри бухгалтерського обліку повинні мати назву, прізвища і підписи або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у їх складанні.

4.9. Підставою для відображення господарської операції в обліку до моменту отримання документів від контрагента можна вважати первинні документи, створені підприємством самостійно в довільній формі із дотриманням вимог ч.2 ст.9 Закону про бухгалтерський облік щодо обов'язкових реквізитів первинного документа та оформлюється бухгалтерською довідкою.

4.10. У місяці надходження від контрагента первинного документа до облікових реєстрів бухгалтерського обліку за звітний період переноситься інформація про таку господарську операцію.

4.11. У разі складання та зберігання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку з використанням електронних засобів оброблення інформації підприємство зобов'язане за свій рахунок виготовити їх копії на паперових носіях на вимогу інших учасників господарських операцій, а також правоохоронних органів та відповідних органів у межах їх повноважень, передбачених законами.

4.12. Первинним документом, складеним в електронній формі вважається електронний примірник документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з електронним підписом автора або підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до законодавства.

4.13. Підприємство вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку та забезпечує їх належне зберігання протягом встановленого строку.

4.14. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

4.15. Підприємство для забезпечення господарських потреб може затвердити типові форми первинних документів, які відповідають пункту 4.2 даного Положення.

4.16. Документування господарських операцій може здійснюватися із використанням виготовлених самостійно бланків, які повинні містити обов'язкові реквізити чи реквізити типових або спеціалізованих форм.

4.17. Неістотні недоліки, виявлені в первинних документах, не є підставою для невизнання господарської операції. Проте такі погіршення не повинні перешкоджати можливості ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції, та містити відомості про дату складання документа, назву підприємства, від імені якого складено документ, зміст та обсяг господарської операції тощо.

4.18. Права і обов'язки сторін, які виникають за результатами здійснення господарської операції, оформленої первинним документом відповідно до вимог Закону

про бухгалтерський облік, не залежатимуть від факту відображення її в регістрах та на рахунках бухгалтерського обліку.

5. Інвентаризація

5.1. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності проводити інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до статті 10 Закону про бухгалтерський облік та Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 року № 879. Крім того, проводити інвентаризацію у разі зміни матеріально відповідальної особи та при встановленні фактів розкрадань, та в інших випадках, передбачених законодавством.

5.2. Склад постійно діючої інвентаризаційної комісії встановлюється Наказом керівника.

5.3. Інвентаризація активів та зобов'язань перед складанням річної фінансової звітності проводиться до дати балансу в період:

- трьох місяців для необоротних активів (крім незавершених капітальних інвестицій, об'єктів основних засобів, які на момент інвентаризації будуть знаходитися поза підприємством), запасів (крім незавершеного виробництва та напівфабрикатів, інших матеріальних цінностей, які на момент інвентаризації будуть знаходитися поза підприємством), дебіторської та кредиторської заборгованостей, витрат і доходів майбутніх періодів, зобов'язань (крім невикористаних забезпечень, розрахунків з бюджетом та з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування);

- двох місяців для незавершених капітальних інвестицій, незавершеного виробництва, фінансових інвестицій, грошових коштів, коштів цільового фінансування, зобов'язань у частині невикористаних забезпечень, розрахунків з бюджетом та з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

- до тимчасового вибуття з підприємства об'єктів основних засобів, зокрема автомобілів, які відбудуть у тривалі поїздки, інших матеріальних цінностей, які на дату інвентаризації будуть знаходитися поза підприємством.

5.5. Інвентаризацію основних засобів, інструментів, приладів, інвентарю (меблів) здійснювати 1 раз на 2 роки.

5.6. У всіх інших випадках об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються керівником чи власниками підприємства на підставі чинного законодавства.

6. Оцінка активів і зобов'язань

6.1. Створити оціночну комісію для проведення приймання, списання, оцінки активів і зобов'язань.

6.2. Залучати у разі необхідності для проведення оцінки окремих об'єктів активів компанії спеціалізованих оцінювачів.

7. Організація обліку

7.1. Вести бухгалтерський облік на Підприємстві згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV та затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (далі - П(С)БО).

7.2. Доходи в Звіті про прибутки та збитки відображати в тому періоді, коли вони були зароблені, а витрати - на основі відповідності цим доходам, що забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів.

Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду в якому вони були здійснені.

7.3. Фінансову звітність підприємства складати у відповідності до П(С)БО. Подавати фінансову звітність за формами і в терміни, передбачені П(С)БО та постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 419.

7.4. Звіт про рух грошових коштів складати за прямим методом.

7.5. При складанні фінансових звітів визначити величину суттєвості: для визначення суттєвості окремих об'єктів обліку, що відносяться до активів, зобов'язань і власного капіталу підприємства, за орієнтовний поріг суттєвості приймається величина у 5 % від підсумку відповідно всіх активів, всіх зобов'язань і власного капіталу; для визначення суттєвості окремих видів доходів і витрат орієнтовним порогом суттєвості рекомендується величина, що дорівнює 2 % чистого прибутку (збитку) підприємства; порогом суттєвості з метою відображення переоцінки або зменшення корисності об'єктів обліку може прийматися величина, що дорівнює 1 % чистого прибутку (збитку) підприємства, або величина, що дорівнює 10 %-му відхиленню залишкової вартості об'єктів обліку від їх справедливої вартості.

7.6. Використовувати на Підприємстві журнально-ордерну автоматизовану форму ведення обліку із застосуванням бухгалтерської програми «1С» із забезпеченням збереження бухгалтерських реєстрів та подачу звітності в електронному вигляді з використанням програми «М.Е.Дос» або через Електронний кабінет платника.

7.7. Оцінку активів або зобов'язань в операціях з пов'язаними сторонами проводити по методу балансової вартості. Перелік пов'язаних сторін визначати підприємством на кожну звітну дату згідно з П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18 червня 2001 р. № 303.

8. Основні засоби (оз) та інші малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА)

8.1. У бухгалтерському обліку формування інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи здійснювати відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92.

8.2 До основних засобів відносити матеріальні активи, що призначаються для використання у господарській діяльності Підприємства, вартість яких перевищує 20 000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

8.3. До складу малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) відносити матеріальні цінності, що призначаються для використання у господарській діяльності протягом періоду, який більше одного року з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, та вартість яких не перевищує 20 000 гривень.

8.4. Первісна вартість об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта основних засобів. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливую вартість, то первісною вартістю об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, є справедлива вартість переданого об'єкта з включенням різниці до витрат звітного періоду відповідно п. 12 П(С)БО 7.

Первісна вартість об'єкта основних засобів, придбаного в обмін (або частковий обмін) на неподібний актив, дорівнює справедливій вартості переданого немонетарного активу, збільшеній (зменшеній) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну згідно з п. 13 П(С)БО 7.

8.5. Амортизація основних засобів здійснювати прямолінійним методом із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів з урахуванням мінімально допустимих строків їх амортизації, передбачених ПКУ. Використовувати строк корисного використання (експлуатації) об'єкта ОЗ в бухгалтерському обліку згідно з мінімально допустимими строками амортизації ОЗ та інших необоротних активів, встановлені пп. 138.3.3 ПКУ.

8.6. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів розраховувати в кожному конкретному випадку окремо, але не нижче 5% первісної вартості об'єктів.

8.7. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) і

бібліотечних фондів нараховувати в першому місяці використання (в місяці введення в експлуатацію) об'єкта у розмірі 100 % його вартості.

8.8. Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу (п.7.5 цієї Облікової політики). У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснювати переоцінку всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

8.9. Якщо у первинних документах, якими оформлюється придбання (виготовлення) основних засобів чи введення їх в експлуатацію безпосередньо не зазначається мета використання основного засобу (виробниче чи невиробниче використання), вважати, що основний засіб призначається для виробничого використання.

8.10. Первісну вартість основних засобів збільшувати на суму витрат, що збільшують очікувані економічні вигоди від використання такого активу.

8.11. Рішення про характер і ознаки ремонтних робіт (тобто на що вони спрямовані: на підтримку чи поліпшення) приймається керівником підприємства з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації й істотності таких витрат (п. 29 Методичних рекомендацій № 561). Підприємство самостійно визначає, на що спрямовані роботи:

на підвищення техніко-економічних можливостей об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, реконструкція), що спричинить у майбутньому збільшення економічних вигід. Ознаками поліпшень, вважати, збільшення очікуваного строку корисного використання об'єкта або збільшення кількості та якості продукції (робіт, послуг), що випускаються таким об'єктом ОЗ, або

на підтримку об'єкта в придатному для використання стані (відновлення працездатності об'єкта) й одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання. Тобто коли проведені роботи особливо не вплинули на функціональність об'єкта ОЗ і не змінили його первинні характеристики — по суті, відновили робочий ресурс об'єкта в тому ж вигляді, ніяк його не поліпшивши кардинально. Витрати, що підтримують об'єкт основного засобу у робочому стані відносити до витрат періоду, у якому такі витрати понесені.

При проведенні капітальних ремонтів або поліпшень ОЗ згідно з п. 23 П(С)БО 7 на період проведення реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання і консервації об'єкта ОЗ призупинити нарахування амортизації за таким об'єктом, якщо такі заходи не завершені в межах одного місяця, то нарахування амортизації припинити з місяця, наступного за місяцем його переведення на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію. Поновити нарахування амортизації з місяця, наступного за місяцем введення об'єкта в експлуатацію після проведених капітальних ремонтів або поліпшень ОЗ заходів (абзац четвертий п. 29 П(С)БО 7).

При поточних ремонтах, що проводяться для підтримки об'єкта ОЗ у робочому стані, амортизацію не припиняти.

8.12. Основні засоби списуються з балансу Підприємства, як такі, що:

- непридатні для подальшого використання, фізично зношені;
- виявлені в результаті інвентаризації як нестача;
- втратили критерій визнання активом, визначений у статті 1 Закону про бухгалтерський облік, тобто вибули з-під контролю Підприємства, або отримання економічних вигід від їх використання в майбутньому не очікується;
- морально застарілі;
- пошкоджені внаслідок аварії чи стихійного лиха (за умови, що відновлення їх є неможливим або економічно недоцільним і вони не можуть бути реалізовані).

Знос (амортизація), нарахований у розмірі 100 відсотків вартості основних засобів, не може бути підставою для їх списання.

Списання з балансу основних засобів здійснюється шляхом їх:

- продажу;

- безоплатної передачі;
- ліквідації (на підставі акту).

8.13. Для визначення непридатності матеріальних цінностей і встановлення неможливості або неефективності проведення їх відновлювального ремонту, а також для оформлення необхідної документації на списання цих цінностей, наказом керівника Підприємства створюється постійно діюча інвентаризаційна комісія, яка діє впродовж року. Наказ про створення постійно діючої інвентаризаційної комісії поновлюється щорічно або за потреби.

8.14 Затверджені керівником Підприємства акти на списання необоротних активів, є підставою для їх списання з балансу.

8.15. Вся списана з балансу комп'ютерна техніка підлягає утилізації виключно спеціалізованою організацією, що займається такою діяльністю. Наявність договору про розбирання, сортування і подальшої утилізації комп'ютерної техніки, а також акту її прийому- передачі буде цілком достатньо для підтвердження дотримання норм законодавства в сфері поводження з відходами.

8.16. Дозвіл на списання матеріальних цінностей як таких, що не придатні для подальшого використання, морально застарілі, фізично зношені, пошкоджені внаслідок аварії чи стихійного лиха (за винятком виявлених у результаті інвентаризації як нестача) незалежно від вартості матеріальних цінностей здійснюється з дозволу керівника Підприємства.

8.17. Списання матеріальних цінностей в обліку (як ліквідація на підставі акту про списання), без наступної їх реалізації, проводиться лише у випадках, коли подальше використання цих цінностей неможливе або економічно недоцільне.

При списанні матеріальних цінностей можуть складатися акти довільної форми із зазначенням вичерпної інформації щодо їх кількісних та якісних показників, а також причин вибуття (списання).

9. Нематеріальні активи

9.1 Бухгалтерський облік нематеріальних активів здійснювати відповідно до П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 № 242

9.1. Не визнавати активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені:

- витрати на дослідження;
- витрати на підготовку і перепідготовку кадрів;
- витрати на рекламу та просування продукції на ринку;
- витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємства або його частини;
- витрати на підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань і витрати на створення торгових марок (товарних знаків).

9.2. Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснювати протягом строку їх корисного використання, який встановлюється при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс). Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця, в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

9.3. При визначенні строку корисного використання об'єкта нематеріальних активів слід урахувати:

- строки корисного використання подібних активів;
- моральний знос, що передбачається;
- правові або інші подібні обмеження щодо строків його використання та інші фактори.

9.4. Амортизація нематеріального активу нараховувати із застосуванням прямолінійного методу.

10. Запаси

10.1. Облік запасів здійснювати відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246.

10.2. При відпуску (реалізації) та іншому вибутті запасів їх оцінку здійснювати по методу ФІФО.

10.3. Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключати зі складу активів (списується з балансу) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідними матеріально-відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання.

10.4. Сума транспортних та митно-брокерських витрат розподіляти пропорційно вартості запасів та включати до первісної вартості запасів методом прямого включення у момент їх придбання.

10.5. Запаси, отримані в обмін на передані, зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Первісна вартість одиниці запасів, придбаних в обмін на подібні запаси, дорівнює балансовій вартості переданих запасів. Якщо балансова вартість переданих запасів перевищує їх справедливую вартість, то первісною вартістю отриманих запасів є їх справедлива вартість. Різниця між балансовою і справедливою вартістю переданих запасів включається до складу витрат звітного періоду (п.13 П(С)БО 9).

10.6. Первісною вартістю запасів, придбаних в обмін на неподібні запаси, визнається справедлива вартість отриманих запасів відповідно до п.13 П(С)БО 9.

11. Дебіторська заборгованість

11.1. На підставі П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. №237 визнавати активом дебіторську заборгованість, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигід і її можливо достовірно визначити. В балансі дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги, визнавати по чистій вартості, що дорівнює сумі дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів.

11.2. Величину сумнівних боргів визначати методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості, тобто на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів.

11.3. Частину довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, відображати на ту саму дату в складі поточної дебіторської заборгованості.

11.4. Довгострокову дебіторську заборгованість відображати в балансі за чистою реалізаційною вартістю.

11.5. Довгострокові заборгованості і зобов'язання підлягають дисконтуванню. Дата дисконтування - на дату виникнення заборгованості. Ставка дисконтування визначається на рівні середньомісячної ставки вартості кредитів НБУ.

12. Зобов'язання

12.1. У відповідності до П(С)БО 11 «Зобов'язання», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20 зобов'язання (зобов'язок чи відповідальність діяти певним чином) визнавати лише тоді, коли актив отриманий, або коли підприємство має безвідмовну угоду придбати актив.

12.2. Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

12.3. Забезпечення (резерви) на оплату майбутніх відпусток працівників та на виконання гарантійних зобов'язань, створювати на дату балансу.

Створювати резерв забезпечення на виплату відпусток працівникам підприємства. Сума забезпечення на виплату відпусток визначається щомісяця за формулою:

$$РВ_{к.г} = ЗП_{факт} : (Дк - Дп - Дн) \times Дн.в \times К,$$

де РВ к.г.- сума щомісячних відрахувань на створення резерву;

де ЗПфакт - фактично нарахована зарплата за попередні 12 календарних місяців або за фактично відпрацьований період, якщо співробітник попрацював менше року;

Дк - кількість календарних днів у розрахунковому періоді;

Дп - кількість святкових і неробочих днів у періоді;

Дн - час, протягом якого працівник відповідно до діючого законодавства або з інших поважних причин не працював і за ним не зберігався заробіток або зберігався частково в розрахунковому періоді;

Дн.в - кількість невикористаних днів відпусток;

К - коефіцієнт, який збільшує резерв відпусток на суму ЄСВ.

12.4. Суми створених забезпечень визнавати витратами (за винятком суми забезпечення, що включається до первісної вартості основних засобів відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92).

12.5. Забезпечення створювати при виникненні внаслідок минулих подій зобов'язання, погашення якого ймовірно призведе до зменшення ресурсів, що втілюють в собі економічні вигоди, та його оцінка може бути розрахунково визначена.

12.6. Забороняється створювати забезпечення для покриття майбутніх збитків від діяльності підприємства. Забезпечення використовується для відшкодування лише тих витрат, для покриття яких воно було створено.

12.7. Залишок забезпечення переглядається на кожну дату балансу та, у разі потреби, коригується (збільшується або зменшується).

13. Валютні операції

13.1. Відповідно до п. 5 П(С)БО 21 операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті, шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на дату здійснення операції (дата визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат). Під валютним курсом згідно з п. 4 П(С)БО 21 слід розуміти установлений Нацбанком України курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

13.2. Придбану іноземну валюту при первісному визнанні слід відображати із застосуванням установленого Нацбанком України курсу гривні до грошової одиниці іншої країни на дату здійснення операції.

13.3. При продажу іноземної валюти балансова вартість слід визначатися за офіційним курсом національної валюти до іноземної валюти на дату здійснення такої операції.

14. Доходи та витрати

14.1. Доходи підприємства визнавати відповідно до П(С)БО 15 «Дохід», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290.

14.1.1. Суму виручки оцінювати по справедливій вартості відшкодування, отриманого чи очікуваного до отримання.

14.1.2. Дату визнання виручки від продажу товарів визначати одночасно із:

- передачею ризиків та винагород, пов'язаних з правом власності на товари;
- передачею права контролю за проданими товарами;
- коли існує ймовірність отримання економічної вигоди;
- понесені чи очікувані витрати можуть бути належно оцінені.

14.1.3. Виручку від реалізації послуг визнавати в залежності від умов:

- ступінь завершеності угоди на звітну дату може бути належно визначено;
- існує вірогідність отримання економічних вигід;
- понесені чи очікувані витрати, необхідні для виконання умов угоди можуть бути достовірно визначені.

14.1.4. До складу інших операційних доходів включаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), зокрема: дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках, дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття тощо.

14.1.5. До складу фінансових доходів включаються дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі).

14.1.6. До складу інших доходів, зокрема, включаються дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

14.1.7. Дохід, який виникає в результаті використання активів підприємства іншими сторонами, визнається у вигляді процентів, роялті та дивідендів, якщо: імовірно надходження економічних вигод, пов'язаних з такою операцією; дохід може бути достовірно оцінений.

Такий дохід як роялті має визнаватися за принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди.

14.1.8. До складу «Доходів майбутніх періодів» включати суми доходів, одержаних у звітному періоді, які підлягають включенню до доходів у майбутніх звітних періодах. До доходів майбутніх періодів відносяться, зокрема, за здані в оренду основні засоби та інші необоротні активи (авансові орендні платежі).

14.2. Формування витрат підприємства та їх розкриття в фінансовій звітності проводити згідно з П(С)БО 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318.

14.2.1. Облік витрат Підприємства вести на рахунку класу 9 «Витрати діяльності».

Склад витрат господарської діяльності здійснювати за наступними статтями:

Собівартість придбаного нематеріального активу :

- ціна (вартості) придбання (крім отриманих торговельних знижок),
- мито,
- непрямі податки, що не підлягають відшкодуванню,

та інші витрати, безпосередньо пов'язані з його придбанням та доведенням до стану, у якому він придатний для використання за призначенням.

Фінансові витрати не включаються до первісної вартості нематеріальних активів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до Н(П)БО 31 "Фінансові витрати").

Собівартість агентських послуг :

- виплати за субагентськими договорами;

всі належні до оплати витрати, пов'язані із оформленням та виконанням субагентських договорів.

Собівартість товарів :

- суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків;

- суми ввізного мита;

- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству/установі;

- транспортно-заготівельні витрати (затрати на заготівлю запасів, оплата тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи і транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів);

- інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях. До таких витрат, зокрема, належать прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати підприємства/установи на доопрацювання і підвищення якісно технічних характеристик запасів.

Адміністративні витрати :

- амортизація основних засобів та нематеріальних активів адміністративного призначення;
 - витрати на оперативну оренду основних засобів та комунальні послуги, послуги охорони приміщення адміністративного призначення;
 - витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів адміністративного призначення (придбання пально-мастильних матеріалів, стоянка, паркування легкових автомобілів, страхування майна, амортизація, ремонт і т. п.);
 - витрати на службові відрядження працівників адміністративного призначення;
 - заробітна плата та інші виплати адміністративного призначення;
 - винагороди за бухгалтерські, інформаційні, аудиторські та інші послуги адміністративного призначення;
 - плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків;
 - витрати на оплату послуг зв'язку та послуг Інтернет адміністративного призначення;
- інші адміністративні витрати.

Витрати на збут :

- витрати на доставку товарів до покупців та страхування майна, приміщення в рамках використання у збутових цілях, товарів;
 - витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);
- витрати на передпродажну підготовку товарів;

Інші витрати :

- витрати за операціями в іноземній валюті, втрати від курсової різниці;
- інші витрати операційної діяльності, пов'язані з господарською діяльністю (штрафні санкції, списання безнадійних боргів);
- витрати на нарахування процентів (за користування кредитами та позиками);
 - витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів (крім тих, вартість та строк використання яких відповідають ознакам, встановленим для основних засобів та підлягають амортизації у складі нематеріальних активів);
 - загальні корпоративні витрати, в тому числі представницькі витрати;
 - суми витрат, здійснені в минулі звітні роки, не віднесені до складу витрат минулих звітних податкових періодів у зв'язку з втратою, знищенням або зіпсуттям документів, що підтверджують здійснення витрат, установлених цим розділом, та підтверджених такими документами у звітному податковому періоді;
- інші витрати господарської діяльності.

14.2.2. Витрати визнавати витратами звітного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображати у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

14.2.3. Суми постійних щомісячних адміністративних витрат, щодо яких на момент складання фінансової звітності не отримано первинних документів від контрагентів (витрати на оренду, комунальні витрати, витрати на бухгалтерські та юридичні послуги, витрати на оплату послуг зв'язку та послуг Інтернет і т.п.) визнавати розрахунково відповідно до умов укладених договорів з контрагентами, якщо це впливає з умов зазначених договорів.

14.2.4. Суми інших адміністративних витрат та витрат на збут, які не можливо визначити відповідно до умов укладених договорів з контрагентами, визнавати витратами на підставі сплачених авансових сум за надані послуги/виконані роботи, наявних рахунків та/або інвойсів, статистичної інформації по витратах підприємства за попередні періоди.

14.2.5. Зазначені вище методи розрахунку та суми витрат оформляти у вигляді бухгалтерської довідки, яка вважається первинним документом для відображення інформації у регістрах бухгалтерського обліку.

14.2.6. При отриманні первинних документів від контрагентів (після складання та затвердження фінансової звітності) фактична сума витрат, зазначена у таких первинних документах, може відрізнятися від розрахункової суми, попередньо визнаної у періоді їх виникнення. Зазначені розбіжності не є підставою для коригування попередньо визнаної суми витрат попереднього звітного періоду (у тому числі методом «червоного сторно»), крім випадку, якщо така різниця є помилкою та суттєво впливає на фінансову звітність попередніх звітних періодів. Різниця має бути визнана у складі витрат того періоду, коли виникли підстави для уточнення суми, наприклад, були фактично одержані первинні документи від контрагента.

14.2.7. До складу «Витрат майбутніх періодів» включати суми витрат, які здійсненні у звітному періоді і підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах. До «Витрат майбутніх періодів» відносити суми за підписку періодичних видань, суми страхових платежів, вартість строкових ліцензій та інших спеціальних дозволів, а також всі інші витрати, що стосуються наступного облікового періоду.

14.3. Використовувати на Підприємстві передбачені діючими законодавчими актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, терміни подачі звіту про використання коштів тощо, якщо інше не встановлено окремим наказом.

14.4. Встановити тривалість операційного циклу - до підписання актів виконаних робіт, але не більше одного календарного року.

15. Фінансові інвестиції

15.1. Фінансові інвестиції первісно оцінюються та відображаються у бухгалтерському обліку за собівартістю. Собівартість фінансової інвестиції складається з ціни її придбання, комісійних винагород, мита, податків, зборів, обов'язкових платежів та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням фінансової інвестиції.

15.2. Фінансові інвестиції (крім інвестицій, що утримуються підприємством до їх погашення або обліковуються за методом участі в капіталі) на дату балансу відображаються за справедливою вартістю. Сума збільшення або зменшення балансової вартості фінансових інвестицій на дату балансу (крім інвестицій, що обліковуються за методом участі в капіталі) відображається у складі інших доходів або інших витрат відповідно.

15.3 Фінансові інвестиції, справедливую вартість яких достовірно визначити неможливо, відображаються на дату балансу за їх собівартістю з урахуванням зменшення корисності інвестиції. Втрати від зменшення корисності фінансових інвестицій відображаються у складі інших витрат з одночасним зменшенням балансової вартості фінансових інвестицій.

15.4. Фінансові інвестиції, що утримуються підприємством до їх погашення, відображаються на дату балансу за амортизованою собівартістю фінансових інвестицій. Різниця між собівартістю та вартістю погашення фінансових інвестицій (дисконт або премія при придбанні) амортизується інвестором протягом періоду з дати придбання до дати їх погашення за методом ефективної ставки відсотка. Приклад визначення суми амортизації дисконту, премії та амортизованої собівартості фінансових інвестицій за методом ефективної ставки відсотка. Сума амортизації дисконту або премії нараховується одночасно з нарахуванням відсотка (доходу від фінансових інвестицій), що підлягає отриманню, та відображається у складі інших фінансових доходів або інших фінансових витрат з одночасним збільшенням або зменшенням балансової вартості фінансових інвестицій відповідно.

15.5. Фінансові інвестиції в асоційовані і дочірні підприємства та в спільну діяльність зі створенням юридичної особи (спільного підприємства) на дату балансу відображаються за вартістю, що визначена за методом участі в капіталі, крім випадків, наведених у пунктах 17 і 22 П(С)БО 12.

15.6. Фінансові інвестиції, що обліковуються за методом участі в капіталі, на дату балансу відображаються за вартістю, що визначається з урахуванням зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування, крім тих, що є результатом операцій між інвестором

і об'єктом інвестування. Балансова вартість фінансових інвестицій збільшується (зменшується) на суму, що є часткою інвестора в чистому прибутку (збитку) об'єкта інвестування за звітний період, із включенням цієї суми до складу доходу (втрат) від участі в капіталі. Одночасно балансова вартість фінансових інвестицій зменшується на суму визнаних дивідендів від об'єкта інвестування.

15.7. Балансова вартість фінансових інвестицій збільшується (зменшується) на частку інвестора в сумі зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування за звітний період (крім змін за рахунок чистого прибутку (збитку) із включенням (виключенням) цієї суми до іншого додаткового капіталу інвестора або до додаткового вкладеного капіталу (якщо зміна величини власного капіталу об'єкта інвестування виникла внаслідок розміщення (викупу) акцій (часток), що привело до виникнення(зменшення) емісійного доходу об'єкта інвестування). Якщо сума зменшення частки капіталу інвестора в сумі зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування (крім змін за рахунок чистого збитку) більше іншого додаткового капіталу або додаткового вкладеного капіталу інвестора (якщо зменшення величини власного капіталу об'єкта інвестування виникло наслідок викупу акцій (часток), що призвело до зменшення емісійного доходу об'єкта інвестування), то на таку різницю зменшується (збільшується) нерозподілений прибуток (непокритий збиток). Балансова вартість інвестицій в асоційоване підприємство зменшується на суму зменшення корисності інвестиції. Зменшення балансової вартості фінансових інвестицій відображається в бухгалтерському обліку тільки на суму, що не призводить до від'ємного значення вартості фінансових інвестицій. Фінансові інвестиції, що внаслідок зменшення їх балансової вартості досягають нульової вартості, відображаються в бухгалтерському обліку у складі фінансових інвестицій за нульовою вартістю.

15.8 Оцінка та облік фінансових інвестицій здійснюються за кожною фінансовою інвестицією.

16.Заклучні положення

16.1. Загальний контроль за виконанням вимог Положення залишаю за собою.

16.2. Внесення змін до даного Положення у зв'язку із зміною законодавства чи вступом у дію нових П(С)БО здійснюється шляхом викладення Положення у новій редакції та затвердження Наказом по Підприємству.

Директор

З наказом ознайомлені:

Головний бухгалтер
23.05.2020

Олександра
КОВАЛЕНКО-
ТУРНАК

Олександра
КОВАЛЕНКО-
ТУРНАК

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЛІФТЕК ГРУП»**

НАКАЗ №1

02 січня 2020 року

м. Дніпро

*«Про організацію бухгалтерського
обліку та облікову політику
товариства на 2020 рік»*

На підставі Закону України від 16.07.99 р. N 996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та Податкового Кодексу України наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку

- 1.1. Покласти забезпечення бухгалтерського обліку в товаристві, директору Коваленко – Турнак О.І.
- 1.2. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку.
- 1.3. Застосовувати форми журналів – ордерів та інших облікових регістрів, розроблені фахівцями підприємства й адаптовані до системи обліку. Для повної та реальної картини здійснюваних господарських операцій та їх результатів дозволити особі, відповідальній за ведення обліку, своїм розпорядженням затверджувати додаткову систему субрахунків і регістрів аналітичного обліку.
- 1.4. Особі, відповідальній за ведення обліку, проставляти на первинних документах, що відображаються в обліку, відмітку про їх обробку у вигляді кореспонденції рахунків, дати, підпису, або у вигляді роздруківки журналу господарських операцій.
- 1.5. Складати щомісяця журнали – ордери та інші облікові регістри. Роздруківки з комп'ютерної програми підписувати особі, відповідальній за ведення бухгалтерського обліку, яка відповідає за складання облікового документа.
- 1.6. Дані журналів – ордерів, інших облікових регістрів і додаткових довідок особі, відповідальній за ведення бухгалтерського обліку відображати в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання Балансу підприємства. Після обробки журнали – ордери, облікові регістри і довідки повинні бути підписані цією особою із вказівкою дати підпису.

- 1.7.Фахівцям відділів: маркетингу, збуту, постачання, виробничо-технічного, ремонтно – механічного – неухильно виконувати вимоги особи, відповідальної за ведення бухгалтерського обліку, щодо дотримання порядку оформлення первинних документів і терміну подання їх до обліку. За порушення цих вимог, несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображення в них даних притягати фахівців до дисциплінарної відповідальності. У випадках якщо документ, підписаний таким фахівцем, складений з порушенням законодавчих і нормативних вимог, або взагалі не складений, або відсутність такого документа потягла за собою застосування фінансових санкцій до підприємства, то питання про відповідальність фахівця розглядати на засіданні правління (дирекції) товариства за участю представників трудового колективу (профспілки, за наявності).
- 1.8.Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності проводити щорічну інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. N 69 (зі змінами і доповненнями).
- 1.9.Для проведення інвентаризації і прийняття рішення за її результатами створити постійно діючу інвентаризаційну комісію.

2. Про облікову політику підприємства

- 2.1.Дозволяю змінити облікову політику, якщо:
- 2.1.1. зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
 - 2.1.2. зміняться статутні вимоги підприємства;
 - 2.1.3. нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.
- 2.2.При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності в розмірі 50 грн.
- 2.3.Основним засобом визнавати матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік);
- 2.4. З основних засобів, зокрема: електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні

програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень.

2.5. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 П(С)БО 7 "Основні засоби" і пункті 2.3 та 2.4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 6000 грн. та 2500 грн. відповідно.

2.6. Застосовувати при нарахуванні амортизації основних засобів прямолінійний метод амортизації, строк корисного використання та ліквідаційну вартість, установлені і затверджені наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий необоротний актив введений в експлуатацію.

2.7. Установити такі методи нарахування амортизації для:

2.7.1. інших необоротних матеріальних активів - прямолінійний метод;

2.7.2. малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів - у розмірі 100% їх вартості в першому місяці використання об'єкта;

2.7.3. предметів прокату - прямолінійний метод.

2.8. Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

2.9. Застосовувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.

2.10. Установити такі методи оцінки вибуття запасів:

2.10.1. при відпусканні запасів у виробництво - метод ФІФО;

2.10.2. при відпусканні товарів у реалізацію до фірмових магазинів - метод ціни продажу;

2.10.3. при відпусканні запасів у реалізацію - метод ФІФО.

2.11. З метою недопущення розкрадань (недостач) малоцінних і швидкозношуваних предметів, переданих в експлуатацію і вилучених зі складу активів, особі, відповідальній за ведення бухгалтерського обліку посилити контроль за видачою таких МШП за місцями експлуатації шляхом забезпечення проставлення в облікових картках підписів працівників в отриманні МШП, відміток про переміщення МШП між структурними підрозділами, а також складання актів на їх списання у разі непридатності до експлуатації.

2.12. Суму резерву сумнівних боргів встановлювати на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги за термінами її непогашення.

2.13. Резерви майбутніх виплат та платежів не створювати.

2.14. Операційні витрати товариства відображати в балансі із застосуванням 9 класу рахунків. 8 клас рахунків не застосовувати

3. Гармонізація бухгалтерського та податкового обліку

- 3.1.Для цілей бухгалтерського обліку, використовувати національні стандарти бухгалтерського обліку, що введені в дію згідно з чинним законодавством.
- 3.2.Первісну вартість основних засобів збільшувати на суму витрат, що збільшують очікувані економічні вигоди від використання такого активу.
- 3.3.Витрати, що підтримують об'єкт основного засобу у робочому стані відносити до витрат періоду , у якому такі витрати понесені.
- 3.4.Нарахування амортизації здійснювати з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством.
- 3.5.У випадку придбання одного об'єкту основних засобів, що складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожному з цих частин визнавати в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.
- 3.6.З метою створення єдиної системи організації бухгалтерського обліку та дотримання єдиної облікової політики для складання консолідованої звітності філіям (відділенням, структурним підрозділам) виконувати цей наказ, узгоджуючи свої дії з особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку товариства.

Директор

Коваленко – Турнак О.І.

З наказом ознайомлені:

Особа,
відповідальна за ведення
бухгалтерського обліку

Коваленко – Турнак О.І.

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЛІФТЕК ГРУП»**

НАКАЗ № 3.1

23 травня 2020 року

м. Дніпро

*«Про внесення змін до Наказу про
облікову політику від 02.01.2020 р. №1»*

У зв'язку з внесенням змін до пп.14.1.138 Податкового кодексу України Законом України від 16.01.2020 р. № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» і для зближення класифікації за групами об'єктів необоротних матеріальних активів у бухгалтерському та податковому обліках,

Наказую:

Внести зміни до п. 2.5 Наказу про облікову політику від 02.01.2020 р. № 1 – суму «6 000 грн. замінити на «20 000 грн.». Вартісний критерій для МНМА – 20 000 грн. застосовувати до всіх об'єктів, які вводяться в експлуатацію після 22.05.2020 р. Зміну вартісного критерію для МНМА розглядати як зміну облікової оцінки.

Наказ набирає чинності з 23.05.2020 р.

Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Коваленко – Турнак О.І.

З наказом ознайомлені:

Особа,
відповідальна за ведення
бухгалтерського обліку _____

Коваленко – Турнак О.І.

Наказ № 3.1 «Про внесення змін до Наказу про облікову політику від 02.01.2020р. № 1» 1

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛІФТЕК ГРУП"

Територія
КИЇВСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Вид економічної діяльності
Неспеціалізована оптова торгівля

Середня кількість працівників, осіб
10

Одиниця виміру:
тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон
вулиця ІВАНА ДЗЮБИ, буд. 9, м. КИЇВ, КИЇВСЬКА обл., 03134, Україна

Дата(рік,місяць,число)
за ЄДРПОУ
за КАТОГТГ 1
за КОПФГ
за КВЕД

Коди

2024	01	01
42815443		
UA80000000000875983		
240		
46.90		

0502109070

1.Баланс на 31 грудня 2023 р.

Актив		Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1		2	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	-	-
Первісна вартість		1001	3,8	3,8
Накопичена амортизація		1002	(3,8)	(3,8)
Незавершені капітальні інвестиції		1005	52,2	-
Основні засоби :		1010	252,4	694,5
первісна вартість		1011	614,7	1 207,1
знос		1012	(362,3)	(512,6)
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції		1030	-	-
Інші необоротні активи		1090	-	-
Усього за розділом I		1095	304,6	694,5
II. Оборотні активи				
Запаси :		1100	4 387,1	7 580,0
у тому числі готова продукція		1103	4 345,6	7 517,8
Поточні біологічні активи		1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги		1125	10,5	49,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом		1135	606,8	448,7
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	1 604,7	3 666,9
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти		1165	952,6	1 433,0
Витрати майбутніх періодів		1170	3,2	8,2
Інші оборотні активи		1190	52,3	15,3
Усього за розділом II		1195	7 617,2	13 201,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-
Баланс		1300	7 921,8	13 895,9

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100,0	500,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 079,0	7 111,4
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2 179,0	7 611,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	2 433,3	2 616,7
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	45,5	34,8
розрахунками з бюджетом	1620	273,1	1 105,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	273,1	1 105,5
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 990,9	2 527,5
Усього за розділом III	1695	3 309,5	3 667,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	7 921,8	13 895,9

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2023 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	29 741,8	14 172,6
Інші операційні доходи	2120	393,8	14,7
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	30 135,6	14 187,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(18 991,1)	(9 905,9)
Інші операційні витрати	2180	(4 496,5)	(2 661,1)
Інші витрати	2270	(510,1)	(103,2)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(23 997,7)	(12 670,2)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	6 137,9	1 517,1
Податок на прибуток	2300	(1 105,5)	(273,1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	5 032,4	1 244,0

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

ЕП **ТУРНАК**
ЮРІЙ
ВОЛОДИМИРОВ
ИЧ

ТУРНАК ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Квитанція № 2

ЄДРПОУ	42815443
ПІДПРИЄМСТВО	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛІФТЕК ГРУП"
ЗВІТ	1-м, 2-м. Фінансова звітність малого підприємства
ПЕРІОД	Рік, 2023 р.
РІК	2023
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Системи електронного звітування органів державної статистики України
ДАТА ПРИЙОМУ	07.03.2024
ЧАС ПРИЙОМУ	14:13:23
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	80008
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9003872672
НАЗВА ФАЙЛУ	800080042815443S011001310000016122023.XML
РЕЗУЛЬТАТ ОБРОБКИ	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Кваліфіковані електронні підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВНИК	Система електронного звітування органів державної статистики України

42815443

803656172

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛІФТЕК ГРУП"

Територія м. Київ

Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Вид економічної діяльності Неспеціалізована оптова торгівля

Середня кількість працівників, осіб 13

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця ІВАНА ДЗЮБИ, буд. 9, м. КИЇВ, КИЇВСЬКА обл., 03134, Україна

Дата(рік,місяць,число)

за ЄДРПОУ

за КАТОГТГ 1

за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2025	01	01
42815443		
UA80000000000875983		
240		
46.90		

0502109070

1.Баланс на 31 грудня 2024 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	3,8	3,8
Накопичена амортизація	1002	(3,8)	(3,8)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	566,7	641,0
первісна вартість	1011	1 207,1	1 566,3
знос	1012	(640,4)	(925,3)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	566,7	641,0
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	7 580,0	8 797,5
у тому числі готова продукція	1103	7 517,8	8 646,1
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	49,3	274,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	448,7	509,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 666,9	6 909,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 433,0	1 849,3
Витрати майбутніх періодів	1170	3,0	3,5
Інші оборотні активи	1190	15,3	26,8
Усього за розділом II	1195	13 196,2	18 369,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	13 762,9	19 010,8

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500,0	500,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7 083,0	13 888,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	7 583,0	14 388,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	1 040,0	180,0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 326,7	860,0
товари, роботи, послуги	1615	34,8	153,9
розрахунками з бюджетом	1620	1 098,4	1 486,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 098,4	1 486,9
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	152,5	111,8
Інші поточні зобов'язання	1690	2 527,5	1 829,5
Усього за розділом III	1695	5 139,9	4 442,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	13 762,9	19 010,8

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2024 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	34 688,1	29 741,8
Інші операційні доходи	2120	383,4	408,7
Інші доходи	2240	40,7	82,3
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	35 112,2	30 232,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(20 777,5)	(18 991,1)
Інші операційні витрати	2180	(5 672,5)	(4 629,2)
Інші витрати	2270	(362,5)	(510,1)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(26 812,5)	(24 130,4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	8 299,7	6 102,4
Податок на прибуток	2300	(1 493,9)	(1 098,4)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	6 805,8	5 004,0

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

ЕП **ТУРНАК**
ЮРІЙ
ВОЛОДИМИРОВ
ИЧ

ТУРНАК ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Квитанція № 2

ЄДРПОУ	42815443
ПІДПРИЄМСТВО	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛІФТЕК ГРУП"
ЗВІТ	1-м, 2-м. Фінансова звітність малого підприємства
ПЕРІОД	Рік, 2024 р.
РІК	2024
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Системи електронного звітування органів державної статистики України
ДАТА ПРИЙОМУ	07.03.2025
ЧАС ПРИЙОМУ	00:07:48
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	80008
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9004043676
НАЗВА ФАЙЛУ	800080042815443S011001410000024122024.XML
РЕЗУЛЬТАТ ОБРОБКИ	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Кваліфіковані електронні підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВНИК	Система електронного звітування органів державної статистики України

42815443

4186212646

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ

ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ: СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ

Збірник матеріалів X Всеукраїнської
науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

25 квітня 2025 року

РОЗДІЛ 2. БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГ ТА АУТСОРСИНГ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

<i>Демиденко А.В.</i>	Аутсорсинг в Україні: потенціал, виклики та практичне значення	123
<i>Ластюк Т.С.</i>	Аутсорсинг бухгалтерії: переваги та недоліки для підприємств	125
<i>Пушкар Н.А.</i>	Бухгалтерський аутсорсинг: сутність та переваги застосування в Україні	127
<i>Свинчук А.А.</i>	Відображення відстрочених податків на прибуток в консолідованій фінансовій звітності за МСФЗ.	129
<i>Судакова П.С.</i>	Сутність бухгалтерського аутсорсингу та його перспективи	131
<i>Феденко Д.О.</i>	Автоматизація звітності у консалтингу з використанням візуальних конфігураторів у бухгалтерському обліку	133
<i>Царан В.О.</i>	Вплив внутрішньогрупового продажу запасів на формування консолідованої фінансової звітності	135
<i>Шахова С.А.</i>	Бухгалтерський облік у кризових умовах: роль консалтингових компаній у допомозі малим і середнім підприємствам	137
<i>Шевченко Є.Д.</i>	Консалтингові підходи до обліку екологічних витрат у логістичних ланцюгах в умовах GCSM	139

РОЗДІЛ 3. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ТА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ІНСТРУМЕНТИ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

<i>Алієва Г.Г.</i>	Оптимізація витрат операційної діяльності в системі управлінського обліку	141
<i>Галійчук М.І.</i>	Калькуляція собівартості як інструмент управління ефективністю діяльності будівельного підприємства	143
<i>Госико К.І.</i>	Облікове забезпечення управління грошовими потоками підприємства та їх оптимізація	145
<i>Дедахно А.Я.</i>	Удосконалення управління дебіторською заборгованістю в умовах цифровізації бухгалтерського обліку	147
<i>Кириленко В.А.</i>	Удосконалення обліку основних засобів як інструмент підтримки управлінських рішень	149
<i>Книш Д.А.</i>	Внутрішній аудит як інструмент управлінського контролю та економічної безпеки в державному секторі	151
<i>Лобанова П.М.</i>	Виробничі запаси підприємства: вплив облікової політики на ефективність управлінських рішень	153
<i>Матковська В.О.</i>	Облікова політика як інструмент управління оптимізацією витрат у сфері надання послуг	155
<i>Мірнова М.О.</i>	Особливості обліку банківських операцій у інформаційній системі підприємства	157
<i>Пономаренко Т.А.</i>	Оцінка готової продукції зернових культур як елемент облікової політики підприємства	159
<i>Саттаров А.І.</i>	Інтелектуальні агенти в механізмі обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки	161
<i>Священко К.В.</i>	Застосування сучасних стратегій управління запасами в бухгалтерському обліку	163
<i>Синявська Н.Т.</i>	Оцінка запасів в управлінському обліку	165
<i>Фенченко К.В.</i>	Бухгалтерський облік пального як інструмент корпоративного екологічного контролю	167
<i>Якимець Ю.В.</i>	Роль бюджетування в управлінні підприємством	169

УДК 657.47:658.5

Кириленко В.А.,

студентка ННІБО імені Анатолія Поручника,

2 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,

Науковий керівник – Бірюк О.Г. – к. е. н.,

професор кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

В сучасних умовах високої конкуренції, цифрової трансформації облікових процесів і зростання вимог до раціонального управління активами підприємства дедалі гостріше потребують формування достовірної, структурованої та аналітично наповненої інформаційної бази щодо основних засобів. Попри чітко визначені вимоги до обліку необоротних активів, закріплені у нормативно-правовій базі України, на практиці переважає формальний підхід, зосереджений переважно на цілях фінансової та податкової звітності. Унаслідок цього значна частина інформації, що має важливе управлінське значення — зокрема дані про технічний стан, інтенсивність експлуатації чи витрати на обслуговування — не фіксується або втрачається під час обробки.

Такий підхід істотно знижує інформативність даних, що використовуються у межах управлінського аналізу, планування та контролю. Наприклад, Інвентарна картка обліку основних засобів, що застосовується для аналітичного обліку, містить лише базові реквізити: первісну вартість, дату введення в експлуатацію, строк амортизації. При цьому відсутні ключові для прийняття управлінських рішень показники: джерела фінансування, витрати на капітальні ремонти, частота простоїв, викликаних технічними несправностями. Для виробничих підприємств це ускладнює об'єктивну оцінку ефективності використання активів, визначення їх рентабельності чи доцільності оновлення.

Окремого значення набуває проблема інформаційної взаємодії між обліковою, технічною та управлінською підсистемами підприємства. Наразі система обліку не передбачає автоматичного пов'язування об'єктів із підрозділами або центрами відповідальності, що призводить до фрагментації даних: бухгалтерія фіксує вартісні показники, технічний персонал володіє відомостями про стан обладнання, а управління змушені приймати рішення, не маючи повної картини. Так, навіть при регулярних порушеннях в роботі устаткування, ці відомості можуть не потрапляти у звітні документи, на які спирається керівництво при ухваленні рішень щодо модернізації, списання чи консервації об'єктів.

Ще одним чинником, що обмежує управлінське використання облікових даних, є застосування стандартних методів амортизації, які орієнтовані на

нормативні строки експлуатації, а не на фактичні умови. Наприклад, устаткування, що працює у двозмінному режимі, швидше зношується, однак це не відображається в облікових розрахунках. Внаслідок цього виникає розрив між залишковою вартістю об'єкта у звітності та його реальним технічним станом.

Враховуючи виявлені суперечності, постає необхідність концептуального переосмислення функціонального призначення обліку основних засобів. Замість вузької фіксаційної функції облік має виконувати роль джерела аналітичної інформації для управлінських рішень. У цьому контексті доцільним є впровадження внутрішніх розширених форм обліку, адаптованих до специфіки діяльності підприємства. У таких формах слід передбачити відображення додаткових параметрів: фактичного навантаження, обсягу випущеної продукції, частоти технічного обслуговування, тривалості міжремонтних періодів, вартості модернізаційних заходів, коефіцієнтів ефективності використання тощо. Ці показники можуть бути використані не лише для внутрішнього аналізу, а й для порівняльного аналізу між підрозділами, оцінки динаміки ефективності використання активів та побудови прогнозних сценаріїв їх оновлення.

Важливим кроком у напрямі підвищення управлінської цінності обліку основних засобів є деталізація аналітичних даних у розрізі центрів витрат, виробничих ділянок або відповідальних осіб. Такий підхід забезпечує можливість не лише кількісної оцінки активів, а й зіставлення витрат на їх утримання з результатами діяльності конкретного підрозділу. Наприклад, за умов застосування інструментів візуалізації даних, таких як Power BI, можна побудувати інтерактивну панель управління, яка відображатиме фондовіддачу, інтенсивність експлуатації або технічну готовність основних засобів у розрізі цехів. Це, своєю чергою, дозволить виявляти внутрішні резерви ефективності, оптимізувати структуру активів та ухвалювати більш обґрунтовані рішення щодо капіталовкладень.

Особливу увагу слід приділити інтеграції облікових даних з автоматизованими системами технічного обслуговування, що функціонують у межах загальної інформаційної системи підприємства. Завдяки такому підходу можливе своєчасне фіксування потреб у ремонті, планування технічних перерв, облік витрат на обслуговування та оцінка доцільності подальшої експлуатації кожного окремого об'єкта.

Узагальнюючи викладене, слід підкреслити, що облік основних засобів повинен трансформуватись із формального реєстраційного інструменту у повноцінний аналітичний ресурс, здатний підтримувати процес прийняття стратегічних, тактичних та операційних управлінських рішень. Удосконалення його змісту, автоматизація процедур, поглиблення внутрішньої звітності та орієнтація на показники ефективності відкривають нові можливості для підвищення економічної стійкості підприємства, оптимізації витрат і досягнення сталого розвитку.